MAIL
2249
National Library
Bibliothèque Nationale
B03/C191/4

LATVIJA AMERIKĀ

LATVIAN LANGUAGE NEWSPAPER

Published weekly by the
Latvija Amerika Publishing Limited
Business Offices: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4M 2E9, Canada. Editor-in-Chief **A. Kundrats**, 465-7902. USA Editorial Offices: New York, Editor V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx, NY 10466; Chicago Editor V. **Jaunkalnietis**, 1805 Taylor Ave., Racine Wis. 53403; California Editor **Karlis Kalejs**, 3822 Markridge Road, La Crescenta, CA 91214.

NR. 8 SESTDIENA, 1985. GADA 23. FEBRUĀRIS 35. GADS SATURDAY, FEBRUARY 23, 1985.

SECOND CLASS MAIL REGISTRATION NUMBER 2249 CENA 1 DOLARS

A. Sedasdēls

Kaimiņa svētkos

Ik reizi, kad ieroču brāļi igauņi atceras savas valsts nodibināšanos 1918.g. 24. februārī, arī mūsu atmiņu ceļš ievirzās pagātnē, kas nav pagaisusi skatam un atjaunotam vērtējumam. Tieši laikā, kad igauņi ar savām jaunorganizētām vienībām vērsās pret komūnistu bandām pašu zemē, arī mūsējā tolaik smagi elsoja okupanta ķetnās. 1919. gadā, kad Igaunijā un tās pierobežā ieliesmoja pirmās brīvības cīņu ugunis, mūsu novadi ziemeļos bija krituši par laupījumu sarkano gvardu un miliču terroram, kuŗa pakāpe tālu pārsniedza visu iedomājamo. Laikam jau tamdēļ, ka jau igauņu pieaugoša aktīvitāte apdraudēja sarkano vardarbības posmu, terrors pieņēmās ar katru dienu. Sevišķi bīstamas kļuva naktis Ziemeļvidzemes novados, kur sarkanie izdarīja masveidīgas apcietināšanas un bez jebkādas vainas nelaimīgos nosūtīja uz apriņķu vai pilsētu tribunāliem, kur notika nežēlīga izrēķināšanās — spīdzināšana, sakropļošana un slepkavošana uz izraktās bedres malas... Tolaik nevainīgi apcietinātiem un nosodītiem gan bija aiztaupīts gaŗais ceļš uz Sibirijas cilvēku mocītavām — izrēķināšanās notika uz vietas.

Kādi gan tolaik (tāpat, kā baigajā jūnijā — A.S.) bija iemesli nevainīgu cilvēku apšaušanai? Tikai daži fakti: kādu ģimeni, vīru, sievu un divi pieaugušas meitas sarkanie gvardi apcietināja par to, šī ģimene 1917. gadā savā mājā izmitinājusi apvidū novietotā 37. Turkestānas kājnieku pulka virsniekus. Nogalinātās ģimenes kapa vietu atsedzot, atklājās, ka visi ģimenes locekļi pirms nošaušanas sasaistīti kopā ar dzeloņstiepli... Kādu Ziemeļvidzemes saimnieku sarkanie gvardi bija nošāvuši paša mājas pagalmā par to, ka viņš, smagas slimības traucēts, bija atteicies braukt šķūtīs uz izpildu komiteju, lai tur nogādātu apcietinātos...

Saprotams, ka dzīvodami šādā briesmu gaisotnē, Ziemeļvidzemes novadi gaidīja pārvērtības un atpestīšanu, vēršot skatus un cerībā paceļot rokas uz kaimiņzemes Igaunijas pusi, no kurienes bija gaidāma vienīgā palīdzība, jo tur jau bija sākušās cīņas par zemes atbrīvošanu.

Igauņu organizēšanās cīņai ar lielinieku bandām un šo cīņu izvēršanās ārpus savas zemes robežām saīsināja posta laiku Ziemeļvidzemes novadiem, kuŗos sarkanie gvardi, miliči un toreizējā vāji organizētā sarkanā armija izdarīja neaprakstāmi asiņainas un nežēlīgas orgijas ar mierīgiem iedzīvotājiem. Upuŗu skaits lielinieku apsēstos Ziemeļvidzemes novados būtu nesalīdzināmi lielāks un traģiskāks, ja izpaliktu vai novilcinātos igauņu talka. Viņiem arī bija savas grūtības un upuŗi pašu zemes atbrīvošanai no lielinieku bandām. Pēdējās ar milzīgu niknumu devās prettriecienos, taču panākumu nebija. Lai nodrošinātos pret atkārtotiem lielinieku uzbrukumiem, igauņi, vienojušies ar Latvijas pagaidu valdību, turpināja ienaidnieka vajāšanu Latvijas teritorijā, tā radot iespēju Latvijas valdībai atbrīvotajos pagastos noorganizēt Ziemeļlatvijas armiju. Tā izauga ieroču brālība cīņai pret lieliniekiem, un 1919. g. maijā apvienotie spēki, pārejot vispārējā uzbrukumā, ātrā gaitā atbrīvoja Vidzemes lielāko daļu no lieliniekiem. Bet tad pret apvienotiem igauņu un latviešu kaŗa pulkiem nostājās vācu landesvērs un dzelzs divīzija, nolūka pakļaut Latviju vācu varai. Igauņi apzinājās, ka tādā ceļā apdraudēta arī viņu valsts pastāvēšana. Saslēgušies ieroču brālībā un kopējā likteņa draudos, abi sabiedrotie deva ienaidniekiem izšķīrēju triecienu 1919. gada jūnijā. Sakautie vācu kaŗapulki atstāja Vidzemi. Arī vēlāk, kad vajadzēja atvairīt Bermonta avantūristus, igauņi nāca talkā ar saviem bruņotajiem vilcieniem.

(Turpinājums 19 lp.)

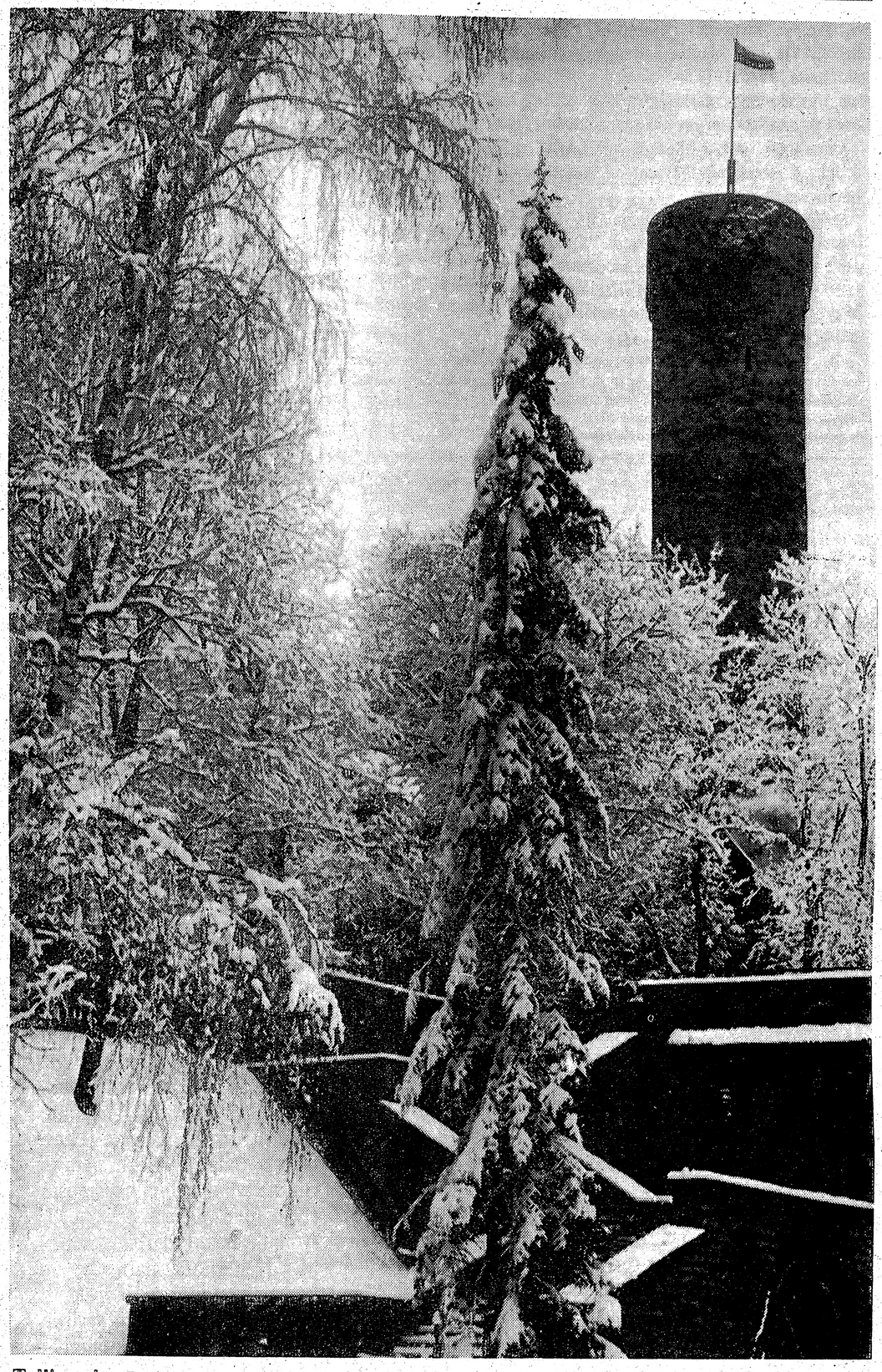

Tallina ziemā.

Politiska augstsprieguma mēneši

ALEKSANDRA ĶEGUMNIEKA SPECIĀLRAKSTS LATVIJAI AMERIKĀ

Lielai rietumpasaules daļai nav viegli atteikties no dīvainā pieņēmuma, ka amerikāņiem ir jāuzņemas visa atbildība par varbūtēja jebkuŗas valsts brīvības apdraudētāja agresijas atvairīšanu. Daudzu Eiropas valstu aizsardzības budžets ir smieklīgi mazs. Par savu aizsardzību tikai tagad pēc konservātīvo partijas uzvaras domāt sākusi arī Kanada. Pieminēsim interesanto starpgadījumu 2. Pasaules kaŗa norisē Manitobas galvaspilsētā, Vinipegā. Lai pamudinātu pilsoņus atbalstīt cīņu pret hitlerisko Vāciju, 1942.gadā kādā dienā vinipegieši bija nostādīti nacistu invāzijas priekšā pašu pilsētā. Pie pilsētas valdes nama plandījās kāšu krusta karogs, pāri tiltiem soļoja vācu trieciennieki ar orķestri priekšgalā, un avīzēs parādījās pavēle visiem farmeŗiem nodot nacistu konfiscēto labību. Protams, ka šī invāzija bija tikai labi inscenēts propagandas uzvedums, kuŗā paši kanadieši, pārģērbušies par vāciešiem, soļoja Vinipegas ielās. Bet bija daudz tādu, kas pirmajā brīdī viltus invāzijai noticēja. Kanadiešu bruņoto spēku komandieris Italijā ģenerālis Simons, runājot par Pad. savienības varbūtējas invāzijas draudiem Kanadai, savā laikā man atzinās: ,,Mēs esam tik nesagata-

(Turpinājums 20. lp.)

Vīru koŗa **Viesturs 30 gadu jubilejas KONCERTS**

1985. gada 2. martā plkst. 18.45 LATVIEŠU CENTRĀ TORONTO 4 CREDIT UNION DRIVE

Diriģente VIZMA MAKSIŅA. Pēc koncerta **SAVIESĪGA DZĪVE** pie **RUNČU mūzikas.**

Ieejas cenās: koncertam — 8 dol., ballei — 8 dol., koncertam un ballei — 12 dol. Jauniešiem līdz 16 gadiem koncertā ieeja brīva.

Galdiņi pasūtināmi — (416) 757-9210.

Apmeklēt lūdz VIESTURIEŠI

LATVIJA AMERIKĀ

SESTDIENA, 1985. GADA 23. FEBRUĀRIS, 8. NR.

Latviešu nedēļas laikraksts, iznāk sestdienās. Izdevējs — Latvija Amerikā Publishing Ltd. Valdes priekšsēdis — Gundars Brikmanis. Laikraksta atbildīgais redaktors — A. Kundrats. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9, tālr. 465-7902. Nujorkas redakcijas vadītājs: V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N. Y. 10466, U.S.A. Tālr. 1-212-994-7917. — Čikagas redakcijas vad. A. Zaube, 3353 N. Avers Avenue, Chicago, Ill. 60618. Redaktors Austrālijā Ed. Šmugajs, 28 Taffs Ave., Lugarno, NSW 2210, Australia.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos materiālus neuzglabā, bet pēc vēlēšanās sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personiskais uzskats un ne katrā gadījumā atbilst red. viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV: par vienu gadu — 40 dol., 6 mēnešiem — 21 dol., 3 mēnešiem — 12 dol. Atsevišķa numura cena 1 dol.

Sludinājumu maksa sludinājumu daļā $5.00, tekstā $6.00, pirmajā vai pēdējā lp. $10.00 par 1 collas telpu. Sarīkojumu kalendārā $1.50 par rindiņu, atkārtojot 4 reizes un vairāk 25 proc. atlaide. Laikraksta abonēšana un sludinājumi — tālrunis 466—1514

Laikraksta apgāds patur tiesības atsevišķos gadījumos sludinājumus arī nepieņemt. Ja nodotā sludinājumā laikrakstā ieviesusies kļūda, tad šis sludinājums tiks atkārtots bez maksas. Laikraksta apgāds par kļūdaini ievietotu sludinājumu atbildīgs tikai par tādu summu, cik pēc sludinājuma likmes izmaksājusi kļūdaini iespiestā teksta telpa. Grozījumus sludinājumos var pieteikt ne vēlāk kā vienu dienu pēc sludinājuma nodošanas.

Sabiedriskā darba dēļ bieži jānes upuri personīgā dzīvē. Dadža zīm. LA.

Viktors Kalniņš

Militarizācija padomijā un tās pravieši

Pēdējos gados, īpaši Rēgena laikā, padomju propaganda izvērsa neredzētu melu kampaņu pret brīvās pasaules valstīm, apsūdzot tās totālā saimniecības militarizācija. Sevišķi cenšas bruņoto spēku galvenās politiskās pārvaldes skribenti ar pašu pārvaldes priekšnieku armijas ģenerāli Jepiševu priekšgalā, bet okupētās Latvijas presē īpaši aktīvs rakstītājs ir pulkvedis Sokolovs.

Demonstrējot apskaužamu informētību par Amerikas un Rietumeiropas saimniecības un „imperiālistu tīkojumiem", šie ģenerāļi un pulkveži it kā neko (nu vai nav nevainīgi jēriņi!) nezin par padomju militāro doktrīnu, kas sludina, ka nākošajā karā uzvarēs tas, kam jau miera laikā būs vispusīgi militarizēta saimniecība. Padomju speciālisti militāri saimnieciskos jautājumos — ģenerāļi Volkogonovs, Milovodovs, Tjuškevičs un citi, — atšķirībā no politiskiem propagandistiem, runā un raksta par to atklāti.

Tagad padomju saimniecības militarizācija pastiprinājās it sevišķi. Padomju Savienības generālštāba bijušais priekšnieks maršals Ogarkovs rakstīja, ka Padomju Savienība plānveidīgi attīsta (jāsaprot palielina) savus bruņotos spēkus, īpašu vērību piegriežot stratēģisko kodolieroču atjaunošanai un attīstībai, paātrina moderno balistisko raķešu ražošanu, apgādā kara gaisa spēkus ar automatizētas pilotēšanas lidmašīnām u.t.t. Dabiski, ka tik plaša militārās celtniecības programma, īpaši ņemot vērā ārkārtīgi dārgo jūras kara programmu, un 6 miljoni lielās armijas uzturēšana prasa ārkārtīgus upurus no padomju saimniecības.

Rietumu ekonomisti savās analīzēs nonāk pie secinājuma, ka ik gadu padomu militārie izdevumi pieaug par 6,5%, kamēr vidēji ražošana pieaug par 5%. Liekas, ka tie ir pārāk optimistiski skaitļi. No dažiem avotiem no pašas padomijas var spriest, ka tieši pēdējos gados padomju saimniecības attīstības tempi it ruvi O. Tā 82. gada beigās esot izteicies slepenajā sanāksmē Maskavā prof. Škaratans. Toties 11 gadu laikā militārie izdevumi ir pieauguši vairāk kā divreiz (un tas ir pēc rietumu speciālistu aprēķiniem. No padomijas izbraukušais prof. Birmans, savā laikā viens no vadošajiem padomju tautssaimniekiem, ļoti asprātīgā un argumentētā rakstā „Ekonomiskais detektīvs" pierāda, ka visi rietumu aprēķini par padomju militāriem izdevumiem ir maldīgi, jo neņem vērā to apstākļi, ka militārām vajadzībām strādā visa padomju saimniecība, arī civilās nozares). Tieši tāda civilās un militārās saimniecības cieša saaugšana ir arī šķērslis civilās produkcijas kvalitātes uzlabošanai. Spilgs piemērs ir atpalikusī padomju lauksaimniecības technika.

Astoņdesmitajos gados militarizācijas kurss vēl pastiprinājās. Jau pieminētais maršals Ogarkovs faktiski prasīja, lai visa padomju saimniecība atrastos zem militāro vadības. Bet politiskiem vadītājiem būtu jāsaprot, ka saimnieciskais sasprindzinājums nevar turpināties bezgalīgi. Padomju tautas saimniecība darbojas ekstrēmālos apstākļos un nevar bezgalīgi apmierināt armijas pieaugošās prasības.

Daži eksperti uzskata, ka jau astoņdesmitajos gados padomijai būs jāpalēnina militāro izdevumu pieaugšanas tempi. Pagājušajā gadā bažas par to izteica laikraksts „Socialističeskaja industrija". Tiesa gan, izteikusi tādas bažas, krievu avīze pilnīgi pēc padomju propagandas noteikumiem, mēgina iestāstīt lasītājiem, ka Padomju Savienībai netrūks iespēju un uzņēmības vienlaicīgi gan attīstīt tālāk savus bruņotos spēkus, gan apmierināt tautas labklājību. Par to tautas labklājību avīzei lietderīgi būtu nepieminēt. Tālākā konfrontācijas politika var novest un noved tikai pie tālākās nabadzības. Vai Kremlī to saprot? Liekas, ka tikai daļēji. Kremlis atsakās no godīgām sarunām par atbrunošanu. Tiesa gan, daži nó padomju līderiem par amerikāņu kosmisko ieroču attīstības plāniem bija zināmā mērā šokēti, jo cena par padomju tālāku soli ir pārāk augsta. Tādu cenu bankrotējošā padomju saimniecība ilgi nevarēs maksāt.

Lasītāju vēstules

NEDRĪKSTAM KLUSĒT

Redakcijai 5. janvāra Latvija Amerikā iznācis ļoti saderīgs rakstu sakopojums 5. lappusē — vispirms viena raksta virsraksts „aicina atbalstīt Baltiešu Līgu" un tad tam blakus otrs, no Wall Street Journal pārņemtais raksts „Baltic Memories".

Baltiešu amerikāņu Brīvības Līgas (BAFL) vadība novembrī negaidot saņēma Wall Street Journal mākslas redaktrises Manuelas Helterhofas (Manuela Hoelterhoff) lūgumu piesūtīt viņai jaunāko līgas izdoto Baltic Bulletin numuru, ko viņa nebija saņēmusi. (Līga savu biļetenu piesūta 11 šī laikraksta darbiniekiem). M. Helterhofa paskaidroja, ka viņa nodomājusi rakstīt rakstu par Latviju un sevišķi par Rīgu. Papildus eksemplāru līga nosūtīja tūliņ, bet raksta autore vēl vairākkārtīgi lūdza līgas palīdzību noskaidrot vairākus datus un vēstures faktus. Viņa interesējās arī par citiem pieejamiem izdevumiem angļu valodā, kuŗos būtu atrodamas ziņas par Latviju. No pašas novērojumiem un piegādātajiem informācijas materiāliem radās raksts, kādu to varam lasīt Wall Street Journal 19. decembŗa izdevumā. Par šo rakstu vēlāk bija ļoti labas atsauksmes laikraksta lasītāju vēstulēs.

Baltiešu Amerikāņu Brīvības Līga pateicas autorei par Latvijas likteņa atgādinājumu pasaulei un Daugavas Vanagu Kanadas valdei par aicinājumu atbalstīt līgas turpmāko darbību.— Mēs nedrīkstam klusēt par latviešu tautas ciešanām.

Baltiešu Amerikāņu Brīvības Līgas latviešu nodaļa

VĒLREIZ PAŠI VĒLĒ

P. Broks ar savu 9. feb. lasītāja vēstuli ir apstiprinājis manu pamatdomu, ka I. Zilāna izraisītā polemika „Paši vēlē" ir nevietā, jo tā pauž faktu nezināšanu.

Pirmkārt — LNAK padomes vēlēšanu komisija nesastāvēja tikai no četriem locekļiem, bet gan astoņpadsmit organizāciju un draudžu sūtītiem pārstāvjiem. Bez tam balsu skaitīšanā piedalījās vēl apdivdesmit talcinieku.

Otrkārt — esmu rūpīgi pārbaudījis faktus un varu atkārtot, ka LNAK padomes pieņemtie un apstiprinātie vēlēšanu noteikumi neliedz nevienam vēlēšanu komisijas loceklim pieņemt aicinājumu pašam kandidēt, bet tādā gadījumā uzliek gan zināmus ierobežojumus.

Treškārt — Ir nenozīmīgi, kuŗš atveŗ lielo aploksni, jo tās jau iepriekš reģistrētas un visi balsotāji atzīmēti kopējā sarakstā. Visas aploksnes uzglabā neatvērtas slēgtā urnā līdz balsu skaitīšanas sākumam. Aplokšņu atvēršana notiek kollektīvi zināmā kārtībā un uzraudzībā, kas nodrošina visu balsotāju konfidenciālitāti. Nevis vēlēšanu komisijas locekļi, kā maldīgi domā P. Broks, bet LNAK padomes vēlēšanu instrukcija nosaka balsotāju tiesības, balss derīgumu vai nederīgumu. Vēlēšanu komisija vienīgi konstatē, kā šī instrukcija ir izpildīta. Filozofēšana par pavērto durvju teorētiskām iespējām, manuprāt, ir durvju pavēršana nepamatotām un maldinātājām aizdomām.

LNAK padomes vēlēšanu likumīgā puse līdz šim ir tāda, kādu to noteikusi padome. Ja nākotnē padome to izlems citādi, tad pieturēsimies pie tās.

Pateicos redakcijai un lasītājiem par iecietību un neredzu vajadzību turpmākās debatēs par šo tematu piedalīties.

R. Norītis Toronto.

Četrdesmit gadu izlase

JĀNIS KLĪDZĒJS **LAIDIET! LAIDIET! LAIDIET!**, NOVELES, GRĀMATU DRAUGS, 1984, 288 LP. GVIDO BRŪVEŖA VĀKS.

Uz pagājušā gada Ziemas svētkiem iznāca ražīgā latviešu autora Jāņa Klīdzēja jaunākā noveļu grāmata. Literātūrai viņš sāka pievērsties ap 1936. gadu, kad kā students publicējās vairākos Latvijas laikrakstos un žurnālos. Literātūras pazinēji toreiz viņu tūlīt ievēroja un pareģoja labus panākumus. Tā gada 12. septembrī viņš apraksta Latgales rakstnieku vakaru Rēzeknē. Toreiz viņa darbs bija iespiests latgaliešu nedēļas laikrakstā ,,Jaunais Vārds''. Bet pamazām latviešu izdevumi sāk aprakstīt pašu Jāni Klīdzēju, piemēram 1940. gadā ,,Mūsu Mājas Viesis''. Klīdzējs ir attaisnojis savu kollēgu un labvēļu paredzējumu. Viņš tos nav pievīlis ne grāmatu skaita, ne darbu kvalitātes ziņā.

Šī ir Klīdzēja divdesmitā grāmata, ja kopskaitā liek arī 1945. gadā izdoto 8 lappušu izdevumu latgaliski ,,Upe plūst''. Bet viņa 21. darbu jau iespiež ASV latviešu laikrakstā. Vairāk kā puse no šīm grāmatām ir stāstu un noveļu krājumi, bet lielākos panākumus viņš guvis ar savu pirmo romānu ,,Jaunieši'', kas iznācis 5 latviešu un vienā lietuviešu izdevumā. Jaunības laikos rakstījis arī dzejas, bet tās grāmatā nav izdotas.

Jaunajā grāmatā sakopotas noveles no dažādiem laikiem, apmēram 40 gadu atstarpē. Pirmā ir sarakstīta 1944. gadā, pēdējā datēta 1982. gadā. Rakstnieks pievērsies dažādai tematikai, gadu gaitā arī stils mainījies.

Grāmatas ievadā Dr. Egila Grīšļa pārdomas par Jāņa Klīdzēja reliģiskiem uzskatiem, izvērtējot rakstnieka darbus ar reliģisko un ētisko mērauklu. Vērtējums ir pamatīgs un vispusīgs, analizējot lielāko daļu Klīdzēja darbus. Šis raksts lasītājam dod ieskatu, kādas vērtības sagaidāmas iespiestajos darbos jaunajā noveļu krājumā. Te nevar runāt par labākiem vai vājākiem darbiem, visi iespiestie darbi ir kvalitātē, saturā un stilā iespaidīgi.

Jau pirmajā novelē Četri zvani pavīd autora kristīgā nostāja, cieņa pret baznīcu un rūpes par latviešu nākotni. Rudzu pļaujas laikā cilvēki spiesti bēgt, tie nevar atrast atbildi, kad un vai tie atgriezīsies savās mājās. Īss un raksturīgs apraksts ir par to, ko mazā Ante salikusi sainītī, ko viņa nevienam citam nedod nest. (29. lp.). ,,Vispirms tur bija viņas mirušā tēva, kaŗā iesaukto abu brāļu Antona un Donāta un viņas mīļākās skolotājas Sarmas jaunkundzes fotografijas. Tad rožu kroņa krellītes un maza lūgšanu grāmatiņa, ko, šinī pašā pavasarī pie svētā sakramenta ejot, bija saņēmusi kā dāvanu.'' Seko citi priekšmetu uzskaitījumi, ieskaitot Skalbes mazo pasaku grāmatiņu Kaķīšu dzirnaviņas.

Darbā Laidiet! Laidiet! laidiet! tēlotas ievainoto latviešu kaŗavīru attieksmes ar māsiņu Rūtu, piesaistot arī notikumus par Latvijas brīvības zaudēšanu, leģionāru cīņām un nometņu laikiem, paļaušanās uz Dievu. Autors izsaucas: ,,Kaut es spējis izrunāt tādu lūgšanu, Dievs, kuŗu tu dzirdētu!'' (50).

Līdzīgs temats ir novelē Viktorija, kur ievainoto skolas biedru apmeklē viņa draudzene, kaŗ kļuvusi par partijas funkcionāri, bet kas apsolās par satikšanos neziņot. Te pieminēta baznīcas dekorēšana ar brūklenājiem un valsts sagrūšana.

Baznīcas temats ir lielākajā daļā no publicētiem darbiem, pat klaidonis ierodas baznīcā, kaut agrāk nekad tur nav rādījies.

Novelē Prezidenta gājiens, prezidents naktī pastaigājas pa Rīgas ielām un Daugavmalu, atceras agrākos gadus un zīlē nākotnes izredzes Latvijai. Satiekas ar zēniem pie ugunskura, bet trīs gadus vēlāk šie zēni atceras prezidentu un trīs kritušos biedrus.

Darbā Tumsā pārpildītā stacijas uzgaidāmā telpā izsalcis bērns vēro cilvēku, kas ēd sviestmaizi. Kādā citā darbā kāds ievērojams krievu dzejnieks grib ievietot amerikāņu avīzē krievu valodā sacerētu veltījumu jaunievēlētam ASV prezidentam. Kādā citā darbā latviešu policists svešā zemē spiests atdot naudu zēnu bandai, pie kam vēlāk atklājas, ka viens no zēniem ir latvietis. ,,Tagad visiem tumsā dod naudu, kas to prasa'', ir zēna aizbildināšanās. Vairākos darbos apskatītas latviešu kaŗavīru problēmas, lietojot leģionāru izteiksmes veidus. Pēc kaŗa beigām cīnītāji cīnās ar koku ciršanu un ar ironiju atceras cīņu laikus.

Jaunākos darbos rakstnieks pievērsies pēdējo laiku parādībām. Meitene runā un izturas vairāk kā zēns, viņa ir nevērīga pret savu tēvu, radniecība ir tikai bioloģisks fakts. Meitene ir ,,pregnanta'', bez tēva atļaujas apprecas ar meksikāni, abi dzīvo tēva dzīvoklī, bet meita pēc tam pazūd. Citos darbos pāris pārpratumi rodas ar angļu valodas neprašanu, bet te autors parāda atjautību, lai bez saražģījumiem izkultos no nepatikšanām.

Autors vairākos darbos pievērsies nerātniem, pikantiem vai jautrā nama tematiem, tos aprakstot ar humoru, atjautību un delikāti izkļūstot no nepatīkamas situācijas, kā tas lasītājam sākumā varētu likties. Tur kāds jaunietis grib mācīties mīlestības ābeci no pāris gadus vecāka jaunieša, kam vairāk pieredzes šinī laukā. Kādam citam iznāk piedzīvojums ar skaistu precētu sievieti, pārdzīvojot nāves briesmas un pēc tam tiesas prāvas draudus. Kāds kanaks nokļūst prieka namā, kur viņš sastop latviešu meiteni. Dažreiz iemīlēšanās ir nevainīga jauniešu satikšanās un jūsmošana, ko nevar aizmirst visu dzīvi.

Rakstnieks visos darbos asi vērojis dzīvi un veikli to aprakstījis. Klīdzējs ir lepns uz savu tautu, viņš dzīvo līdz tās priekos un bēdās, viņš ir uzticīgs savai ticībai un baznīcai. Šī pēdējā īpašība vērojama gandrīz visos darbos, bet arī latvietība un latviskums nekad nav aizmirsts. Viņš ir kristietis un moderno laiku cilvēks, kas redz un ievēro katra laikmeta pārvērtības. Tas izpaužas viņa darbos, piemērojoties trimdas latviešu laikmetu aprakstiem. Tur ir bēgļu laiki un Latvijas atstāšana, tur aprakstīti nometnes laiki un dzīve jaunajā patvēruma zemē. Viņš vērojis priekus un bēdas, bet vairāk drūmus laikus, kur valda pārestības, nenovīdība vai izsalkums. Tomēr dzīvē gadās arī vieglāki un jautrāki brīži, kad var aizmirsties no pasaules grūtībām un netaisnībām. Viņš ir pieklājīgs. Kādā darbā viņš savam varonim liek atvainoties, ka tas grib tikai parunāties.

Klīdzējs dažiem saviem varoņiem dod Latgalē pazīstamus priekšvārdus, sevišķi darbos, kas rakstīti viņa darbības sākuma posmā. Tomēr biežāk tie ir visos Latvijas novados pazīstami vārdi, kaut pašos pēdējos darbos redz arī pa sveštautiešu vārdam.

Autors raksta ar lielu vienkāršību, bez liekiem vārdiem izveidojot mazas glezniņas. Dažu grūtu situāciju viņš atrisina vienkāršā veidā, lasītājs var atelpot, ka sarežģījums izkārtojies ērtāk nekā cerēts. Autoram ir savas novērtētāja spējas un māka izteikt redzēto un vēroto ar īpašu hunoru. ,,Kā vari būt drošs, kādas būšanas sievietes augumā šodien ir vēl īstas un kuŗas ir mākslīgas, no plastikas, gumijas vai kokvilnas taisītas''. (274). ,,Jaunkundzīt, tavā ķirbītī klukst paniņas'' (256). ,,Šī pati nāk man virsū kā auto bez bremzēm''. (273).

Viņam krietns krājums ar speciāliem vārdiem vai teicieniem, kā klamza, stulbais cirvis, ej bekot, cemme, uzņemt uz krūti, piena diegi (skuķi), no šamās parāvos sāņus, viņas augumam un sejai bija trakoti augsta cena. Nevietā gan ir ,,šorīt no rīta'', pietiktu ar vienu rītu.

Labs teiciens ir: ,,Viņš dzīvoja par maz, bet domāja par daudz'' (112). Tāpat prezidenta domas: ,,Kas gan būtu visa mana latviešu tauta, ja tā būtu darījusi tikai to, ko cari un baroni tai atļāvuši''.

Jāņa Klīdzēja noveļu krājums ir ne tikai labākā 1984. gada latviešu literātūras grāmata, bet arī viens no labākajiem latviešu noveļu krājumiem vispār, kaut arī tur ievietoti rakstnieka darbi viņa 40 gadu darbības laikā.

V. Irbe

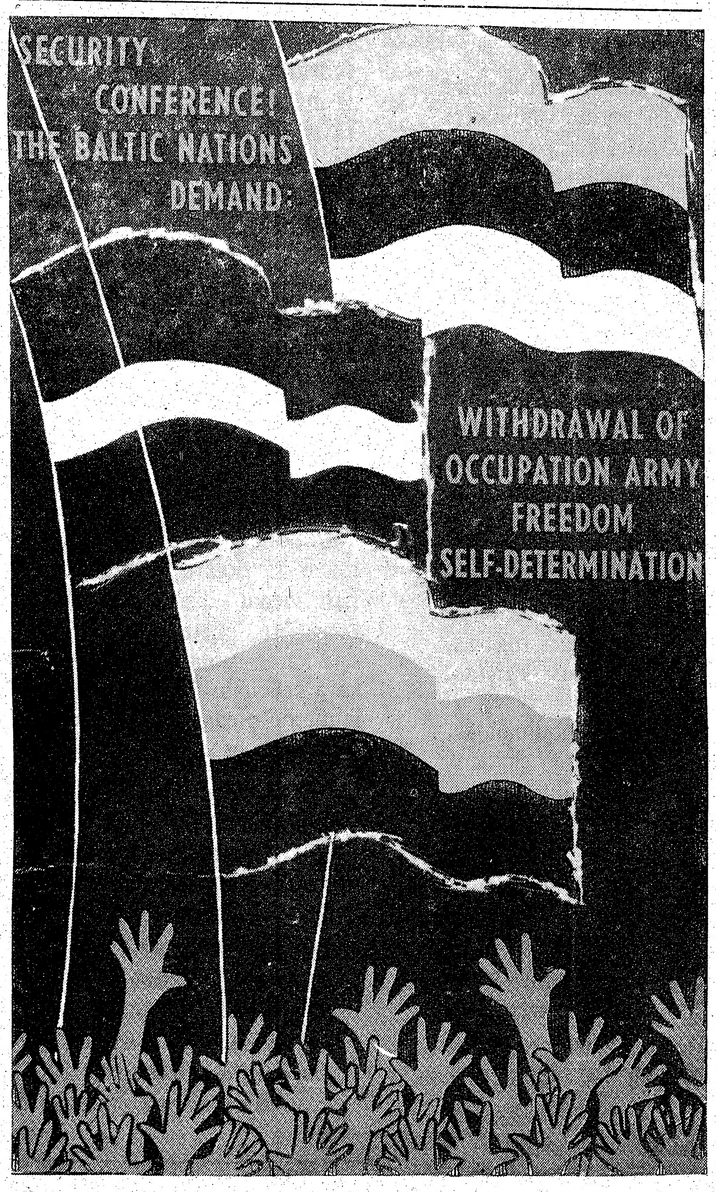

DRĪZ VIEN...
Latvija dzirdēs un pasaule klausīsies!
PBLA BRĪVĪBAS NEDĒĻAS
IZLOZE
...TUVOJAS

Nikolajs Kalniņš

Latvija Amerikā

,,Latvija Amerikā?''
kāds sāka mani tirdīt.
,,Kā tas var būt?''
Un es atbildēju:
,,Latvija tavā sirdī,
ja tā vēl jūt!''

,,Latvija Amerikā?''
cits jautājot stomās
un skaišas:
,,Kā tas var būt?''
Un es atbildu:
,,Latvija tavās domās,
ja tās vēl gaišas,
ja sirds vēl jūt!'' —

,,Latvija Amerikā?''
kāds vārdos skarbos
jautā:
,,Kā tas var būt?''
Un es atbildu:
,,Latvija tavos darbos
dzīvos tautā,
ja sirds tev vēl jūt,
ja domas vēl gaišas,
un ausīs vēl dzimtenes vēji šalko,
un tu tēvzemei kalpo,
kaut esi svešumā,
kaut esi tālumā!'' —

1985.gada Draudzīgā aicinājuma dienā,
Ņujorkā pie okeana, uz Latviju raugoties.

Modris Lorbergs

Bēdīga tautas deja

Pārlieku ilgi
un centīgi
svešsētas kopuši esam
nejauzdami —

Tūdaliņ, tagadiņ
izdanco bāleliņš,
izdanco māsiņa —
Tūdaliņ, tagadiņ
skanīgi iedanco
svešajā plāniņā
tautiski pazust...

Pašsētu atmatās
nu lēknas,
auglīgas nezāles zeļ
neredzētas —

Raudamis, gaudamis
bāliņu, māsiņu
paņēma neprasītus.
Raudamis, gaudamis
neaicināti
sveši vilki pašsētās
atmatas sargā —

Pārliekus ilgi svešsētās
un pašsētu atmatās
auglīgas nezāles
kopuši esam.
1985.

Pēteris Ikšels

Atmiņas par Atsevišķo studentu rotu

(Turpinājums)

Nelaikis Fēlikss Krusa, tal., un arī Studentu rotas brīvprātīgais, sava mūža pieredzējumos starp citu raksta šādi:

,,Okupācijas vara nepatīk nevienam, un tā nepatika arī latviešu tautai, bet visi to pārcieta ar apvaldītu mieru, jo, kā mūsu pusē teica — Dievs zina, ko dara. Vācu karavīri siroja pa mājām pēc ,,Butter und Eier'', un zemnieki gāja savos lauku darbos. Kārtība, kaut arī sastindzināta, bija, un mēs situāciju izteicām ar atskanīgu teicienu: Kas tika sists un nenosists, to tagad sarga landšturmists. Šī landšturmista simboliskais tēls bija uzcelts pie apgabaltiesas nama Rīgā, un divi landšturmisti to apsargāja dienās un naktīs.''

Nākošais izstrāvojums bija jau zīmīgāks, varbūt pat ļoti zīmīgs vēsturniekam, ja to jau agrāk nebūtu uztvēruši un attiecīgi izvērtējuši. Selonijas tā saucamā melnā konventa seniors (Jānis Greble), vēl pavisam zaļš krustdēls būdams, tikko uzņemts Selonijā, tūlīt pēc neatkarības akta beigām slepeni ,,uz savu roku'' bija sasaucis ārkārtējo ,,melno konventu'', kur nolēmuši kaut ko izaicinošu, un proti: izkārt Latvijas karogus pie Baltijas Techniskās augstskolas galvenajām durvīm. Šī lēmuma īstenošana nebija tik viegla, jo vācu militārā vara vēl arvien bija vienīgā un pilnīgā noteicēja Rīgā un visās Baltijas provincēs. Baltiešu prese pat nekautrējās rakstīt, ka latvieši Krievu teātrī 18. novembrī esot izrādījuši operetei! Diviem krustdēliem uzdeva sagādāt karogus, lai tos 22.novembrī varētu izkārt.

Bet kur dabūt karogus? Vienīgie zināmie bija proklamēšanas aktā redzētie. Bet vai tos dos? Ne visai pārliecināti, tie devās uz teātŗa biroju pie aktieŗa Veica seniora. Pēdējais abus krustdēlus uzklausījis ar simpatizējošu interesi un atvainojies, ka studentu kungi esot maldīgos ieskatos, jo teātrī redzētie karogi neesot gatavi karogi, bet vienīgi drapējums. Abi studenti par to bija pārsteigti. Bet vai nu viņiem teātŗa kungus būs mācīt! Paņēmuši tos pašus baltiem diegiem sadiegtos un steigušies ātri prom, lai nedotu laiku varbūtējām nevēlamām pārdomām. Laimīgā kārtā viena krustdēla māte un māsa ar šūšanas mākslu bijušas izpalīdzīgas, un tām bijusi arī šujammašīna. Visu nakti noraudzījušies, kā veidojas īstie karogi ar vajadzīgām cilpām un astoņkārtīgiem stiprinājumiem galos.

Norunātā agrā rīta stundā, pl. 6.45, viss melnais konvents salasījies augstskolas vestibilā. Svarīgākā problēma, vai šveicārs Kalniņš dos trepes? Vecais Kalniņš bijis runājams un, kā licies, devis trepes ar zināmu gandarījumu, kad minējām nolūku. Tās gan bija daudz par garām, kādēļ nācies tās sliet ļoti slīpi, bet roku jau netrūcis, kas pieturētu. Krustdēlam Gustavam Celmiņam bijis uzdevums izkārt pirmo karogu pa kreisi no durvīm. Tas kāpis uzmanīgi ar karogu padusē, lai nejaušu slīdējumu nevarētu iztulkot par ļaunu zīmi simboliskam darījumam. Sevišķi rūpīgi piestiprinājis arī cilpas, lai tās spētu izturēt ne tikai vējus, bet arī varbūtēju raušanu, un tad to lēni uzvilcis līdz kāta augšai.

Otru karogu uzvilcis konfuksis Nikolajs Grundmanis, vēlākais Studentu rotas komandieris, un pēc trepju noņemšanas viss ,,melnais konvents'' svinīgi nodeķelējis izkārtos karogus. Ar to mērķa pirmā daļa bijusi veikta.

Bet kas nu būs tālāk? Krustdēli bija rīkojušies pilnīgi patstāvīgi, un neviens no Selonijas konventa prezidija nedz locekļiem par tādu krustdēlu nodomu nekā nav zinājuši. Krustdēli bijuši sagatavojušies uz visu un pirmai diennaktij norīkojuši arī dežūras ar spieķiem rokās. Sasprindzināti gaidījuši tālāko.

Drīz sākuši ierasties studenti uz lekcijām. Latvieši ar klusu smaidu, baltieši bez tāda, bet cittautieši ar jautājumiem: Kas tie par karogiem? Bet nepagājis ilgs laiks, kad kā satrakots lauva iedrāzies rubonis Geists, pazīstams latviešu nīdējs un Alfreda Rosenberga konfuksis, un uzkliedzis vecajam Kalniņam: ,,Wer hat die Fahnen ausgehangt?'' ,,Korporation Selonija'', Kalniņš atbildējis mierīgi un lietišķīgi. Geists kaut ko dusmās izkliedzis, ko nevarējuši saprast, un aizdrāzies pie rektora, kas tik agri vēl nav bijis sastopams.

Kas nu notiks, nodomājuši pie sevis krustdēli. Vēl ienākuši daži smaidīgi vai vienaldzīgāki latvieši un niknāki vācieši, kad pēkšņi kā no zemes izlīdis krustdēlu oldermanis. Tas tos vairāk nobaidījis nekā kad būtu ieradusies vācu žandarmu patruļa vai pats komandējošais ģenerālis. Bet izgājis labāk nekā varējuši gaidīt. Tas gan bargi uzkliedzis: ,,fukši, kas Jums atļāva to darīt?'' Tad pat ieradies arī seniors E. Einbergs (vēlākais satiksmes ministrs, miris vācu koncentrācijas nometnē 1944.g.) un norājis krustdēlus par to, ka rīkojušies bez kommilitoņu ziņas. Karogi joprojām plīvojuši, un seniors ar oldermani paši lūkojuši sastapt rektoru vēl pirms Geista.

Viss kārtojies teicami. Krustdēli bijuši pārsteigti par negaidīto atbalsi Rīgas latviešos un daļēji arī baltiešos par viņu izdarībām. Tiklīdz ziņa parādījusies arī laikrakstos, tūkstošiem skatītāju plūduši gaŗām augstskolai. Tas krustdēliem bijis lielākais gandarījums.

Dežūras tomēr turpinātas dienu un nakti. Vēl atlicis viens zīmīgāks moments, kas varētu ko izraisīt, proti, pulksten desmitos vakarā, kad beidzas operas izrāde un skatītāji, vairākumā baltvācieši, atgriezīsies mājās pāri operas tiltiņam. Jūtoties pārspēkā, būtu dabiski, ka Rubonijas fukši noceltu to, ko sēļu krustdēli bija izkāruši. Operas izrādei beidzoties, skatītāju gaŗā rinda devās pāri tiltiņam skaļi čalodami. Karogi mierīgi plīvojuši gāzes laternu gaismā, un labi bijis redzams, ka tie ir Latvijas karogi. Kolonnai izvirzoties uz bulvāŗa, tā apbrīnojamā kārtā apklususi un visi izklīduši.

Tā bija krustdēlu pirmā saskriešanās ar baltvāciešiem neatkarības posmā, ārēji klusējot abām pusēm, bet pie sevis katram domājot savu domu...

Selonija un Talavija pūlējās cik spēdamas, lai apsardzības dienestam piesaistītu iespējami vairāk arī pārējo studējošo jaunatni un vispār vairāk latviešu intelligences no visiem tās slāņiem. Sasauca divas sapulces Viļa Olava komercskolā, pirmo no tām 23. novembrī. Seloņi un talavieši uz tām ieradās jo kuplā skaitā, tāpat arī Rīgā aizkavētie tērbatnieki, maskavieši un pēterpilieši, kā arī daudzi nekorporanti un no vācu gūsta pārnākušie karavīri. Arī skolnieki ieradās. Kāda kreisi noskaņota grupa sociāldemokrata Jāņa Jagara vadībā novietojās pirmajās rindās. Aktu zāle un pat gaiteņi bija pārpildīti. Sapulces lozungs bija, ka visiem latviešu studentiem tūlīt jāstājas Pagaidu valdības rīcībā. Arī aizsardzības ministrs Zālītis bija izsludinājis brīvprātīgo pieteikšanos armijā. Viss tas Jagaram nepatika resp. bija lieks, un viņš sludināja, ka studentiem nenākoties nodarboties ar nacionālām lietām un jau pavisam ne ar polītiku, jo to vislabāk izkārtošot komūnisti. Angļi un amerikāņi Ulmanim ieročus nedošot, bet no Krievijas uz dzimteni nākot latviešiem draudzīgas vienības, no kuŗām neesot jābaidās.

Pēc ilgām debatēm ar lielu vairākumu tomēr nolēma aicināt studentus nekavējoties stāties Pagaidu valdības rīcībā. Jagars ar savu grupu demonstrātīvi atstāja sapulci. Turpretī visi latviešu nacionāli domājošie sapulces dalībnieki, kā virsnieki, tā instruktori un daudzi skolnieki bija par lēmumu nekavējoties stāties Pagaidu valdības rīcībā. 16. decembrī sanāca otra studentu sapulce jo kuplā skaitā un nolēma aicināt, lai visi studenti iestātos nacionālajā armijā.

Selonijas un Talavijas konventi atkārtoti, gan atsevišķi, gan kopēji pārrunāja notikumu gaitas jaunajā Latvijas republikā, kuŗu apdraudēja no austrumiem sarkanā armija. Mērķis visiem bija tikai viens — kā un ko darīt, lai saglabātu un nostiprinātu tikko proklamēto Latvijas valsti un tās valdību. Kādā abu konventu apspriedē jauns Selonijas tautietis Reinholds Muške ierosināja radīt resp. nodibināt Selonijas un Talavijas konventu kaujas vienību — rotu, kuŗā obligāti jāiestājas abu konventu kommilitoņiem un krustdēliem, aicinot piedalīties arī filistrus, kā arī citu latviešu korporāciju kommilitoņus, kas tanī laikā būtu Rīgā.

Ka Atsevišķā studentu rota tik ātri vispār nodibinājās, par to jāpateicas R. Muškem. Viņš bija liels un nelokāms ideālists un ar asu prātu. Viņš ātri uztvēra situācijas un momentā arī atrada piemērotu taktiku to īstenošanai vai noraidīšanai. Piemēram, kad Landesvēra pārstāvji (vācu korporanti) mēģināja uzņemt kontaktu ar Atsevišķo studentu rotu, lai arī pēdējā pievienotos Landesvēram, Muškem atbilde bija gatava jau pirms vācu pārstāvji vēl nebija nobeiguši savu ierosinājumu un aicinājumu. Muškes atbilde bija, ka ir pēdējais laiks vācu landesvēristiem stāties Pagaidu valdības rīcībā un zem latviešu virsnieku komandas. Žēl, ka Muškes pāragrā nāve kaŗa laukā pārtrauca šī cildenā jaunekļa dzīvi.

(Turpinājums sekos)

Kultūras dienas no 22. — 24. februārim

TĀS ATKLĀS AR LATVJU 30 GADU JUBILEJAS IZSTĀDI

LNAK kultūras nozares organizētās Kultūras dienas Toronto risināsies no 22. līdz 24. februārim. Kultūras dienu sarīkojumos ietilpst arī vīru kora Viesturs 30 gadu jubilejas koncerts 2. martā. Arī mākslinieku vienībai Latvis šis ir jubilejas gads, atzīmējot 30 gadu ilgo darbību 22. februārī pl. 19.30 Sv. Jāņa baznīcas izstāžu telpās ar jubilejas izstādi, ar ko arī atklās Kultūras dienas. To izdarīs LNAK valdes priekšsēdis T. Kronbergs. Kultūras padomes priekšsēde Inta Purva tanī pašā reizē paziņos LNAK godalgu, ko ik gadus piešķiŗ kāda mākslinieka izstādītam darbam. Izstāde turpināsies 23. februārī no pl. 12—20 un 24. februārī no pl. 12—19. Tajā piedalās 31 Latvja biedrs ar 84 darbiem.

Turpmākā Kultūras dienu programma risināsies Latviešu namā un Latviešu centrā, katrā savu dienu — sestdienu un svētdienu. Latviešu namā tā sāksies sestdien, 23. februārī, pl. 13 ar Annas Graudiņas keramikas darbu izstādes atklāšanu. Pēc tam pl. 14 sāksies trīs referāti, viens pēc otra: Latviešu kultūras dārgakmeņi, lasīs Leontīne Lukste; Vēstule no Krišjāņa Barona — Inta Purva un Tautasdziesmu tilts uz moderno dzeju — Indra Gubiņa. Vakara cēlienā pl. 18 Annas Graudiņas referāts No senatnes līdz šodienai, ar slīdītēm no žurnāla Latvju Mākslas kollekcijas. Pēc referāta Jāņa Vandeļa vadīta vakarēšana ar dziesmām, pārrunām, latviskām uzkodām un izdarībām.

Kultūras dienu turpinājums Latviešu centrā svētdien, 24. februārī, pl. 13 — Tā zeme ir mūsu prof. Gunāra Šubiņa referāts, ko ar dzeju illustrēs aktieris Hugo Miķelsons. Pēc azaida pārtraukuma šo tematu no citiem aspektiem apskatīs Oskars Perro. Viņa temats: Uz ežiņas galvu liku. Pēc tam mācītāja Arveda Celma: Mans kaktiņš, mans stūrītis zemes. Pl. 18, pēc Arveda Celma sniegtā prologa Dziesmu Daugava, baritona Jāņa Kļaviņa koncerts ar pianista Pēteŗa Zariņa pavadījumu.

Kopbiļete visiem sarīkojumiem 15 dolaru, bet atsevišķai vienai dienai 10 dol. Atsevišķa biļete vienam atsevišķam pēcpusdienas vai vakara cēlienam 5 dolari. Skolu jaunatnei piedalīšanās visos sarīkojumos brīva. **V.S.**

Laikraksta LATVIJA AMERIKĀ atsevišķus numurus var pirkt Toronto latviešu veikalos un DV grāmatnīcas nodaļās Latviešu Namā un Centrā, kā arī spiestuvē.

ZIŅU VANAGA LIDOJUMS

Tas pārsniedzis jau 500. numuru

Latviešu neredzīgo kopai Rietumvācijā, kas darbojas pie Latvijas Sarkanā Krusta, pastāv arī sava skaņu lenšu bibliotēka. Pēc sekmīgi iesāktās grāmatu ielasīšanas radās doma, ka to varētu darīt arī ar latviešu trimdas laikrakstiem, jo no pašiem neredzīgajiem jau bija dzirdēts, ka tie maz ko zinot par tautiešiem, latviešu organizāciju darbu un par visu latvisko brīvajā pasaulē.

Pats iesākums tad nu arī šai lielajai akcijai radās 1973. gadā, 3. Eiropas dziesmu svētku laikā Ķelnē, neredzīgo kopas sanāksmē, kad par to klātesošos informēja DV referents pie LSK skaņu lenšu bibliotēkas Edgars Retigs no Memingenas. Viņš jau iepriekš par šo ideju bija konsultējies ar DV RV kultūras nozares vadītāju Oskaru Baltputnu Pinebergā. Ed. Retiga ieskats bija, ka šo jautājumu varētu viegli atrisināt, ja no Rietumvācijas DV kāds vēlētos laikrakstu svarīgākos notikumus ielasīt kasetē. Katru nedēļu pietiktu ar vienu kaseti. Tā būtu ieskaņojama uz abām pusēm, katrā, piemēram, 45 minūtes, kopā pusotras stundas. Bez tam viņš vēl norādīja, ka šo kasešu aparātiņus pa šiem gadiem jau iegādājušies gandrīz visi neredzīgie.

Velta un Oskars Baltputni ieskaņo Ziņu Vanaga 500. numuru.

Taču kopas vadība bija pasīva un neizrādīja interesi. Ed. Retigs, dažu nedēļu laikā apklausinoties pie līdzīga likteņa piemeklētajiem, noskaidroja, ka laikrakstu ielasīšanu vēlas dzirdēt 12 ,,kamerādi''. Minētajam nolūkam pats viņš privāti par saviem līdzekļiem iegādājās pirmās 8 pārsūtīšanas kārbiņas, piepildot tās arī ar labām kasetēm. Par visu to ziņojis O. Baltputnam, kas, tajā pašā laikā nopircis ielasīšanas aparātu, lūdza sākt pirmos mēģinājumus. Līdz ar to priekšdarbi bija nokārtoti, un pēc dažām dienām pirmie ielasījumi no Pinebergas aizceļoja uz Memingenu.

Grūtības radās arī ar pasta pārsūtījumiem, kas pirmos sūtījumus atsūtīja atpakaļ, līdz noskaidrojās, ka DV ir aprūpes organizācija un tiesīga pārsūtīt neredzīgiem Rietumvācijā ieskaņojumus bez porto samaksas. Ar 1973. gada oktobra mēnesi kāsetes pārsūtīja tieši ieskaņojuma kopētājam Ignatam Jakovelim, kas arī dzīvot turpat Memingenā, un 12. decembra vēstulē Ed. Retigs O. Baltputnam varēja rakstīt: ,,cik dzirdams no pēdējiem ieskaņojumiem, tad ar sevišķu prieku varam konstatēt, ka ieskaņošanas techniku jau esat visā pilnībā apguvis. Ir ļaudis, kas vēl pēc pieciem vai vairāk gadiem ne tuvu tik labi neieskaņo kā jūs to jau tagad pāris mēnešos. Lai jums un jūsu līdzstrādniekam M. Bergholcam jo sirsnīga pateicība.''

DV Rietumvācijas valde savā sēdē 1974. gadā, noklausoties atreferējumu par laikrakstu ieskaņojumiem latviešu neredzīgo vajadzībām, nolēma šo pasākumu atbalstīt, dodot līdzekļus jauna lenšu aparāta iegādei. Par šo naudu tad arī nopirka modernu Grunding firmas lenšu aparātu. Paralēli tam vēl kārtoja jautājumu par lenšu kopēšanu ar vācu neredzīgo kopēšanas iestādi, bet tā kā tās vadītājs Keltings atteicās kopētās lentes arī izsūtīt, tad šo nodomu nācās atmest, it sevišķi vēl tāpēc, ka I. Jakovela personā bija radies latviešu lietpratējs, kas ar lielu prasmi, kaut techniski sliktākām iespējām, tomēr uzticīgi veica uzņemtos kopēšanas pienākumus. Kas tas par milzu darbu, un kur tad vēl izsūtīšana! Katrā ziņā tas gan veicams ar labu un uzticamu palīgu, kāds viņam šajā laikā ir Ivars Zichelmans. Par laikrakstu ielasījumiem pozitīvi bija izteicies arī LSK neredzīgo kopas pārstāvis O. Dāvis savā 1975. gada 11.janvāra vēstulē, piezīmējot, ,,ka ir daudzi neredzīgie, kas to pat pārkopē, lai ar to iegūtu vēsturisko notikumu bibliotēku savā grāmatu skapī.''

Līdz šim ielasījumiem izmanto šādus latviešu trimdas laikrakstus: Latvija, Londonas Avīze (DVF Anglijā ziedojums), Austrālijas Latvietis (DV Austrālijā ziedojums), Latvija Amerikā (DV Rietumvācijas valdes ziedojums) un Laiks (DV Amerikā valdes ziedojums). Kad 1975. gada septembrī sasniegts simtais numurs — pirmā jubileja — Ed. Retigs raksta O. Baltputnam: ,,Gribu tev darīt zināmu, ka šāds pasākums latviešu neredzīgajiem ir pirmais un vienīgais pasaulē. Mūsu okupētajā tēvijā par turienes neredzīgajiem šādā nozīmē nerūpējas ne valdība, nedz sabiedrība. Viņiem nav savas skaņu lenšu bibliotēkas, kas šodien rietumu pasaulē katrai tautai ir pati par sevi saprotama lieta. Tāpat laikrakstu ieskaņojumu ziņā mēs ne par pieciem feniņiem neesam zemāki par vāciešiem vai angļiem.'' Ar 1975. gada beigām īsu laika sprīdi ielasīšanas vajadzībām piesūtīja arī latviešu sociāldemokratu laikrakstu Brīvība, bet tad, nemotivējot pārtraukšanu, to vairs nesaņēmām.

Pēc 200. ielasījuma radās doma šim anonimam laikrakstu ielasījumam dot vārdu, lai šis latviešu laikrakstu ziņu kopojums trimdas vēsturē ieietu ar noteiktu apzīmējumu. Uz izziņoto konkursu pavisam iesūtīja trīspadsmit priekšlikumus, no kuriem žūrijas komisija, balsojot par piemērotāko, atzina Ziņu Vanags — iesūtītājs Indulis Poruks. Tā nu ar 1977. gada 27. septembri tas izgāja tautās.

Savu straujo lidojumu Ziņu Vanags ir turpinājis, šodien pārsniedzot jau 500. numuru ar pašlaik 41 klausītāju, kas pa zemēm sadalās šādi: Rietumvācijā 23, Anglijā 6, Zviedrijā 5, bet pa vienam Austrijā, Francijā, Norvēģijā, ASV un Austrālijā. Šajā tālajā kontinentā Ziņu Vanagu saņem Edvards Šmugājs, kas to vēl izsūta kādiem 6 vai 8 klausītājiem īpaši. 11 gados nokopēto kasešu skaits pavisam kopā ir 9.500. Pie tam var lēst, ka katru noklausās divi interesenti.

Kaut Ziņu Vanaga darinātājiem matos sabiris vairāk sarmas un aizritējušais laiks ievilcis pa rievai sejā, aizsaulē aizgājis M. Bergholcs un tā vietā stājusies Velta Baltputne, darbs nav apsīcis. Bet kam gan laiks raudzīties šādos sīkumos, ja arvien gaida jaunas aktuālitātes gan trimdā, gan dzimtenē, par ko jāziņo tai klausītāju saimei, kas visvairāk cietusi, zaudējot dārgāko — savu acu gaismu.

,,Acs ir vārti uz pasauli'', raksta lielais vācu dienas laikraksts Die Welt, pasvītrājot, ,,ka deviņas desmitdaļas mūsu maņas iespaidu tiekot uzņemtas ar šo orgānu. Neviens redzīgais tāpēc nevar aptvert, ko nozīmē būt aklam.''

J. Sdr.

Iznākusi DV organizācijas vēstures

Laiks, telpa, ļaudis

ceturtā daļa

DV CV prezidija sēde 1985.g. 27. janvārī DVF Straumēnos

DV CV prezidija sēdē piedalījās DV priekšnieks J. Frišvalds, DVF CV loceklis S. Lindiņš, DV vanadžu priekšniece A. Liepiņa un DV CV jaunatnes nozares padomnieks I. Kažociņš. Darba kārtā svarīgākais jautājums bija par DV CV sēdes izkārtošanu š.g. maijā Toronto.

Iepriekšējās sēdes protokolu pieņēma ar labojumu, ka ,,prezidijs iesaka, ka CV būtu revidējams ieteikums par filmas The Baltic Tragedy iegādi.'' Konstatēja DV vadības vēlēšanu rezultātus, kas publicēti 18. decembra apkārtrakstā: par DV priekšnieku ievēlēts J. Frišvalds, par DV vanadžu priekšnieci A. Liepiņa. Ar 1. janvāri amata pienākumus uzņēmies jaunievēlētais DVF CV loceklis Sigurds Lundiņš, reizē pildīdams arī Iekšējās informācijas nozares vadītāja un arī prezidija sekretāra pienākumus. Tā kā prezidijs paliek Anglijā, tad DVF otrā CV locekļa izraudzīšana notiks nākamā DVF pilnsapulcē martā. Līdz jauno CV locekļu ievēlēšanai citās darbības zemēs bij. CV loceklis A. Tauriņš lūgts turpināt kasieŗa pienākumus, bet G. Tamsons — ārējās informācijas nozares vadītāja pienākumu. DV Austrālijā ievēlējuši par DV CV locekli Alf. Baltiņu, jauno DV Austrālijas valdes priekšsēdi.

DV CV sēde paredzēta 2/3. maijā Toronto, Kanadas DV saimes 35 gadu darbības atceres ietvaros. Prezidijs iepazinās ar ģenerālsekretāra A.J. Bērziņa izstrādāto sēdes darba kārtības projektu un pārrunāja sēdes norisi un goda viesu sarakstu. Uz sēdi no Anglijas dosies DV priekšnieks J. Frišvalds, vanadžu priekšniece A. Liepiņa un CV loceklis S. Lindiņš.

Neklātienes CV sēdē pieņemtās DV 2. sērijas propagandas markas sagatavošana norit sekmīgi. Markas zīmējumā parādītas padomju raķešu novietnes Baltijas valstu territorijā; zīmējumu sagatavojis mākslinieks V. Sarkans. Tās iespiedīs 5000 loksnēs un domājams, ka tās būs gatavas 1. februārī. J. Leitītis ziņojis par manuskripta sagatavošanu plkv. V. Januma piemiņas grāmatai.

Vanadžu priekšniece S. Liepiņa ziņoja, ka par vanadžu vadītāju Austrālijā 1985.g. 2. janvārī ievēlēta Irija Matisone (adrese: 4 McKay Avenue, Northfield, 5085 South Australia). Ierosinātās bērnu un jauniešu sacensības Kr. Barona gada zīmē sekmīgi kārto DV lielākās darbības zemēs. Uzturēdamās Kanadā gadu mijā, piedalījusies un teikusi uzrunas: Ziemsvētku kauju atceres brīdī Saulainē 5. janvārī un Toronto pensionāru apvienības sanāksmē 10. janvārī. Piedalījusies dzejnieka V. Plūdoņa piemiņas sarīkojumā Toronto 13. janvārī. Pārrunājusi ar DV darbību saistītos jautājumus ar Latvija Amerikā redaktoru A. Kundratu un DVM apgāda vadītāju J.Ancānu un iepazinusies ar DV Kanadas galv. grāmatnīcas vadītāju Sk. Tēraudu. Viņa atvedusi un nodevusi DV priekšniekam Laiks, telpa, Laudis jauniznākušo 4. daļu. Grāmata jau izsūtīta pārdošanai un cerams, ka DV saimes to iegādāsies kuplā skaitā. A.Liepiņa pārstāvējusi DVM redakciju un DVF informācijas darbinieku seminārā 20. janvārī Straumēnos, Anglijā.

Prezidijs pieņēma zināšanai LSK skaņu lenšu bibliotēkas vadītāja E. Retiga ziņojumu un aicina zemju vanagus un vanadzes sniegt atbalstu skaņu lenšu bibliotēkas materiālu sagādē.

Vēl pārrunāja vairākus ierosinājumus, ko nodos apspriešanai CV sēdei. Baltijas miera un brīvības kuģa pasākumam apsolītā summa 500 dol. nosūtīta pēc piederības. Tuvākā laikā daudziem izciliem DV darbiniekiem aprit nozīmīgas mūža gadskārtas, un prezidijs pārrunāja par to atzīmēšanu.

A. L.

DENVERA

● Kolorado DV apvienības 3. februāŗa pilnsapulcē DV namā Denverā piedalījās 27 biedri. Namu apvienībai novēlējis mirušais vanags Jānis Richters. Apvienībā 52 vanagi un 54 vanadzes. Sapulci vadīja Augusts Gulbis, protokolēja Austra Priedniece. Ziņojumus nolasīja apvienības priekšnieks Ēriks Vents un vanadžu priekšniece Elza Lindemane, bet revizijas komisijas ziņojumu Maija Rituma. Pieņēma budžetu 2,875 dolaru apmērā. Par apvienības priekšnieku ievēlēja līdzšinējo Ēriku Ventu, valdē Dzintaru Antonišķi, Valdi Kalpušu, Ritu Balodi, H. Cielēnu, A. Timermani un Mārtiņu Balodi. Vanadžu valde palika līdzšinējā. Par pārstāvjiem uz DV delegātu sapulci ievēlēja Augustu Gulbi, Ē. Ventu un E. Lindemani, bet uz ALA kongresu Denverā kā delegātu A. Gulbi. Pilnsapulce nolēma dāvināto māju paturēt un izlietot kā DV namu, bet valdei uzdeva rūpēties par remontiem un citiem uzpošanas darbiem. Noslēgumā dalībnieki pakavējās pie vanadžu rīkotās kafijas. Sapulce nokavējās par apmēram vienu stundu, jo daļa dalībnieku bija piedalījušies vecākās Denveras latvietes Dambīšu mātes bērēs, kuŗai 6. aprīlī būtu piepildījušies simts gadu. **RB**

GUNARS CONSTRUCTION

izdara visāda veida **pārbūvju un piebūvju darbus,** ieskaitot **plumbing un elektrību.**
Lūdz zvanīt **889-5076**

AMBER PRINTERS & PUBLISHERS
125 BROADVIEW AVENUE
TORONTO, ONTARIO
466-1514 465-7902

Nikolajs Seglenieks

Aizmirsta revolūcija

1924. gada 1. decembrī Igaunijā notika komūnistu sacelšanās, revolūcija, lai pārņemtu visu varu un Igauniju pievienotu Padomju savienībai. Tāds pats liktenis bija sagatavots Latvijai pēc plānojuma — revolūciiju izraisīt arī Latvijā. Šis svarīgais vēsturiskais notikums ir aizmirsts un nav pieminēts Latvijas vēsturē, it kā revolūcija Igaunijā neskartu Latviju.

Pēc Alfonsa Ļaura savāktajiem materiāliem ir iegūstams pārskats par revolūcijas norisi.

Revolūcijas priekšvēsture

Krievu valodas grāmatā ,,Istorija Est. SSR'', iespiesta Tallinā 1958. g., 515. lappusē lasāms, ka 1924. gada 3. augustā Tallinā notika liela *pretkaŗa* demonstrācija, ko organizēja kompartija. Buržuju vara aizliedza demonstrāciju, un to uz ielām traucēja jātnieku policija. Dalībnieku skaits bija 4000. Asiņainās sadursmēs daudzus policistus piekāva. Iespaidīgā buržuju avīze Paevaleht rakstīja, ka buržuju valdība sēžot uz pulveŗa mucas, kuŗa var kuŗu katru brīdi uzsprāgt... IKP CK 15. oktobrī publicēja vēstuli, kuŗā bija sacīts, ka izeja no strupceļa esot revolūcija. Igaunijas tauta varot kļūt brīva un neatkarīga tikai PSRS sastāvā. Visā Igaunijā organizēja komūnistu kaujas grupas apvienotas rotās un bataljonos... Novembŗa beigās arodbiedrības pārstāvji publicēja atklātu uzsaukumu, izziņojot laiku no 14. decembŗa līdz 18. janvārim par strādnieku organizāciju mēnesi. Pretiniekam bija iespaids, ka līdz tam nekas nenotiks. 1. decembrī iesākās dumpis.

Ziņas par revolūciju Tallinā

Zviedru laikrakstos 1924. gada 2. decembŗa numuros bija lieli virsraksti: Komūnistu revolūcija Revelē, Mazas komūnistu grupas uzbrukušas visām valdības ēkām. Cīņās lietotas granātas un tanki.

No Rēveles ziņo, ka sarkanie ieņēmuši dzelzceļa staciju, mēģinājuši ieņemt telegrafa un pasta iestādi. Nonāvēti vairāki policisti. Militārā vadība pulksten 8 no rīta izsludināja kaŗa stāvokli. Ģenerālim Laidoneram piešķirtas diktātūriskas pilnvaras. Visas valsts iestādes apsargā armijas kaŗavīri. Satiksmes ministrs Karks nošauts. Cīņās daudzi krituši un ievainoti. Citās Igaunijas pilsētās ir miers. Igaunijas valsts prezidents un ministru prezidents Akels izglābies no iebrucējiem. Dess mit sarkangvardisti iebrukuši prezidenta mājoklī, bet Akels paspējis paslēpties. Viņa adjutants izbēdzis un devies uz kaŗa ministriju, no turienes izsūtītie bruņotie automobiļi aizdzinuši iebrucējus. Parlamets sanāk pulkstens16. —

Parlamenta speciāli sasauktā sēdē prezidents sniedza ziņojumu par notikušo. Komūnistiskas bandas no Trešās internacionāles izdarījušas sacelšanās mēģinājumu. Kaŗa stāvoklis izsludināts visā zemē. Ar piecelšanos godināja nošauto satiksmes ministru. Ģenerālis Laidoners ziņo, ka upuŗi ir abās pusēs. Kaŗa ministrijā iemestas trīs bumbas, no sprādzieniem ievainots viens kaŗavīrs. 10. kājnieku pulka stābam uzbrukts, tur nošauti trīs virsnieki, kas gulējuši savās gultās. Kaŗa skolai uzbrukusi lielākā grupa. Dežurējošais kadets nonāvēts, otrs miris no ievainojumiem. Bijušā iekšlietu ministra nams apmētāts ar granātām un apšaudīts. Ministrs izglābies. Stacijā nonāvēts dežūrējošais ierēdnis un satiksmes ministrs. Sarkangvardistu grupas ieņēmušas galveno pastu un gaisa aizsardzības stābu, kur piespiests pacelties divām lidmašīnām. Trīs policijas stacijas ieņemtas. Iebrukumi izdarīti arī virsnieku dzīvokļiem. Pieci virsnieki, trīs kadeti, divi kaŗavīri, pieci policisti un četras privātpersonas nonāvētas. Pieci virsnieki, septiņi kadeti un trīs kaŗavīri smagi ievainoti. Ievainoto kopskaits ir apm. 40. Līdz šim apcietināto skaits ir — 60 personas.

Sacelšanās vispārējais novērtējums

Visi uzbrukumi darīti ļoti pārdroši. Uzbrukumos lietoti šaujamie ieroči, granātas un bumbas. Liela daļa uzbrucēju bijuši ietērpti kaŗavīru tērpos. Ārpus Rēveles izdarīts mēģinājums uzspridzināt vienu tiltu. Tilts starp Kera un Egvīdu bojāts. Iedzīvotāji ļoti uztraukti, bet citādi stāvoklis mierīgs. Kaŗa laika tiesas sākušas nopratināt apcietinātos. Vispārējais novērtējums par uzbrucējiem, ka viņu skaits niecīgs. Pēdējo apliecina fakts, ka uz svarīgiem uzdevumiem komunisti varējuši sūtīt ne vairāk kā tikai demit vīru. Cīņas norisinājušās tikai desmit vietās. 10. kājnieku pulku varēja pārsteigt tāpēc, ka pret to bija vērsts visstiprākais trieciens. Tikko izsludināja trauksmi, uzbrukums apsīka. Cietušo skaits tik liels tāpēc, ka granātas mestas caur logiem guļamtelpās. Mēģinājums ieņemt Kaŗa skolu ar lielo ieroču krātuvi nav izdevies, cīņas ilgušas tikai vienu stundu. Tanku brigādē kāds apakšvirsnieks mēģinājis izvest vienu tanku pie komūnistiem, bet nošauts. Militārā lidlaukā divi lidotāji bijuši spiesti izlidot ar komūnistu pasažieŗiem uz Padomju savienību. Viena lidmašina pazudusi, otra nolaidusies pie Narvas. Ārpus galvaspilsētas uzspridzināti divi dzelzceļa tilti. Uz laukiem sagatavotas vairākas komūnistu organizācijas, lai pārvestu palīgspēkus uz Reveli, ja revolūcija būtu izdevusies. Vairumam sacelšanās dalībnieku bijušas ārzemju pases.

Kas rakstīts vēstures grāmatā?

Pieminētās vēstures grāmatas turpinājumā lasāms, ka 1. decembrī 15.15 iesākta sacelšanās. Viena grupa uzbrukusi Tomea pilij un to ieņēmusi. Prezidents Akels bēdzis, aizslēdzot vienas durvis pēc otrās, bet adjutants apakšveļā izlēcis pa logu. 13 vīru grupa uzbrukusi Lasmamegi kaŗa lidlaukam. Divīzijas kaŗavīri, kuŗu vidū bijis daudz strādnieku, ap 40 kopskaitā, tūlīt pievienojušies iebraucējiem un nodibinājuši kaŗavīru komiteju. Autotanku divīzijā, kur bija partijas organizācija, apakšvirsnieka Lorenca vadībā ieņēma garāžu ar tankiem. Daļu tanku sabojāja, bet vienu gatavoja izbraukumam. Lorencs krita kaujā. Ienaidnieks pārņēma iniciātīvu un atspieda revolūcionārus.

Tallinas Kaŗa skolā apakšstāvu ieņēma, bet kursantiem izdevās atspiest revolūcionārus. Grupa iekļuva kaŗa ministrijā, bet nespēja tur noturēties. Neizdevās arī jātnieku rezerves kazarmju ieņemšana. Baltijas stacijas ieņēmēju grupa sekmīgi atsita jātnieku policijas uzbrukumu, bet, pretinieka palīgspēkiem ierodoties, stacija bija jāpamet. Revolūcionāri sekmīgi aizstāvējās Galvenā pastā pret mācību bataljona vadu, bet nevarēja noturēties, kad ieradās papildnodaļas ar ģenerāli Pēdderu.

Lai aizkavētu kaŗaspēku nosūtīšanu uz Tallinu un Tartu, strādnieki uzspridzināja dzelzceļa tiltu un iznīcināja sakaru līniju starp Tartu un Tapu. Lai kavētu bruņotā vilciena nosūtīšanu uz Tallinu, uzspridzināja dzelzceļa tiltu.

Tallinas strādnieku varonīgā sacelšanās izraisīja pāniku buržuazijas nometnē. Bīstoties no kaŗavīru pievienošanās revolūcionāriem, valsts vara neiedrošinājās vērst nevienu regulāru kaŗaspēku daļu pret dumpiniekiem. Sacelšanās apspiešanai organizēja soda nodaļas no virsniekiem, kadetiem, kas sastāvēja no kulaka elementiem. Revolūcionāri atkāpās ar kaujām. 7. decembŗa rītā notika kauja Tompa ielā pie nama nr. 50, kur trīs revolūcionāri kaŗoja ar policiju līdz pēdējai patronai. Atsevišķas grupas kaŗoja līdz pat decembŗa vidum.

Kāpēc sacelšanās neizdevās?

Tajā pašā vēstures grāmatā lasāms, ka mazajā Igaunijā, kur katrs revolūcionāri noskaņots strādnieks uzmanīts, konspirācija bijusi sevišķi nepieciešama. Pirmajā plānā bija pārsteiguma moments. Strādnieku masas, kas bija ar mieru sacelties, nesaņēma norādījumus. Kaujas grupas neizdevās apmācīt viņu uzdevumiem. Nebija rezerves. Rūpnīcu un fabriku strādniekos nebija organizētas palīggrupas. Vadošie un aktīvie biedri bija aizsaukti uz kaujas grupām. Lai gan partijai bijuši sakari ar zemnieku masām, nabadzīgiem un vidēji turīgiem zemniekiem nebija skaidri pateikts un konkrēti paskaidrots, ko dos Padomju vara.

Sacelšanās revolūcionārus arestēja un nošāva uz vietas. Smagi ievainotos no slimnīcas izņēma ārā un nošāva. Līdz 1925. gada martam nošauti vairāk nekā 500 *strādnieku,* vairāk nekā 2500 *cilvēku* iemesti cietumos.

Baltais terrors izraisīja niknu strādnieku šķiras protestus Padomijā un citās valstīs.

Igauņu tauta atradās buržuazijas terroristu bandas rokās, kas pie varas noturējās tikai ar kaŗa stāvokli un nežēlīgāko terroru.

Revolūcijas mēģinājums Tallinā bija vāji sagatavots. Gandrīz bērnišķīgi naivs. Bet — varēja būt arī otrādi.

Devīgi ir salīdzināt zviedru avīzes būtisko atstāstījumu ar propagandas stilu ,,vēstures'' grāmatā.

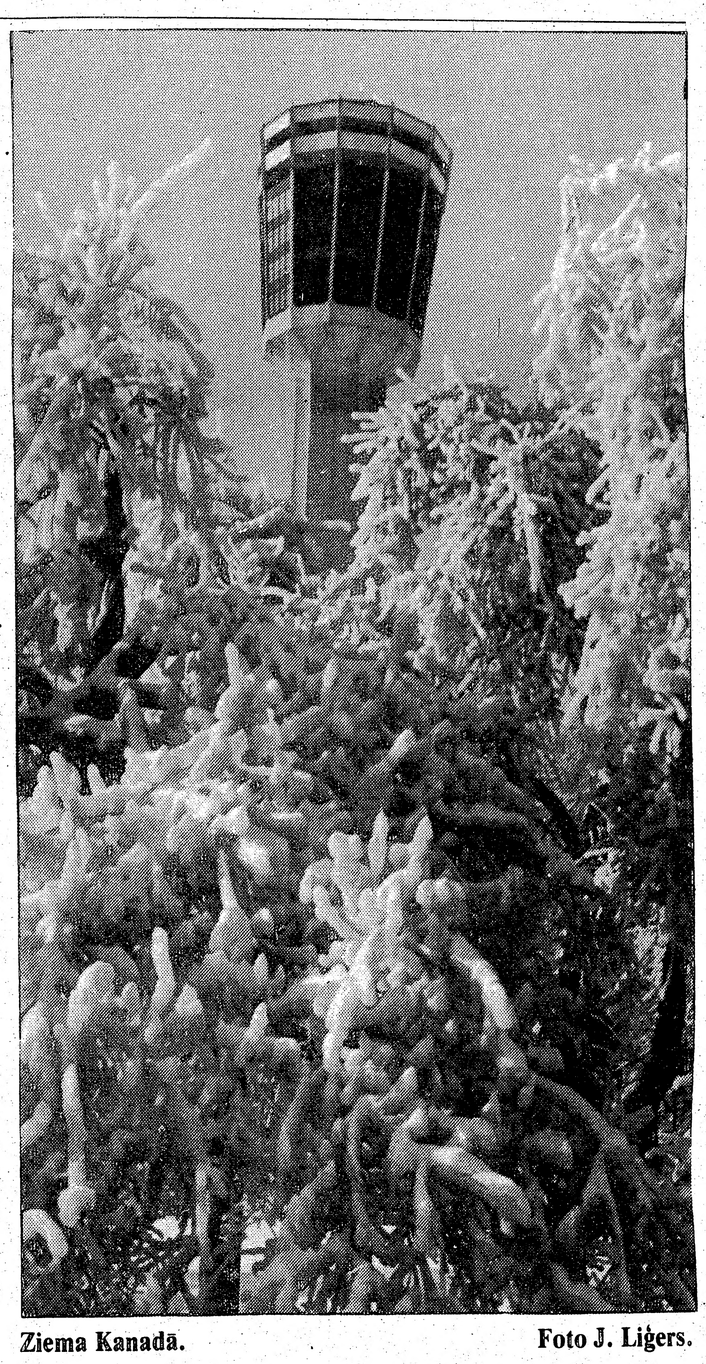

Ziema Kanadā. **Foto J. Liģers.**

MONTREALA

● Pensionāru apvienības februāŗa pirmā sanāksmē bija 41 dalībnieks. Lieku reizi dāmu komiteja pierādīja savu nozīmīgo darbu, pacienājot dalībniekus ar siltām pusdienām, kafiju un cepumiem. Tā vien liekas, ka šīm čaklām rokām un sagatavotā azaida dažādībai būs pats lielākais pievilkšanas spēks sirmo galvu kopā sanākšanai savstarpējās pārrunās.

Februāŗa mēnesī 12 dzimušos dalībniekus, to starpā arī priekšnieku P. Agrumu, sveica ar apsveikuma kartiņās ierakstītā panta nolasīšanu un ,,Daudz baltu dieniņu''. Jubilāru atnestās tortes un vīns radīja viņu dzimšanas dienu atzīmēšanai un pārrunām saskanīgu gaisotni.

Februāŗa otrā sanāksmē Dr. A. Tiltiņa sāks apmācību pirmās palīdzības sniegšanā, bet 7. martā paredzēta pilnsapulce ar vēlēšanām. **D.V.**

Laikraksta LATVIJA AMERIKĀ atsevišķus numurus var pirkt Toronto latviešu veikalos un DV grāmatnīcas nodaļās Latviešu Namā un Centrā, kā arī spiestuvē.

AMBER PRINTERS & PUBLISHERS
125 BROADVIEW AVENUE
TORONTO, ONTARIO
466-1514 465-7902

Vanagu Kārlis

Trimdinieka piezīmes 164

Fantastu cīņa. Kad Gunārs Rode savā laikā ieteica domāt par Latvijas atbrīvošanas armijas organizēšanu, iesākot ar jauniešu apmācības nometnēm un nodrošinot slepenu ieroču iegādi Latvijas brīvības cīņai, mēs viņu ieskatījām par fantastu. Reiz par fantastu saucām arī Alfrēdu Valdmani, kad tas 1947.g., DP nometņu laikā Vācijā aicināja visus latviešus kopīgi izceļot uz angļu kolonijām Kēnijā un Rodēzijā, jebšu uz Dienvidafriku! Arī sūtnis Londonā K. Zariņš iestājās par kopīgu izceļošanu uz kādu kopzemi. Nekas jau jauns, jo Krišjānis Valdemārs arī bija ieteicis latviešiem nacionālitātes saglabāšanai nopirkt savai kopīgai dzīves vietai kādu salu, bet vēlāk prof. Kārlis Balodis (1889.g.) tīri praktiski sāka risināt domu par 200.000 latviešu izceļošanu uz Braziliju, kur nodibināt Latvijas koloniju, kas varētu pat nodeklarēt valstisku neatkarību!

Latvijas Centrālā padome Vācijā toreiz pat debatēja par fiksu ideju lūgt Francijas valdību atļaut latviešu DP kolonizēt franču okupēto Reinzemi un Sāru!

1946.g. vasarā Eslingenā pārrunas izraisīja sūtņa Vašingtonā Dr. A. Bīlmaņa norāde tautiešiem tā netraukties uz Ameriku, kur tos negaida nekāda palīdzība un vieglas dienas. Klīda ziņas, ka Argentīna ir ar mieru uzņemt pie sevis visus baltiešus un tos izmitināt savā zemē pēc atsevišķām tautībām kā kolonistus.

* * *

Šo piezīmju laipnajām lasītājām recepte ASV gadskārtējās 14. februāŗa „Sirsniņu dienas" sirsniņu plācenīšiem:

Jāņem 3 krietnas pavārnīcas mīlestības, 3 — uzticības, 5 pavārnīcas piedošanas, 2 — laipnības un 2 draudzības, klāt pievienojot 5 parastās kaŗotes maiguma un 3 — cerības, pielejot 1 krūzīti jautrības. Mīlestību un uzticību pamatīgi samaisīt ar maigumu, laipnību un piedošanu, tad pievienot draudzību un cerību un visu apkaisīt ar jautrību. Cepams 350 gradu mīļumā. Pasniedzams Sirsniņu dienā krietnās rikās, ar devīgu sirdi! Pamēģinait — dzīve kļūs gaišāka!

* * *

Ilgu laiku pēc mūsu lielās izklaides māc. M. Grīvāns, 1977.g. izsprucis no čekas cietuma, Zviedrijā pauda domu, ka brīvās pasaules latviešiem vajadzētu koncentrēties vienkopus, atrodot tam kādu piemērotu apgabalu ASV, Kanadā vai Austrālijā. Māc.Grīvāna ieganstš: par to milzu naudu, ko tagad gadu desmitiem izšķiežam, braukājot uz gadskārtējiem kongresiem un dziesmu svētkiem, mēs varētu nopirkt pietiekamu zemes platību, kur nomesties kuplām latviešu ģimenēm, izveidojot koloniju „Brīvā Latvija", kuŗā tad sāktos mūsu tautas uzplaukums Brīvajā pasaulē.

Fantasti? Kas tā domā, lai nopietnāk padomā, kā ASV darbojas „komūnas" vai kā Oregonā pastāv mistiķa gūrū Rajniša 64.000 akru lielā sektantu kolonija, kas tuvējo Antelopes pilsētu legāli pārdēvēja par Rejnešpuram pilsētu, kur „apmāti" kopībā dzīvo un strādā desmitiem intelligentu amerikāņu ar augstāko izglītību. Kas viņus kopā tur, kas cilvēkus iesaista kultā? Kālab latviešu trimda nevarētu būt tāds „Latvijas brīvības cīnītāju kults" ar iekšēju dziņu visu sevi ziedot tēvzemes un latvju tautas brīvībai?

Mums ideju jau nekad nav trūcis. Par dažām, kuŗas jūsmīgi risinājām, šodien pat runāt vairs negribam. Piemēram, 1978.g. Ņujorkā ar lielu troksni un ALA atbalstu ievadījām latvju veco ļaužu dzīvokļa nama „Celsme" akciju. Ziedojumus vācot, plātīgās intervijās tika solīts, ka Longbīčā pie Ņujorkas, jūras krastā, 1978.g. būs jau zem jumta pirmie 58 vieninieku dzīvoklīši. Tika pat vārdā minēti amatnieki un uzņēmēji, kas visu to paveiks. Bet kad pēdējā ALA kongresā kāds „kašķa meklētājs" iejautājās, kas noticis ar to celsmīgo Celsmi un tās financēm, visiem bija mutes kabatā...

Kodols dialogiem. „Kas mūsu cīņā par tautas brīvību un neatkarību svarīgākais: smadzenes? nauda? pašaizliedzīga darbošanās?" Tas pats, kas trijkāju ķeblītim svarīgākais— viena kāja klibo, visa būda gūžas... — Tiem jauniešiem, kas sevi šeit lepni sauc par „latviešu izcelsmes amerikāņiem vai kanadiešiem", jāatgādina, ka Latvijā viņu vecuma tautas brāļi sevi vēl par „latviešu izcelsmes sovjetiem" gan nesauc! „Ak, neaizej, neaizej tālu no tiem, kuŗiem piederi tu!" (Ed. Tūters).

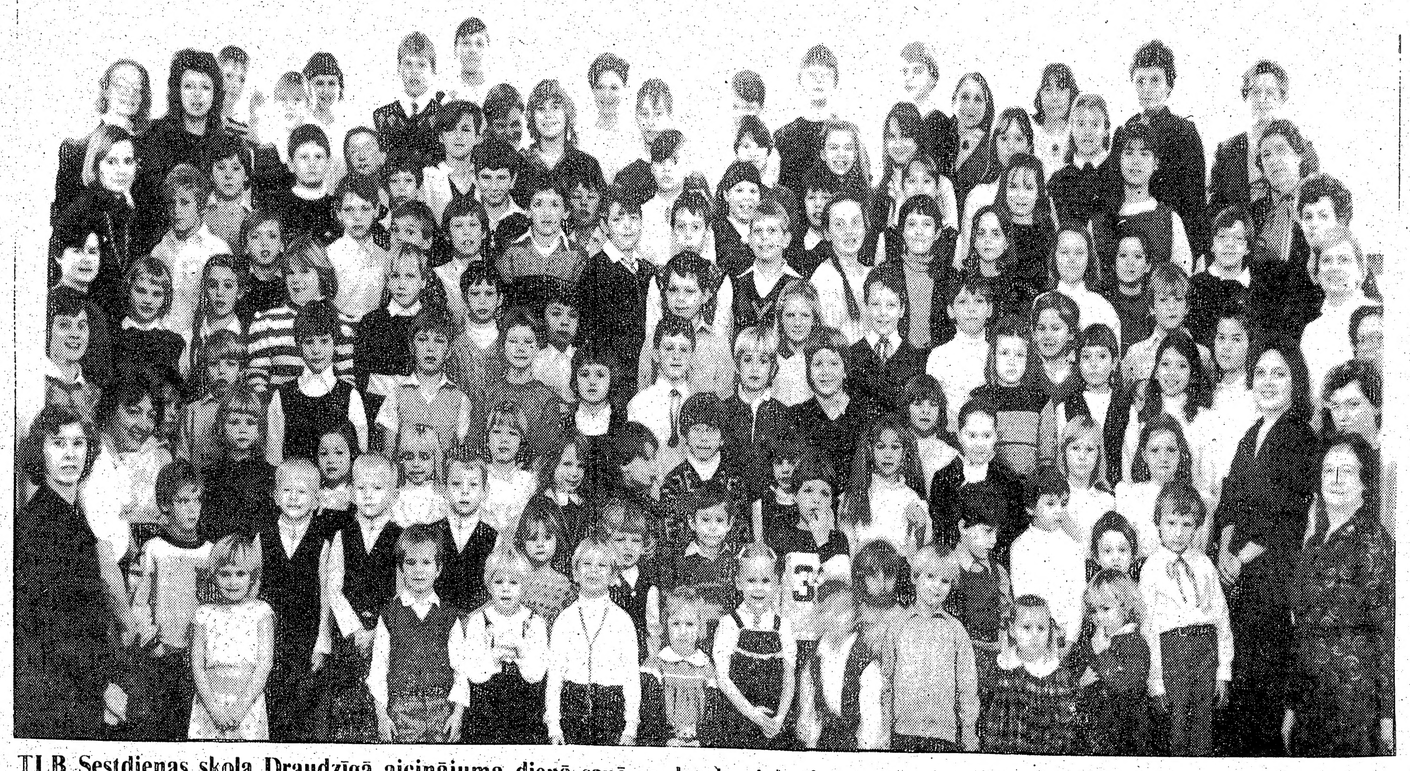

TLB Sestdienas skola Draudzīgā aicinājuma dienā saņēma daudzu labvēļu un organizāciju sūtītās naudas un grāmatu veltes. Foto J. Liģers.

Toronto Latviešu pensionāru apvienības biedri pulcējas Toronto Latviešu Namā katru ceturtdienu. Attēlā pensionāri balso, bet ievēlot valdi un rev. komisiju, to izdarīja aizklāti balsojot ar zīmītēm. Foto J. Liģers.

Draudzīgā aicinājuma dienā. LNAK valdes piešķirto 1.000 dol. čeku TLB Sestdienas skolas pārzinei M. Matīsai pasniedza izglītības nozares vadītājs J. Mežaks skolas sarīkojumā 26. janvārī. Foto J. Liģers.

TORONTO ZIŅAS

● Reliģisko pārdomu pēcpusdienā Centrā Pl. 13 viesis māc. J. Mednis referēs par tematu: ,,Kas kavē ticēt''.

● DV kluba svētdienas azaida laikā 10. februārī bija Hugo Miķelsona veiklības un atjautības priekšnesumi, kuŗus noskatījās ap 40 apmeklētāju. Pēcpusdienu vadīja DV Toronto nodaļas jaunatnes nozares vadītājs Kārlis Gulbis. 10. marta pusdienās pl. 14 runās sportists Jānis Vilmanis un 24. martā — Edvards Ātrēns.

● Latviešu skola Valodiņa rīkoja Draudzīgā aicinājuma sarīkojumu 8. februārī Centrā. Skolēni ar skolotājiem bija gatavojuši dekorācijas uzvedumam, kuŗā piedalījās skolas visu klašu audzekņi, tēlojot pasaku tēlus, pārgērbušies dažādu dzīvnieku kostīmos,dziedāja tautas dziesmas, iesaistot dziedāšanā arī publiku. Meitenes uzstājās ar baleta priekšnesumiem skolotājas A. Gulēnas vadībā. Skolas pārzinis Dr. Andris Rubenis un skolotāja Māra Gulēna pastāstīja par Draudzīgā aicinājuma 50 gadu atceri un tā nozīmi latviešu skolām. Plkv. O. Kalpaka atceres sarīkojums piektdien, 1. martā, Ģimenes diena — 3. maijā un skolas izlaiduma akts — 7. jūnijā.

● Centra referātu ciklā 10. februārī Dr. Māris Lūsis referēja par gaisa un apvidus piesārņošanu un kā mēs varam palīdzēt šo problemu atrisināt. Ar referentu iepazīstināja Dr. A. Vanags. Dr. Māris Lūsis ieguvis ķīmijas inženiera gradu 1963. g. Toronto universitātē un 1967. gadā doktora gradu Kembridžas univesitātē Anglijā. M. Lūsis ir Ontario provinces gaisa piesārņošanas pētniecības vadītājs. Īpaša pētīšanas nozare analīzē gaisa un ūdens paraugus. Galvenie dabas piesārņotāji ir rūpniecība un autoizdedži — sēru un slāpekļa dioksīdu izplūdumi, kas savienojoties ar ūdeni rada ,,skābo lietu'' un kaitē augsnei un dzīvniekiem. Ontario ziemeļu ezeri guļ uz granīta slāņiem, kas nevar skābos ūdeņus neitralizēt. Labākā stāvoklī ir ezeri, kuŗu pamatnēs ir kaļķakmens, kas skābi neitralizē vai samazina. Piesārņošanas novēršanai daudz darīts: mēģina ūdeni neitralizēt ar kaļķi, bet tas ir dārgs pasākums ar īslaicīgu uzlabojumu. Lielākā dabas piesārņotāja ir ASV ar savu plašo rūpniecību, no kuŗas cieš arī Kanada. Amerikāņu rūpnieki negrib dot naudu pētījumiem un ASV valdība nevēlas uzsākt ievērojamāku darbību pret piesārņošanu. Ontario valdības mērķis kaitīgumu samazināt par 50 proc., bet Kanada ar ASV nevar vienoties par piesārņošanas apkaŗošanu. Pēc svētdienas azaida Centra lielajā zālē TLB sestdienas skolas audzēkņi uzstājās ar koklēšanu, dziesmām un tautas dejām. Ariānas Liepiņas un Valdas Bērziņas vadībā. Šo uzvedumu, ko noskatījās 250 apmeklētāju, sestdienas skola bija veltījusi Centram, kas dod telpas skolas bezmaksas sarīkojumam. Centra dāmu komitejas pacienāja uzvedumdalībniekus ar siltām pusdienām.

● Pensionāru apvienības 14. februāŗa sanāksmē Latviešu namā 170 dalībnieki noklausījās pašu koŗa dirigenta J. Beloglazova klavierpavadījumā dziedātās tautas dziesmas, vairākas no tām dziedot visiem kopīgi. Lija Pone kuplināja saietu ar deklamācijām. Apvienības valdes priekšsēdis R. Bērziņš nolasīja kādas latviešu jaunietes iesniegto lūgumu materiāli atbalstīt viņas piedalīšanos Brīvības kuģa braucienā. Tā kā pensionāru apvienība pati dzīvo no valdības ziedojumiem un nedrīkst ziedojumus tālāk ziedot, tad lūgumu atbalstīs ar individuāliem ziedojumiem. Priekšnieks paskaidroja, ka ziedojumus privāti varēs nodot saietu laikā valdes loceklim T. Rozentālam. Saiets bija tieši Valentīnas dienā, kas izpaudās dejās un rotaļās, mūziku gādājot J. Galējam. Arī kāda no apvienības biedrēm bija Valentīna, kas pacienāja ar kūkām un saldumiem. Nākošā sanāksmē 28. februārī K. Zenaitis runās par Latvijas ārpolitiku.

● Sv. Jāņa draudzē 3. februārī ārkārtas sapulcē ievēlētais draudzes mācītājs Fricis Traugots Kristbergs aprīlī ieradīsies no Vācijas Toronto un spredikos 14. aprīļa dievkalpojumā Sv. Jāņa dievnamā. Pēc tam draudzes rīkotā pēcpusdienā draudzes locekļi varēs tikties ar jauno mācītāju. Māc. F. T. Kristbergs pašreiz ir Bīlefeldes latviešu draudžu mācītājs un Minsteres latviešu ģimnāzijas skolotājs.

● Sv. Jāņa draudzes dāmu komitejas rīkotā draudzes pēcpusdienā 10. februārī baznīcas zālē ap 80 apmeklētāju noskatījās Šteinberga slīdīšu izrādi par dziesmu dienām Minsterē un viņa ceļojumu pa Ziemeļvāciju un Dāniju. Slīdīšu izrādē bija vairāki simti slīdīšu un tā deva Saulainei par labu 250 dol.

● Gadskārtējā Latviešu centra dāmu komitejas rīkotā ,,Siržu balle'' šogad, 16. februārī, ,,Spāņu nakts'' gaisotnē pulcināja ap 400 ballinieku. Centra lielā zāle bija izpārdota. Programmu sniedza dziedātāju grupa Ceļinieki ,, Viestura Branta vadībā un trīs spāņu flamingo dejotāji ģitarista pavadījumā, saņemot daudz aplausu. Zāles dekorējums atbilda spāņu krāsām. Dekorātors Valdis Vare bija gatavojis vakaram atbilstošas dekorācijas zāles aizmugures sienai, bet bāra fonu bija dekorējis Valentīns Tauriņš . Centra dāmu komitejas darbinieces bija tērpušās spāņu tērpos, tāpat daudz balles dāmu un kungu. Balles zālē ieradās arī spāņu vērsis (tēloja I. Tože un V. Jansone). Par spāņu stila uzkodām — maizītēm bija gādājusi no centra saimniecēm — Edīte Āpše. Deju mūziku atskaņoja Runči.

● Jelgavas un Mežotnes lauksaimniecības vidusskolas agrākie audzēkņi 10. februārī Centrā sumināja savu matēmatikas skolotāju Zelmu Bergmani-Dadzi viņas 75. mūža gadskārtā. Jubilārei pasniedza Jūlija Popeļa gleznu ,,Mežotnes pils''. Z. Bergmane-Dadze dzimusi 1910. g. 7. februārī Grobiņā. 1935. g. beigusi Latvijas universitātes matēmatikas fakultāti un 1936. g. ieguvusi maģistrātes gradu. 1935. g. iesākusi strādāt par skolotāju Jelgavas un Mežotnes lauksaimniecības vidusskolā. No Zviedrijas 1949. gadā ieceļojusi Kanadā, ieguvusi skolotājas tiesības un strādājusi par skolotāju Ontario prov. vidusskolā. 1957. g. ieguvusi bakalaura gradu bibliotēkas zinībās, 1974. g. pensionējusies. Jubilejas sarīkojumu bija organizējis un jubilāri sveica agrākais lauksaimniecības vidusskolas audzēknis Andrejs Brumelis, atceroties vecos skolotājus un dzīvi internātā. Jubilejā bija ieradušies agrākie audzekņi no Čikagas, Sarnija un Toronto.

● Burtnieku draudzes Meteņu saietā 9. februārī A. Memeņa mājās 21 dalībnieks noklausījās mājastēva stāstījumu par Meteņu dainām. J. Palieps stāstīja, ka ar Meteni iezīmē jaunā saimniekošanas gada sākumú. Dziedāja Meteņa dziesmas. Nākošais sarīkojums — Lieldienu daudzinājums 24. martā pl. 11 Latviešu centrā.

● Nesagaidījusi savu 67. dzimšanas dienu, 20 maiju, 13. februārī Toronto General hospitālī mirusi Olga Āboltiņa, dzimusi 1918. g. 20.maijā. Aizgājēju 15. februārī St. Dzēmsa krematorijā izvadīja kanadiešu garīdznieks R. Robbs. Meitas Aija un Ilga piedalījās ar Bībeles lasījumiem. Nelaiķe atstāj meitas Aiju, mazdēlu Jāni un meitu Ilgu. Savu vīru lidotāju virsnieku viņa zaudēja 1981. gadā. Nelaiķes urnu apglabās brāļu kapos Katskiļos, kur atrodas arī viņas vīra pelnu urna.

● DV Toronto nodaļas makšķernieku sekcija rīko savas ikgadējās žibulēšanas sacensības svētdien, 10. martā, pl. 7.30, Roaches Point, Simko ezerā. Visi žibulēšanas sporta cienītāji, neatkarīgi no piederības organizācijai, laipni lūgti piedalīties šajā veselīgajā ziemas sporta notikumā un par savu veiksmi ar noķerto zivju svaru saņemt apbalvojumus. DV nodaļas ceļojošo balvu būs tiesīgi saņemt organizācijas piederīgie. Piedalīšanās maksa sacensībās 3.00 dol. Tuvākai informācijai zvanīt V. Īvānam 763-3374.

Laimonis

labo

automašīnas

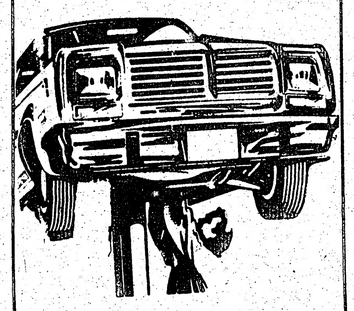

labāk

lētāk

ātrāk

jau 30 gadus

Tālr. 466—0540

603 Gerrard St. E.

Sējējs izgāja sēt

MĀC. Ā. ČOPA 50 GADU DARBA ATCERĒ

Šie Mateja evaņģelija vārdi (Mat. 13:3) vislabāk raksturo mācītāja Ādolfa Čopa kalpošanu Kristus mācībai un latviešu baznīcai.

Dzimis kā mežsarga dēls, Lejasciema pagastā ,,Ratniekos'', 1905. g. 31. oktobrī, un bērnību pavadījis mežu ielokā, skaistās Tirzas upes krastos. Ģimnazijas izglītību guvis Alūksnē, bet lic. teoloģa gradu Rīgā, Latvijas Universitātē, 1934.g. Pēc tam strādājis Mazsacalas ģimnazijā par ticības mācības, latiņu valodas un dziedāšanas skolotāju. Savu mācītāja kandidāta gadu pavadījis Mazsacalas draudzē, pie mācītāja Alfreda Skrodeļa.

Ordinēts 1935. g. 3. martā, Mazsacalas baznīcā, kur dievkalpojumu vadīja archibīskaps Teodors Grīnbergs. Tanī pašā gadā māc. Ā. Čopu ievēl par Gulbenes lielās draudzes mācītāju, bet vēlāk, pēc šīs draudzes sadalīšanās, kalpo Jaungulbenes draudzē līdz 1944. gada rudenim, kad jādodas bēgļu gaitās, kas mācītāju Čopu noved Vācijā.

Mācītājam Čopam sirds ir vienmēr bijusi pie jaunatnes, un tā paraleli mācītāja darbam, viņš bija arī skolotājs Gulbenes komercskolā un Jaungulbenes mājturības vidusskolā. Vācijā darbojies kā mācītājs un skolotājs Kaseles bēgļu nometnē.

1949. gadā ieceļoja Kanadā un savu līguma gadu kalpo lauksaimniecībā, kā vienkāršs laukstrādnieks, iepzīstoties ar šīs zemes dzīvi no pašiem pamatiem.

1950. g. tika ievēlēts par mācītāju Toronto pirmajā latviešu ev. lut. draudzē, kur enerģiski stājās jaundibinātās draudzes darbā. 1951. g. oktpbrī, draudze kopā ar igauņu luterāņu draudzi, un ar Kanadas luterāņu sinodes palīdzību un gādību, nopērk Andreja Baznīcu.

Te nu īsti parādās mācītāja Ā. Čopa spējas strauji augošās draudzes un arī latviešu sabiedrības dzīvē. Sv. Andreja baznīcas telpas izmanto gandrīz visas latviešu sabiedriskās organizācijas, un pie to šūpuļiem ir stāvējis mācītājs Ādolfs Čops. Piem. TLB sestdienas skola, ģimnazija, gaidas, skauti, LNAK, biblioteka, mūzikas un baleta studijas, sportisti, tēlnieka Kopmaņa darbnīcā, kā arī daudzas un dažādas sēdes, sarīkojumi un izstādes. Bez tiešajiem mācītāja pienākumiem bieži vien jāpilda arī apkalpotāja darbi, gan pie ogļu apkures krāsnīm, gan ar slotu tīrot telpas.

Mācītāja Čopa ierosmē tiek dibināts draudzē Palīdzības fonds, un noorganizēts Sv. Andreja draudzes koris. 1953. g. viņš sameklējis lauku īpašumu Brontes upes krastos, ko draudze iepērk bērnu nometnes un draudzes locekļu atpūtas vajadzībām. Īpašumu nosauc par Sidrabeni, pēc seno zemgaļu pils nosaukuma. Šeit mūsu bērni ir pavadījuši daudzas, skaistas un bezrūpīgas vasaras.

Mācītājam Ā. Čopam Dievs ir piešķīris spējas savas domas sniegt mums tik izcilos spredikos un referātos, jo viņš visu savu mūžu ir rūpīgi sekojis teoloģijskai un filozofiskai literatūrai. Viņa atmiņa un runātāja dāvanas ir apbrīnojamas, jo savus spredikus vai referātus viņš nelasa, bet runā brīvi.

1974. gada sākumā māc. Ā. Čops emeritējās, kad mūsu Sv. Andreja draudzes pienākumus uzņēmās mācītājs Juris Cālītis. Atmiņā mācītāja Čopa runa, kuŗā viņš teica: ,,Tagad nododu arkla balstus tavās rokās, lai tu to vari un vadi''. Mēs varam būt pareicīgi Dievam, ka Viņš piešķīris mācītājam Čopam šos atpūtas gadus, kad mēs vēl arvienu esam varējuši klausīties viņa spredikus vai referātus, kā arī saņēmuši garīgu balstu un padomu dzīves grūtos brīžos.

Sējējs ir sējis labo sēklu 50 gadus. Sēkla kritusi auglīgā zemē un nesusi daudz augļus. Lai paldies sakām Dievam un sējējam — mācītājam Ādolfam Čopam.

J. Pētersons

odes palī-
opērk An-

s mācītāja
uji augošās
tviešu sa-
. Andreja
anto gan-
sabiedris-
un pie to
s mācītājs
TLB sest-
ija, gaidas,
oteka, mū-
dijas, spor-
ņaņa darb-
as un da-
umi un iz-
m mācītā-
ži vien jā-
āja darbi,
s krāsnīm,
lpas.
rosmē tiek
Palīdzības
nizēts Sv.
oris. 1953.
lauku īpa-
s krastos,
bērnu no-
es locekļu
. Īpašumu
ni, pēc se-
osaukuma.
ir pavadī-
tas un bez-

opam Dievs
savas do-
tik izcilos
tos, jo viņš
rūpīgi se-
un filozo-
iņa atmiņa
nas ir ap-
vus spredi-
viņš nelasa,

umā māc.
, kad mūsu
dzes pienā-
ācītājs Juris
cītāja Čopa
ca: ,,Tagad
lstus tavās
i un vadi''.
reicīgi Die-
ķīris mācī-
atpūtas ga-
rvienu esam
viņa spre-
us, kā arī
alstu un pa-
tos brīžos.
labo sēklu
itusi auglīgā
udz augļus.
Dievam un
ājam Ādol-
J. Pētersons

Valentīns Pāvuls

Neptūna kalps

(76. turpinājums)

Ka pirmā ,,Latvijas ūdenslīdēja'' no kāpnēm zem ūdens nemaz neatlaidās, to neviens nedrīkstēja zināt, tomēr neviens partneris nepieteicās. Vēlāk ūdenslīdēji man pārmeta vecmeitas gražīgumu. Būtu kā vīrs kopā ar citiem nosvētījis sacīkšu nobeigumu! Nesaprata, ka man nebija ko izmaksāt, un pašam dzert negribējās. Ja būtu piedalījies, Dzelme būtu uzplaukusi kā ūdensroze dīķī. Tagad tā novīta jau pumpurā.

Nemaz neskumu, kad Ulmanis, labs saimnieks būdams, apvītušo pumpuru nogrieza, atņemot man rūpes par Dzelmes uzturēšanu pie dzīvības. Nelielu mantojumu Dzelme pēc savas īsās dzīves mums tomēr atstāja. Bijām iepazinušies savā starpā un pateikuši sabiedrībai, ka mēs tie ūdenslīdēji eksistējam un gribam savu tiesu no zemūdens labumiem, lai ,,lauvas tiesa'' nepaliktu advokātu, dziedātāju, konservu fabrikantu un labības tirgotāju rokās.

Augstākā valdība mūs sadzirdēja un izdeva likumu, ka Latvijas ūdeņos nogrimušie kuģi pāriet Latvijas valsts īpašumā, ja kuģu īpašnieki tos trīs gadu laikā neizceļ. Lai iztīrītu ūdeņus, valsts pārdeva atstātos vrakus par latu gabalā. Labākos vrakus pasteidzās ,,nopirkt'' labības tirgotājs. Es dabūju Livoniju, kad krējums pa virsu jau bija nosmelts. Vismaz bija ko darīt, ja nekā cita labāka neatradās.

Dzelme sacīkšu un Kontanta dēļ darbu pie Livonijas nepārtrauca. Izmantojām katru izdevību no vraka nolasīt visu vērtīgāko, jo tad vēl nezinājām, ka es to dabūšu par vienu latu. Pēdējā braucienā saspridzinājām un gribējām izcelt vraka dzinējskrūvi un teikt Ovīšu sēkļiem ardievas. Ardievošanās iznāca ļoti pamatīga, lai gan citāda nekā bijām iedomājušies.

Kadriļa uz jūras bez ziepēm.

Rudens otrā pusē, kad kokiem lapas jau nodzeltējušas, iestājās tā saucamā ,,sievu vasara''. Šādu sievu vasaru gribējām izmantot, lai pabeigtu darbus pie Livonijas. Sievu vasarām, tāpat kā dažām sievām, ne vienmēr var uzticēties, tādēļ ļoti rūpīgi pārdomājām un apgādājām visu vajadzīgo ilgākam braucienam: naftu, pārtiku, dzeramo ūdeni, līmi un ielāpu drēbi ūdenslīdēju tērpu lāpīšanai un pikrinskābi spridzināšanai. Bijām piemirsuši tādu sīkumu kā ziepes, kas mums sagādāja daudz rūgtu brīžu uz jūras. To atklājām, kad — jau pie Livonijas — salīmējis tērpu un sagatavojis pikrinskābes lādiņus, gribēju nomazgāt netīrās rokas. Maza plāksnīte ziepju esot bijusi, bet tā laikam iekritusi spainī un pārlieta pār bortu kopā ar mazgājamo ūdeni. Es vairs nezināju, kā notīrīt rūgto un indīgo pikrinskābi no savām rokām.

Man pusdienās vajadzēja pārvērsties mazā bērnā un ļaut tēvam mani barot. Maize, ko es pats savām rokām iebāzu mutē, bija atkal jāizspļauj. Ļoti smieklīgi, un mēs arī uzjautrinājāmies, kā to jūrnieki mēdz darīt, ja kāds negribot izpeldas, dabū ar bomi pa galvu vai vējš norauj cepuri un aizpūš jūrā. Smiekli palīdz aizdzīt pat pikrinskābes rūgtumu. Zem ūdens strādāt netīrās rokas mani netraucēja. Saliku pikrinskābi ap Livonijas dzinējskrūvi un izspridzināju. Puiši palīdzēja sagatavot citu lādiņus un uzspridzināju atkal. Ko tur bēdāt par rūgtām rokām, ja pēc pāris stundām saspridzinātie gabali būs Bullītī un Ventspilī rokas varēsim nomazgāt.

Bet — gluži tā nenotika. Sievu vasara mūs piekrāpa. Tikko čuguna gabalu iekārām Bullīša bomī, sacēlās tāds ,,plundurs'', ka vajadzēja mukt projām no Livonijas, lai Bullīti pret vraku nesadragātu. Izmetām enkuru aiz vraka, lai nogaidītu, kamēr plundurs pāries. Pārgāja gan — tikai vētrā! Sākās ar parasto zīdlīgu, lai vēlāk pārietu vestlīgā un nordvestā. To mēs zinājām no galvas.

Steidzāmies ,,iekurbulēt'' motoriņu, lai tiktu ostā, pirms nav sācis pūst pa īstam. Bullīti stipram vējam tieši acīs nevarēja padzīt. Pacēlām buras un nodzinām krasta tuvumā, kur cerējām dabūt mazliet aizvēja, un norāvām atkal zēģeles starp otru un trešo beņķi, slīdējām uz priekšu pavisam labi, kad motors saniķojās un apstājās. Steidzāmies atkal uzvilkt zēģeles, lai tiktu projām no krasta un Ingeborgas vraka, kuram vējš nesa mūs virsū. To ieraudzījām pēc ūdens mutuļiem, kas novārījās turpat blakus Bullītim. Mēģinājām kreisēt, kamēr motoru piedabūs atkal pukšķēt. Viens apgrieziens iznāca pie Ingeborgas, otrs pie Livonijas, trešais atkal pie Ingeborgas. Bullītis dancoja viļņos starp abām ,,dāmām'', bet uz priekšu netika. Tēvs sprieda, ka kadriļu uz jūras dancot neesot jēgas, un izmetām atkal enkuru aiz Livonijas, kas mūs aizsargāja no viļņiem. Divas dienas Bullītis nolēkāja aiz Livonijas. Motoru izjaucām, atkal salikām kopā, un tas strādāja kā pulkstenis.

Motora labošanā bijām visi piedalījušies, ko varēja redzēt no deguniem, kas tika steigā noslaucīti melnām rokām. Krietna spoguļa mums nebija, tādēļ mierīgi varējām smieties par citu deguniem, savu neredzot. Tēvs nolēma turpat aiz Livonijas vētru pārgaidīt. Ko viļņi varēja padarīt mūsu Bullītim Livonijas aizsegā, ja motors ir kārtībā. Bullītis savas spējas jau bija pierādījis trakajā Rojas braucienā, svaidīšanā uz Kolkas sēkļa un pārciezdams nejēdzīgo ziemu tepat pie Livonijas.

Mierīgi sēdējām kajītē, stāstīdami un klausīdamies jau vairākkārt dzirdētus jūrnieku stāstus, kamēr Bullītis klanīdamies pret Livoniju lēca otru tūri kadriļā. Bullītim kadriļa tomēr kļuva par karstu. Viļņi pieauga un, atsitušies pret vraku, aplaistīja Bullīti tik pamatīgi, ka mēs pat kajītē kļuvām slapji. Caur izkaltušo klāju ūdens tecēja uz galda ēdienā, kojās un uz kūpošas kambīzītes. Mums labāku pirti nevajadzētu, ja tik būtu bijušas ziepes.

Tauva no Bullīša uz vraku pārtrūka, enkurs slīdēja līdz. To steidzīgi pacēlām un — Bullītis uzsāka trešo tūri kadriļā. Aiz Ovīšu stūŗa patvērumu neatradām, arī Miķelbākas līkumā mūs slāpēja nost. Nakti trakoja gaidītā vakara vētra, un kadriļa pārvērtās īstā raganu dancī.

Ar ierēvētu zēģeli skrējām meklēt atpūtu aiz Kolkas raga. Bullītis ceļu zināja un pārlēca Kolkas sēklim pāri ka nokūpēja vien. Labi, ka Ernestīne bija novākta no ceļa, varēja vēl uzskriet virsū. Aiz Kolkas sagaidījām gaismu ar ziemeļu vēju, kas mūs trieca atkal atpakaļ uz Ovīšiem pie Livonijas. Nakti vējš norēmoja. No rīta biju atkal zem ūdens. bullītis sitās pret vraku, bomis liecās un krakšķēja, bet smagie čuguņi krājās Bullītī cits pēc cita. Strādāju pilnīgā tumsā, jo dziļjūras viļņi, brizdami pāri Ovīšu sēkļiem, bija piebradājuši manu skaisto zemūdens dārzu.

Iebraucām Ventspilī, krietni izdancojušies, melnām sejām un rūgtām mutēm, bet priecīgi, ka beidzot dabūsim ziepes. Kadriļa uz jūras bez ziepēm izlekta, Livonija aptīrīta, sacīkstes izcīnītas, Kontants nomiris, Dzelme izplaukusi un novītusi un roka sadzijusi. Vienam gadam tā kā pietiktu, lai gan gads vēl nebija beidzies.

Esmu izdancojies pa Ovīšu sēkļiem, izciemojies pa Ventspili un izbaudījis tēvamātes gādību līdz apnikumam.

Esmu izdancojies pa Ovīšu sēkļiem, izciemojies pa Ventspili un izbaudījis tēva un mātes gādību līdz apnikumam.

Ķīpsalas dzīvoklis atstāts tukšs, bez uzraudzības. Māte gan atstāja atslēgas Jansona kundzei, lai reizēm aplaistītu puķītes. Bet — nav jau pašu cilvēks. Es gribu palikt mājās.

(Turpinājums sekos)

Krišjāņa Barona atceres gada zīmē veldzēsimies mūsu tautas gara mantās.

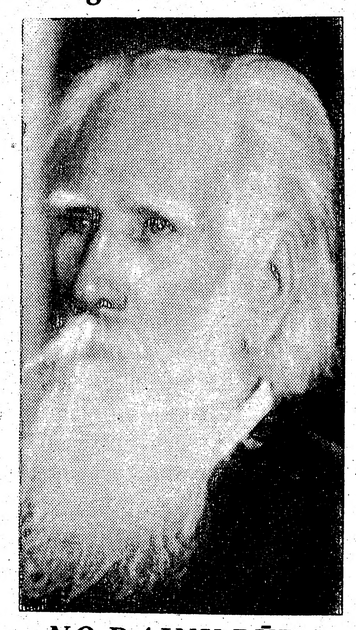

NO DAINU PŪRA

1. dainu virkne

Mazs bij tēva novadiņis,
Bet diženi turējās:
Visi mazi kadeģīši
Zied sudraba ziediņiem.
3707 Bārtas Lp.

Ai tēva zemīte,
Tavu jaukumiņu!
Smildziņa ziedēja
Sudraba ziedus.
3679 Krotes Lp.

Kas kaitēja man dzīvot
Apaļā kalniņā:
Visapkārt saule tek,
Sudrabiņu sijādama.
3699 Arlavas Tl.

Ai tu mana brāļa sēta,
Tik cēlāi vietiņā!
Pa pagalmu staigādama,
Redzu tautu tīrumiņus.
3677 Ērgļu C.

Nevienam tā nebija,
Kā manam bāliņam:
Vītoliņi pie vārtiem
Sidrabiņa lapiņām.
3710 Dundagas Vp.

Tā bij mana brāļa sēta,
Kur devīņi vītolīni;
Cauri gāju caur astoņi,
Devītā puškojos.
3723 Dunalkas Azp.

Gan pazinu brāļa sētu,
I tumsā piegājus':
Pie vārtiem ozoliņš
Brūnajām lapiņām.
26540 Cesvaines Md.

Kur tautām tāda birze
Kā manami brālītim?
Visapkārti ievas ziede,
Vidū saule ritinā.
17702 Valteiķu Azp.

Daiļa sēta arājami
Pašā kalna galiņā:
Visapkārt liepu koki,
Vidū zied ābelītes.
3682 V.K.Z.

Kas kait man nedzīvot
Ezeriņa maliņā:
Bite līda ozolā,
Līdaciņa vēterī.
3690 Krustpils D.

Kas kait man nedzīvot
Treju kalnu starpiņā:
Paš vējiņis kurš pūzdamis,
Visi pūta sudrabiņu.
3697 V.K.Z.

Kas kaitēja bajāram
Aiz Ventiņas nedzīvot:
Vējiņš vēte rudzus miežus,
Ūdens dziernas ritinē.
3698 Ventspilī.

Baltā namā reakcija pret ALAs izdevumu

ALAs Ārējās Informācijas birojas lietvedis Ojārs Kalniņš š.g. 5. februārī tikās ar Baltā nama pārstāvi Linas Kojeli, lai pārrunātu kopējās intereses un nākotnes sadarbību.

Pārrunu sākumā L. Kojelis izteica Baltā nama domas par ALAs angļu valodas izdevumu *Latvian News Digest* janvāra numuru.Martā sagaidāma balsošana par līdzekļu piešķiršanu pretkomūnistu kustības atbalstīšanai, un Baltais nams cer uz latviešu atbalstu šinī jautājumā. L. Kojelis arī piebilda, ka līdz šim neviens ASV prezidents nav bijis tik atsaucīgs un pretimnācīgs baltiešiem kā prezidents Rēgens, piem., Baltiešu Brīvības dienas, Apspiestu tautu nedēļas, Baltijas valstu raidījumu un citos jautājumos. L. Kojelis arī uzsvēra, ka LND ir ļoti nozīmīga publikācija, jo to lasa daudzi ASV administrācijas ierēdņi, lai iepazītos ar latviešu uzskatiem un problēmām. Kopš LND ar katru numuru paplašina savu lasītāju skaitu, viņš uzsvēra, ka ir ļoti svarīgi uzturēt labas attieksmes starp Balto namu un latviešu sabiedrību ASV.

O. Kalniņš savukārt norādīja uz latviešu bažām, ka prezidents atkāpies no savas stingrās, pretkomūnistiskās nostājas, lai vieglāk varētu nolīgt ieroču ierobežošanas līgumu ar Padomju savienību un tādā veidā nodrošinātu sev vietu vēstures grāmatās kā prezidents— miera cīnītājs. L. Kojelis atbildēja, ka šīs bažas esot saprotamas. Latviešu vēlmes prezidentam vislabāk paust ir vēstuļu veidā. Te jāpiezīmē, Baltais nams ļoti labi saprot, ka LND ir kļuvis par visai vērā ņemamu izdevumu un ka tajā ievietoto informāciju izmanto daudzas amerikāņu avīzes,piem., *Christian Science Monitor, Wall Street Journal, The Pittsburg Press,* un citas. L. Kojelis un O. Kalniņš pārrunāja arī citus politiskus jautājumus. L. Kojelis, piem., uzskata, ka OSI apsūdzēto kaŗa noziedznieku jautājums latviešiem ir viens no svarīgākiem, ierosina latviešiem atbalstīt visus kongresa locekļus, kas līdz šim ir aizstāvējuši baltiešus. It sevišķi svarīgi būtu rakstīt vēstules tiem kongresa locekļiem, kas kaŗa noziedznieku jautājumā rakstījuši ārlietu ministram Šulcam, aizstāvot Karl Linnas, piem., Dante B. Fascell, Pete Domenici, Dennis Deconcini un Don Ritter. Ņujorkas pavalsts latvieši varētu rakstīt Sen. A. D'Amato, kritizējot viņa pašreizējo rīcību. Sen. D'Amato ir atkāpies no savas iepriekšējās nostājas K. Linnas labā.

Pārrunas beidzās ļoti labvēlīgā gaisotnē. L. Kojelis apņēmās turpmāk cieši sadarboties ar ALAs Ārējās Informācijas biroju un uzsvēra, ka viņa ,,durvis būs vienmēr atvērtas latviešiem''. Tā kā O. Kalniņš ir nupat iesācis savu jauno amatu Vašingtonā kā ALAs Ārējās Informācijas biroja lietvedis, L. Kojelis apsolīja viņu iepazīstināt ar vairākiem ASV valdības ierēdņiem un novēlēja viņam labas sekmes jaunajā darbā.

Gunas Ikonas dzejas vakars

Toronto publiskās bibliotēkas Runnymede nodaļas bibliotēkāre Judīte Džeksone 13. februāŗa vakarā iepazīstināja latviešu un kanadiešu publiku ar Gunu Ikonu, teikdama, ka pazīstamā latviešu rakstniece un dzejniece lasīs savus dzejas darbus angļu un latviešu valodā. Viņa īsumā pastāstīja klausītājiem bibliotēkas telpās, ka Guna Ikona studējusi Latvijas universitātē un Tībingenas universitātē Vācijā, mācījusies glezniecību pie prof. L. Liberta. Dzejniece publicējusi savus darbus arī angļu valodā Kanadā un piedalījusies ar dzejas lasījumiem Toronto, Vankuverā, Bostonā, Sanfrancisko, Filadelfijā, Milvokos un Londonā, Anglijā.

Savā dzejas vakarā Guna Ikona lasīja dzejoļus latviešu valodā no sava godalgotā 1972 gadā izdotā krājuma Kodols un 1981. gadā izdotā krājuma Patiesības medības. Angļu valodā lasītie darbi bija no topošā dzejoļu krājuma Diary of Disaster. Šo izdevumu autore pati illustrēs. Viņas dzejoļi arī publicēti un apskatīti vairākos kanadiešu žurnālos.

Guna Ikona bija sagatavojusi vairāku redzamāko agrāko un tagadējo latviešu rakstnieku un dzejnieku — Andreja Pumpura, Raiņa, Edvarta Virzas, Andreja Eglīša, Aleksandra Čaka, Zinaīdas Lazdas u.c. darbu sintezi, ko nolasīja angļu valodā. To arī paredzējusi ietilpināt savā topošajā grāmatā Diary of Disaster.

Dzejoļu lasījumi mijās ar Toronto latviešu biedrības koklētāju ansambļa Auseklītis atskaņotām tautasdziesmām un flautistes Beatrises Upenieces solo un mūzikālo pavadījumu vienam dzejolim. Dzejas vakars bija pulcinājis tuvu pie 50 apmeklētāju, to vidū arī konsulu Dr. E. Upenieku ar ģimeni. Nobeigumā dzejniece saņēma pateicības ziedus. Bija gādāts arī par kafiju un cepumiem. V.S.

Krišjāņa Barona un dainu daudzinājums Montrealā

Krišjāņa Barona 150 gadu dzimšanas atceres daudzinājums notika Sabiedriskā Centrā 2. februārī plkst. 19 ar apm. 80 dalībniekiem. Daudzinājumu izkārtoja Centrs kopīgi ar Pensionāru Apvienību, un to vadīja Roberts Klaiše. Pēc Centra valdes priekšnieka Jāņa Tērauda ievada vārdiem, par Kr. Baronu un dainām stāstījumu sniedza Daina Vītola-Brūmele, nepietiekami norādot materiālus, kas izmantoti stāstījuma sagatavošanai.

Referente pieminēja Edmontonā (Kanadā) dzīvojošā Harija Tarkša darbu, kas sakopojis un pārrakstījis 1289 vīru koŗa dziesmas 11 sējumos. Pēc viņa nāves dzīvesbiedre tos nodevusi Montrealas un Otavas vīru koŗa ,,Junda'' rīcībā, lai savāktais darbs neietu zudumā, bet atrastu ceļu koŗu repertuāros. Referentes brīvais un raitais stāstījums bija ievērības cienīgs.

Tālāk sekoja dainu skandējumi: par darbu — Alberts Krievs, par dziedāšanu — Eleonora Krūmāja, par darbu — Dr. Antonija Tiltiņa, par dzimtu un māti — Emīlija Varslavāne latgaļu izloksnē, par ūdeņiem — Helēne Bērziņa, par mežu un kokiem — Jānis Vilnis, kaŗa dainas — Roberts Vītiņš, par svinībām un dzīrēm — Pēteris Agrums, par tikumiem un netikumiem — Žanis Waldheims, par arājiņu Konstantīns Čaks latgaļu izloksnē, par precībām — Elga Čopa, par kāzām — Rasma Tomsone un par laulībām, arī ar sliktiem novirzieniem — Roberts Klaiše.

Rita Zilkalne-Zeltiņa ar stabulīti atskaņoja 3 tautas dziesmas.

Februāŗa mēnesī dainas runā par meteņu priekiem, par ko apcerējumu sniedza Daina Vītola-Brūmele, trīs reizes Andrejam Vītolam iestarpinot pa raksturīgai meteņu dziesmai.

Noslēgumā Roberts Klaiše pateicās visiem sarīkojuma talciniekiem un Pēterim Agrumam par norises izkārtošanu.

Apmeklētājus cienāja ar zāļu tēju un cepumiem. Sekoja kopīga tautas dziesmu dziedāšana Andreja Vītola vadībā. Izdalīja lapiņas ar dziesmu tekstiem. Ieskanējās daudz nemaz vai maz zināmu dziesmu melodijas. Dziesmu dziedāšana aizrautīgi turpinājās krietnu laiku, radot ļoti labu sarīkojuma nobeigumu.

Gaidu un skautu gadasvētki

Gaujas (14.) gaidu un Rīgas (72.) skautu vienības 34. gadasvētkus ievadīja piedalīšanās ar karogiem 3. februārī māc. J. Cālīša vadītā dievkalpojumā Sv. Andreja baznīcā. Ar evaņģelija un litānijas lasījumiem piedalījās lielgaida Silvija Tint un rovers Gunārs Robežnieks.

Sekojošu aktu baznīcas zālē vadīja Gaujas (14.) gaidu vienības priekšniece vad. Ilze Kalniņa, atklāja vecāku padomes priekšsēža vietn. A. Briedis. Abas vienības uzrunāja Latviešu skautu pilnvarnieku padomes priekšsēdis vad. A. Budrēvics.

Šogad darbības pārskatus deva katra pulciņa vecākie, illustrējot ar attiecīgo pakāpju priekšnesumiem šā gada mudē: ,,Gaidu un skautu gars'' — guntiņu pulciņš (vad. I. Briede), mazskauti (vad. M. Vandele-Muira), gaidas (vad. R. Robežniece), skauti (vad. E. Kalniņš), lielgaidas (vad. I. Morgenšterna), dižskauti (vad. L.Goba) un roveri (vad. A. Leimanis). Priekšnesumos bija humoristiskas dziesmas, tēlojumi, pašsacerēti dzejojumi, mākas un nodarbības, ko gaidas un skauti parādīja publikai. Gaidu vienībai bija iekārtota arī darbu skate.

Gadasvētku laikā gaidas un skauti bija izpelnījušies apbalvojumus un paaugstinājumus. Rīgas skautu vienības priekšniece vad. Daina Līvīte saņēma Baltās lilijas ordeni, Rīgas dižskautu pulciņa vecākais vad. Laimons Goba — Pelēkā vilka ordeni, kas ir augstākais apbalvojums skautu kustībā. Gaujas gaidu vienībā apbalvojumus ieguva vad. Inta Briede, vadītājas darba izturības zīmi par 15 gadu nepārtrauktu darbu. Gaidu un skautu vienību vecāku padomes priekšsēde Ruta Švirkste izpelnījās skautu pateicības zīmi. Gaujas gaidas un Rīgas skauti visās pakāpēs bija izpelnījušies apbalvojumus un paaugstinājumus latviešu un reliģiskās zināšanās, gaidu un skautu mākās un sportā.

Latviešu gaidu priekšniece vad. B. Dumpe no Čikagas bija sveikusi rakstveidā, tāpat Toronto latviešu biedrības priekšnieks. L. Ozols. Vēl svei cināja Latviešu skautu priekšnieks vad. E. Priedītis no Ņujorkas, agr. Kanadas jendas priekšniece A. Mārtinsone, nododot no Vācijas atvesto gaidu vienības karogu, Kanadas skautu jendas priekšnieks vad. S. Leimanis, Kanadas gaidu jendas priekšniece S. Ozola un atsevišķu vienību priekšnieki, kā arī Kanadas skautu stāba pārstāvis Sid. Harvejs (aploksne). No Sv. Andreja draudzes sveica māc. J. Cālītis, Austrumu draudzes priekšn. A. Bērziņš un dāmu komitejas priekšn. L. Pētersone, saviem apsveikumiem pievienojot aploksnes. Abas vienības aploksnes saņēma arī no DV Toronto nodaļas un vanadžu kopas, Vaivaru, Simanovsku, Vāgneru ģimenēm un R. Krastiņas. Svinības beidzās ar vecāku padomes kafijas galdu. V. S.

Sarīkojumu Kalendārs

24. februārī no pl. 11.30—15.00 azaids Latviešu Centrā. Kultūras dienas.

22, 23. un 24. februārī L.N.A.K. kultūras dienu sarīkojumi (sk. slud. 9. febr. LA. No. 6).

24. februārī DV Toronto nodaļas biedru pilnsapulce.

28. februārī pl. 14 Latviešu Namā pensionāru sanāksmē K. Zenaitis referēs par Latvijas ārpolītiku.

2. martā pl. 9 TLB Sestdienas skolā pulkv. O. Kalpaka aktā uzrunu skolas saimei teiks Imerias fil. Ingrida Vīksna.

2. martā pl. 12.30 Latviešu Namā tradicionālā pankūku pēcpusdiena. Programmā — Diždancītis. Ieeja brīva.

2. martā vīru koŗa Viesturs 30 gadu jubilejas koncerts.

3. martā no pl. 11.30—15.00 azaids Latviešu Centrā. Pl. 14.00 vid. zālē farmaceites R. Pērkones un Dr. P. Cakuļa referāts — Līdzsvarotas dzīves slodzes nozīme labai veselībai.

3. martā pl. 18. Sv. Jāņa baznīcā pulkv. O. Kalpaka, Latvijas brīvības cīnītāju un visu latviešu kaŗavīru piemiņas dievkalpojums.

3. martā DV Toronto nodaļas vanadžu pilnsapulce.

10. martā no pl. 11.30—15.00 azaids Latviešu Centrā. Pl. 14.00 vid. zālē E. Lejiņa travelogs ,,Spānija — rožu un stārķu zeme.''

10. martā pl. 13 Latviešu Namā TLTA Latvisko zināšanu seminārā referēs prof. Dr. J. Rozentāls par tematu — Latvijas universitāte un tās students. Semināru vadīs M. Vagners. Pēc tam pl. 15 labvēļu vakariņas.

10. martā DV klubā referāts

16. martā DV namā latviešu legiona atceres diena.

16. martā pl. 19.00 — Pa skaistās vidzemnieces pēdām (jo drīz šo pēdu nebūs vairs). J. Dzegužes uzvedums, I. Saksa mūzika. Kalvis, jaukta koŗa ansamblis un solisti dziedās, spēlēs un dancos. Vakars veltīts Centra atbalstam. Runči.

17. martā no pl. 11.30—15 Latviešu Centrā azaids. Pl. 14 vid. zālē LC mākslas komitejas izkārtojumā Erikas Kronbergas referāts — Tēlnieka Aug. Kopmaņa veidolu valoda— ar slīdīšu illustrācijām.

24. martā pl. 12.30 Sv. Andreja baznīcas telpās Gaujas 14. gaidu vienības sarīkojums Lieldienas brauc.

24. martā DV klubā referāts

30. martā pl. 19 Sv. Andreja draudzes koŗa gadskārtējais koncerts.

13. aprīlī pl. 19.30 DV namā LKIA sarīkojums ar deju. Spēlēs E. Zakuļa deju kapella.

14. aprīlī DV klubā referāts.

14. aprīlī pl. 15 Latviešu Namā soprāna Lauras Zariņas koncerts.

21. aprīlī DV sieviešu koŗa Zīle koncerts Toronto universitātē, Hart House.

No 26. aprīļa līdz 5. maijam DVK 35 gadu atceres sarīkojumi.

10. un 11. maijā Larisas koncerti West Park skolā.

TORONTO LATVIEŠU KONCERTAPVIENĪBAS 26. SEZONAS KONCERTI

25. februārī, pirmdien, baritons Pauls Berkholds no ASV. Pie klavierēm Pēteris Zariņš.

9. Aprīlī, otrdien, mecosoprāns Ileāna Pētersone no Zviedrijas. Pie klavierēm Brigita Alka.

Visi koncerti notiks Town Hall pl. 20.OO

BĒRZAINE

15. jūnijā DV Toronto nodaļas šaušanas sacensības un Jāņu ielīgošana.

AMBER PRINTERS & PUBLISHERS
125 BROADVIEW AVENUE
TORONTO, ONTARIO
466-1514 465-7902

C. OTTWAY
ĀRSTNIECĪBAS AUGU SPECIĀLISTS
463—5125 300 Danforth Ave M4K 1N6
Augi — dabisks veselīgs uzturs — vitamini
Bezmaksas padomi un laipni pakalpojumi angļu un igauņu valodā.

RAIBĀ NEDĒĻA

ARKADIJA SEVČENKO BRĪDINĀJUMS

Par Vašingtonas un Maskavas atjaunotā dialoga prologu jāuzskata abu valstu diplomātu vieglā kalibra uguns izmaiņa Vīnē. Austrijas galvaspilsētā krievi ar amerikāņiem pa-

Gromiko uzticības vīrs Sevčenko.

gājušā nedēļā sāka runāt par konvencionālo ieroču arsenālu samazināšanu Eiropā, karaspēku kontingentu apcirpšanu, kā arī par ieskatu saskaņošanu tālākā attīstībā Vidējos austrumos un pat par kutelīgo Afganistānas jautājumu.

Neviens nesagaida no Vīnes diplomātiskā izlūkgājiena ne izšķirējus lēmumus, nedz panākumus. Gluži otrādi — Vīnē neizbēgami no jauna iezīmēsies abu lielvaru pretišķības.

Maskava jau Vīnes sarunu ievadījumā nāca klajā ar šķietamu labas gribas un sadarbības žestu — samazināt par 30.000 vīriem pretimstāvošās armijas Eiropā, pie tam Varšavas pakta valstis atvilktu 20.000 zaldātu, bet NATO aliansei būtu jāatvelk tikai 10.000 vīru. Vai patiesi tas nav jauks konkrēts solis ceļā uz lielvaru konfrontācijas mazināšanu un atbruņošanās ēras ie-

Veinburgers ar piedevām.

zvanīšanu? Tā droši vien domās tūkstošiem eiropiešu un arī amerikāņu, jo viņi nezina, ka šodien NATO alianses Eiropas aizsardzības spēkiem pretī stāv vismaz 200.000 vīru lielāka Varšavas pakta valstu armija.

ASV aizsardzības ministra Kaspara Veinbergera Eiropas misijas galvenais mērķis bija pārliecināt amerikāņu sabiedrotos par Rēgena pieteiktā atomieroču atvairīšanas vairoga nepieciešamību. Šo atvairīšanas vairogu Kremlis pasteidzās nosaukt par Rēgena zvaigžņu karu, kura dēļ visvairāk būšot jācieš tieši Eiropai. Veinbergers mājās pārbrauca ar eiropiešu prasībām pēc lielākiem ieroču arsenāliem, ko zīmīgi kādā karikatūrā ietvēris asprātīgs mākslinieks.

Zvaigžņu kara — atvairīšanas vairoga — kritiķus un visu rietumu pasauli brīdinājis līdz šim atklātībā tāpat kā neminēts kādreizējais augstais padomju diplomāts — paša Gromiko uzticības vīrs Arkadijs Sevčenko. Te gan jānorāda, ka Arkadijs Sevčenko, kas 1972. gadā, Gromiko sūtīts, ieradās Ņujorkā, lai uzņemtos Apvienoto Nāciju ģenerālsekretāra vietnieka pienākumus, 1978. gadā pagrieza Maskavai muguru. Viņa dēkainā karjēra Ņujorkā beidzās ar to, ka viņš ar CIA starpniecību lūdza politiskā bēgļa tiesības. Šajās dienās atklātībā parādās viņa autobiografiskā atmiņu grāmata angļu valodā — Break with Moscow. Šis patiesais stāstījums pārspēj intriģējošākos spiegu romānus. Sevčenko tiešo kontaktu ar politbiroja locekļiem amerikāņu slepenais dienests novērtējis par neatsveramu informāciju. Kad Šulcs pag. gada beigās devās uz Ženēvu tikties ar Gromiko, viņa portfelī bija arī CIA izvērtēti Sevčenko norādījumi.

Interesanti atzīmēt, kā Arkadijs Sevčenko novērtējis Sarkanās imperijas galmu; ,,Ja slavenais Machiavelli nonāktu Kremlī, tad viņš tur nekādā gadījumā nebūtu profesors, bet tikai students, kas varētu klausīties un mācīties.''

Pagājušā nedēļā Arkadijs Sevčenko amerikāņu preses pārstāvjiem izteicās: ,,Sarunās ar Kremli jāpatur prātā, ka nolīgumu Maskava pildīs tikai tik ilgi, cik tālu tas būs tai izdevīgs. Tas attiecas arī uz Vīnes un Ženēvas atbruņošanās sarunām.

Amerikāņi nekādā gadījumā nedrīkst atteikties no zvaigžņu kara aizsardzības ieroču radīšanas.''

,,Šis Rēgena aizsardzības ierocis var izšķirējā dienā, kad Kremlis lauzīs solījumus, izrādīties par vienīgo drošības garantiju ASV, Eiropai un visai pasaulei. Rēgena kritiķiem ir laiks sākt saprast, ka šī stratēģija ir nozīmīgākā kara draudu izklaidēšanā.''

VIENS NO VIŅIEM

Mēs bieži runājam par Sarkanās imperijas galmu — politbiroju. Sevišķi tagad, kad politbirojā gaidāmas nenovēršamas pārmaiņas, paši krievi atzīst, ka Čerņenko amatā nepaliks ilgāk par 6 mēnešiem. Te vēl jāievēro arī tas, ka neaizpildītas palikušas mirušā Andropova un Ustinova vietas.

Alijevs.

Caurmēra lasītājs droši vien spēs nosaukt vismaz četrus politbiroja locekļus, kā Čerņenko, Gromiko, M. Gorbačovu, G. Romānovu un varbūt arī M. Tichanovu. Grūtāk atcerēties būs pārējo sešu politbiroja locekļu vārdus. visilgāk politbirojā noturējies Viktors Grišins, Maskavas rajona kompartijas sekretārs. Viņš par politbiroja kandidātu kļuva 16 gadus agrāk nekā Čerņenko — jau 1961. gadā, bet par pilnu locekli 1971. gadā. Grišins ir viens no vecās dogmatiskās gvardes vadošiem pārstāvjiem. Divi citi ortodoksālā spārna reprezentanti ir Kazakstanas Dinmuchamed Kunajevs un Ukrainas Vladimirs Šķerbitskijs. Pārējiem trim locekļiem durvis uz politbiroju pavēra An-

Vorotņikovs.

dropovs. Tie ir Asarbedžanas bij. čekas priekšnieks Gaidars Alijevs, kas cita starpā ir atbildīgs par stratēģiskā Baikala-Amuras dzelzceļa būvi. Andropova ieliktenis Vitalijs Vorot-

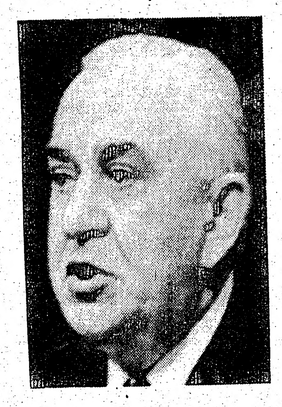

Grišins.

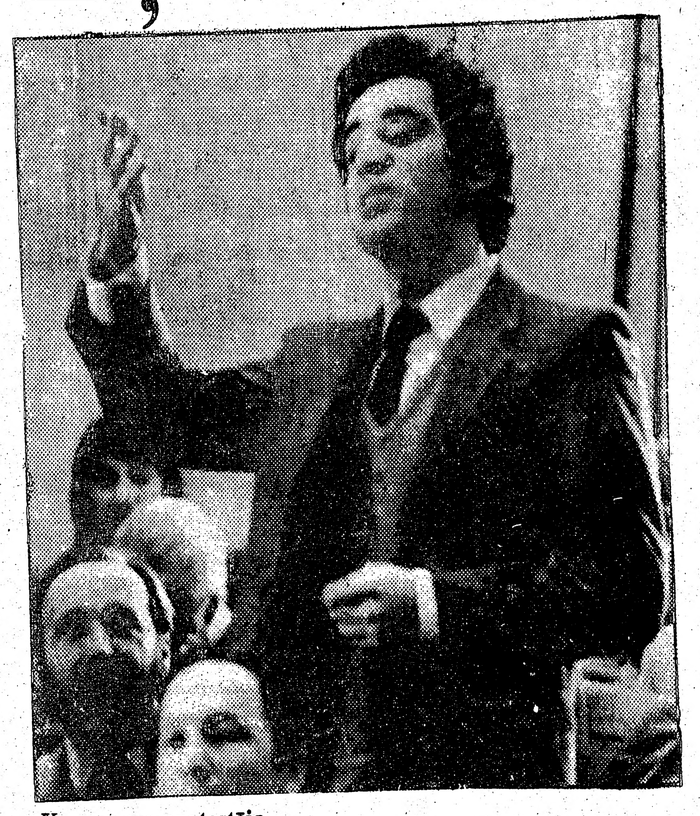

Kasparovs protestēja.

ņikovs bija Maskavas sūtnis Kubā, un runā, ka šis tagadējais Krievijas republikas ministru prezidents nākšot vecīgā Tichanova vietā. Jāatzīmē, ka Michaels Zolometcevs Gorbačova vietā piedalījās nupat notikušā Francijas komūnistu partijas kongresā. Kad šai pavasarī sanāks Centrālkomitejas plēnums, droši vien par pilniem politbiroja locekļiem kļūs tagadējais KGB šefs Viktors Čebrikovs, kas sasniedzis jau maršala pakāpi un pārsteigumu var sagādāt arī centrālkomitejas sekretārs rūpniecības jautājumos Vladimirs Dolgiks.

Atcerieties šos vārdus, jo viens no viņiem uzkāps Sarkanās imperijas tronī.

ŠKANDĀLS ŠACHA MEISTARĪBĀ

Piecus mēnešus pasaule uzmanīgi sekoja divu šacha meistaru maratona sacensībai Maskavā. Pasaules meistara, 33 g. vecā Anatolija Karpova titula apstrīdētājs bija otrs padomju šachists — 22 g.v. Gerijs Kasparovs. Par uzvarētāju uzskatītu to, kas pirmais būtu panācis sešas uzvaras. Pēc tam, kad Karpovs bija uzvarējis 5 reizes, bet Kasparovs 3 reizes, nākamās 40 spēles beidzās neizšķirti. Nav šaubu, ka spēlētāji bija noguruši, bet šajā brīdī Maskavā ieradās starptautiskās šacha savienības prezidents un turnīru pārtrauca. Turniru atlika līdz rudenim, kad spēles sāks no jauna. Šis lēmums radīja nepiedzīvotu skandālu, kuŗā Kasparovs apgalvoja, ka padomju funkcionāri esot atsaukuši starptautiskās šacha apvienības prezidentu uz Maskavu, lai paglābtu Karpovu no titula zaudēšanas.

Šī skandāla aizmugurē ir tas, ka Karpovs ir krievs, bet Kasparovs ir gruzīņu žīds, un tādēļ krievu antisemīti aizlikuši kāju priekšā apdāvinātam Kasparovam ceļā uz meistara godu.

KAD MINISTRS ATKĀPJAS

Kanadā vēl nav apklusis troksnis par aizsardzības ministra Kota atkāpšanos no amata. Kotu uzskatīja par vienu no prominentākiem konservātīvo partijas locekļiem. Gadījās, ka Kanadas bruņoto spēku inspekcijas braucienā

Kots (Coates)

Kanadā, dienas gaitām beidzoties, viņš ar pavadoņiem iegriezās kādā vācu krodziņā Lāras tuvumā. Tā kā Vācijā darbojas daudzi austrumvalstu spiegi, tad šo nelaimīgo Kota soli Otavas laikraksts izbazūnēja par bīstamu valsts drošības noslēpumiem. Patiesībā Kots tikai 15 minūtes bija pavadījis sarunā ar vienu no naktskluba dejotājām. Līdz lietas noskaidrošanai Kots atrada par pareizāku nolikt aizsardzības ministra pilnvaras.

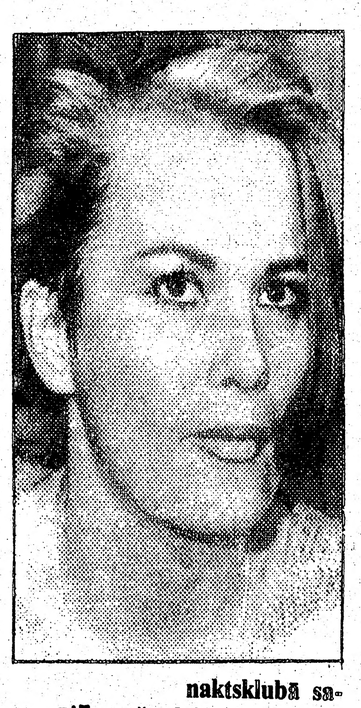

naktsklubā sarunājās ar šo dejotāju.

Jāņa Kļaviņa koncerts Karakasā

Šā gada 25. janvārī Karakasas latviešu saimei, kā arī visiem mūzikas mīlētājiem, bija iespēja un prieks dzirdēt mūsu tautieša Jāņa Kļaviņa mūzikālo sniegumu.

Šuberta Die Winterreise (Ziemas ceļojums) reti dzirdēts, jo prasa no izpildītāja lielas zināšanas kamermūzikas stilā, īpaši romantiskajos, rotaļīgajos Šūberta darbos. Bez tam tas prasa no dziedātāja arī labu balss materiālu un vokālo techniku. Die Winterreise, Šūberta četru slaveno dziesmu grupējumu, uzskata par augstāko sasniegumu. Visu minēto Jānis Kļaviņš jauki atskaņoja samtainā basa-baritona balsī. Publika lielā atsaucībā sekoja mākslinieka sniegumam.

Modernajā Ateneo koncertzālē bija redzamas ievērojamas Venecuēlas mūzikas personības. Vēlāk sarunās dzirdēju, ka lietpratēji un Šūberta draugi būtu gribējuši dzirdēt vēl otru Jāņa Kļaviņa koncertu. Diemžēl, Jānis Kļaviņš jau bija atceļā uz ASV.

Plašāka mūzikas saime koncertu nedabūja dzirdēt, jo tieši tajās dienās notika sanāksmes un sarīkojumi sakarā ar pāvesta Jāņa Paula II ierašanos Karakasā. Gribējās arī man izcilo dziedātāju aizturēt, pakavēties pārrunās un dzirdēt vēl citus mākslas sniegumus.

Koncertu rīkoja un mūsu solistu aicināja Humbolda apvienība, kas šeit pazīstama ar ievērojamiem kultūrāliem sarīkojumiem.

Jāni Kļaviņu pavadīja viens no šejienes izcilākiem pianistiem Martin Invaz. Paldies izcilajam solistam un pianistam.

Irēne Eberšteine,
Karakasas universitātes mūzikas profesore.

RM

NSM

ROSAR-MORRISON
FUNERAL HOME LTD

Thomas L. Morrison — Funeral Director
467 Sherbourne St., Toronto, Ont. M4X 1K5
Tel. 924-1408

RŪPĪGA UN SMALKJUTĪGA
APBEDĪŠANAS CEREMONIJU IZKĀRTOŠANA

Reta iespēja
latviešiem iegūt jaunu dzīvokli (Condominium) par izdevīgu cenu

‚KALEVA' Condominium Units sabiedrība pašlaik būvē 1 Innismore Cr. (Victoria Park stūrī pie Eglintonas, tuvu Latviešu Centram) dzīvokļu māju, kas **būs gatava apdzīvošanai 1985.g. aprīļa beigās.**

Šo dzīvokļu māju, kas nav augstceltne, ar 20 dzīvokļiem 5 stāvos, projektējis igauņu architekts G.E. Laikve.

Divu guļamistabu dzīvokļi — ar 2 vannas istabām un veļas mazgātuvi katrā, gaisa vēdināšanu, apakšzemes garāžu un kopīgām atpūtas telpām, klubu un saunu ar virpuļvannu (whirlpool).

Plaši un ērti dzīvokļi ar drošību un tīrību.

Visu ietveroša cena — bez īpašām piemaksām — apm. 1020—1075 kv. pēdu platībai no $90,200 līdz $96,800.

Tuvākai informācijai lūdz zvanīt Estoman Enterprises Inc. *444-6405* vai *444-2897*.

Vecākais latviešu puķu veikals

Venus

ZIEDI KATRAM GADĪJUMAM

Pasūtinājumus pieņem arī no ārzemēm un uz ārzemēm.
231 RONCESVALLES AVE., TORONTO 3, ONTARIO.
Tel. darbā 534-4645, pēc darba 533-4037.
A. PUTNIŅŠ

Ingrida A. Matckars
B.A., M.A., L L B.
ADVOKĀTE pie
DYSON & KACABA Barristers & Solicitors
100 Richmond Str. W., Suite 400, Toronto, Ont. M5H 3K6
Tel. (416) 361-1777

Vai Jūsu apdrošināšana maksās par **jaunu** auto pēc 5 gadiem?

Ja mēs apdrošinām jaunu auto, mūsu apdrošināšana maksās par **jaunu** auto! Arī pēc 5 gadiem vai vēlāk!
759-0266 un 759-2771

Beaverbrook
Insurance & Real Estate Ltd.
1682A Victoria Park Avenue
Scarborough, Ont. M1R 1P7

LATVIJA AMERIKĀ

Atjaunojiet abonementu un dāviniet to saviem draugiem, lai nodrošinātu informāciju par notikumiem pasaulē.

Lūdzu sūtiet LATVIJU AMERIKĀ uz

☐ vienu gadu $40.00
☐ 6 mēnešiem $21.00
☐ 3 mēnešiem $12.00

Mr., Mrs., Miss .....

Adrese .....

Jauns abonents ☐ pagarinājums ☐

Grāmatas dāvanām

Latviešu Gads, Gadskārta un Godi	$35.00
Latviešu valodas sinonimu vārdnīca	$33.00
Laiks, telpa, ļaudis IV daļa	40.00
A. Johansons — Krēslainie spoguļi	$14.50
I. Vīksna — Neviens mūs nedzird	$12.00
K. Strods — Nedrīkstu raudāt — nevaru smiet	$ 8.00
L. Pērļupe — Priekšpilsētas noslēpums	$ 6.60
N. Kalniņš — Anitas stāsti	$ 5.60
J. Širmanis — Pīkstīte	$10.00
K. Ķezbers — Kurzemes Hercoga Dālderis	$ 6.60
J. Klīdzējs — Laidiet! Laidiet! Laidiet! noveles	$16.00
V. Janelsiņa — Nozagtais eņģelis	$17.50
Eg. Grīslis — Lūgsim Dievu, meditācijas	$17.50
K. Zvejnieks — Baltā pils, rom.	$16.00
L. Bērziņa — Viena nedēļa Ernas dzīvē, rom.	$15.00
A. Baumanis — Krišjānis Barons	$21.00
H. Rudzītis — Manas dzīves dēkas, atmiņas	$17.50
K. Ķezbers — Rumba, rom.	$12.50
T. Puisāns — Latviešu strēlnieku dzejas	$11.00
E. Ābele — Mīlestība, rom.	$12.00
P. Apkalns — Dievam, Tēvzemei, Brīvībai	$ 7.50
O. Akmentiņš — Lielais kurzemnieks Amerikā	$15.00
Rūgtais Apenis Nr. 57	$ 5.00
K. Sidars — Aiz ezera balti bērzi, rom.	$16.00
O. Liepiņš — Tālos atspulgos, atm.	$24.00
Dz. Zeberiņa — Ģimenes pavards	$18.00
V. Galēna — Vienmēr kāda zvaigzne aust	$14.50
A. Melliņš — Uz klusuma spieķa, dz.	$12.00
E. Andersons —LV 1920—1940 Ārpolītika I	$41.00
E. Andersons — LV 1920—1940 Ārpolītika II	$41.00
Latvijas Republikas satversme	$ 6.00
J. Vecozols — Dzidra, rom.	$17.50
E. Freimanis — Nākotnes cilvēks, rom.	$14.50
Edg. Ķiploks — Viņš runāja kalnā	$ 3.00
V. Kārkliņš — Jaunavu iela, rom.	$14.50
I. Gubiņa — Kaza kāpa debesīs, ceļ. piez.	$13.00
A. Eglītis — Es nebiju varonis, rom.	$15.50
Latviešu karavīru dziesmas ar notīm	$12.50
L. Bārene — Atvasara, st.	$12.00
Alb. Eglītis — Nesaules laika dziesmas	$17.50
Andr. Eglitis — Gallows over Europe, poems	$ 8.50
J. Soikāns — Mākslas kritikas un esejas	$32.00
T.L.B. — Paaudzes paaudzēm, rakstu krājums	$15.00
M. Kalmane — Laikam līdzi, dz.	$12.00

Piedāvā dāvanām: gleznas, rotas, kearmiku, ādas un koka izstrādājumus, kā arī citas mantas.
DV Grāmantīca, 491 College St., Toronto, Ont. M4G 1A5, tālr. 921-7121. Pasta sūtījumiem 10% piemaksa.
Pirmdienās ..... no pl 12.00 līdz pl. 16.00
Otrdienās ..... no pl. 12.00 līdz pl. 19.00
No treš. līdz piektd.,iesk..no pl.12.00 līdz pl. 18.00
Sestdienās ..... no pl. 9.00 līdz pl. 13.00
DV GRĀMATNĪCAS NODAĻA-SALONS,4 Credit Union Drive, Toronto, Ont.M4A 2N8, tālr.757-1482.
Darba laiks:no otrdienas līdz piektdienai no pl.15.00-20.00
sestdienās no pl. 10.00—15.00
svētdienās no pl. 12.00—15.00

SARMĪTE BULTE, BA, LLB
ADVOKĀTE—NOTĀRE
Thompson Building — pretīm City Hall —
65 Queen St. W., suite 1105
Toronto, Ont. M5H 2M5. Tel. (416) 860-0082

Ratas Optic

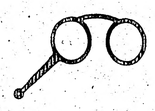

Igauņu uzņēmums.

219 Danforth Ave,
Toronto, Ont. M4K 1N2
465-6251

Atvērts pirmd. - piektd. 10—18
sestdienās 10—15

- Gatavojam pēc acu ārsta paraksta brilles un visāda veida kontakta lēcas.
- Rāmji lielā izvēlē.
- Izkārtojam acu pārbaudes.
- Latviešiem 10% atlaide, ieskaitot brilles uz Latviju.

Draudze ar pusmiljona bilanci

Toronto Sv. Andreja draudzes pārskats

Sv. Andreja draudze ar 1876 locekļiem, kas pagājušā gadā atskatījās uz 35 darbības gadiem un ir vecākā latviešu draudze Toronto, savu gada sapulci izziņojusi 24. februārī, tūliņ pēc rīta dievkalpojuma pl. 11. Šogad pārvēlami 7 padomes locekļi, kam izbeidzas pilnvaras: Vismants Eglīte, Edvins Kalniņš, Jānis Kūla, Kārlis Lapiņš, Jānis Liberis, Jānis Pētersons un Žanis Šmits. Arī šogad draudzē ir kāda nozīmīga atcere, jo 3. martā aprit 50 gadi no draudzes pensionētā ilggadējā mācītāja Ādolfa Čopa ordinēšanas un 80 gadi no viņa dzimšanas dienas 31. oktobrī. Vairāk nekā 10 gadi apritējuši kopš tagadējā draudzes mācītāja Juŗa Cālīša kalpošanas draudzē, ko atzīmēja pagājušā gadā.

Draudzes Ziņu jaunākajā numurā, kas izdots šī gada februārī uz 36 lappusēm, draudzes padomes loceklis Jānis Pētersons mācītāja Ā. Čopa 50 gadu darba atcerei veltījis gaŗāku rakstu, minot viņa izglītības gaitas, skolotāja darbu Mazsalacas ģimnazijā, ordinēšanu Mazsalacas baznīcā, kur dievkalpojumu vadījis toreizējais archibīskaps Dr. T. Grīnbergs un vēlākos mācītāja gadus Gulbenē līdz bēgļu gaitām 1944. gada rudenī un kalpošanu ar 1950. gadu Sv. Andreja draudzē Toronto, kad viņš bija nostrādājis obligāto līguma gadu lauksaimniecībā.

Pie draudzes dzīves un rosmēm pagājušā gadā pakavējušies draudzes priekšnieks Uldis Ķiesners, dāmu komitejas priekšniece Balva Kūle un citi draudzes dzīves vadītāji.— Draudzes locekļu skaits uz šī gada 1. janvāri bijis 1876, no tiem 738 vīrieši, 899 sievietes un 239 zēni un meitenes.

Aizvadītajā gadā notikuši pavisam 75 dievkalpojumi, no tiem 8 kopīgi ar citām draudzēm un 25 ar dievgaldu. Kopējais dievlūdzēju skaits dievnamā un Sidrabenē bijis 13.607 vai caurmērā pāri par 200 katrā dievkalpojumā. Desmit dievkalpojumi notikuši angļu valodā, no tiem divi ar dievgaldu. Kristīti 18 bērni, 11 zēni un 7 meitenes, iesvētīti 18 jaunieši, no tiem 14 jaunekļi, laulāti 15 pāŗi, no tiem 9 jauktu tautību laulības. Miruši 24 draudzes locekļi — 11 sievietes un 13 vīrieši. Interesanti atzīmēt, ka no visiem jaunlaulātiem septiņas latvietes apprecējušas citas tautības vīrus, bet tikai divi latvieši izvēlējušies svešas tautības sievas. No visām laulībām sešas bijušas latviskas, kur abi laulātie ir latvieši.

Pagājušā gadā 94 ģimenes savus maksājumus draudzei nav kārtojušas. 800 ģimenes un 68 atsevišķi draudzes locekļi savai draudzei samaksājuši 130.545 dol. Vairāk nekā 4. daļu no šīs summas samaksājušas 167 ģimenes, ziedojot no 200 līdz 270 dol. katra, vai kopā 37.000 dol. 145 ģimenes ziedojušas no 150 līdz 200 dol. un 241 — no 100 līdz 150 dol., kas arī bijis skaitliski vislielākais maksātāju skaits. 7 ģimenes maksājušas no 800—1200 dol. katra, 12 no 500—700 un 47 — no 300—450 dol. No 50 līdz 100 dol. maksājušas 187 ģimenes. Individuālo draudzes locekļu devums bijis no 15 līdz 45 dol. no 68 maksātājiem.

Pēc dāmu komitejas priekšnieces Balvas Kūlas pārskata dāmu komiteja 1984. gadā izdevusi pāri par 25.000 dol., lielākās summas dodot palīdzībai tautiešiem Eiropā un Kanadā, ārmisijas darbam, stipendijām teoloģijas studentiem, jaunatnei, veco ļaužu apciemojumos ar dāvanām un ziediem. Sidrabenei nodots atlikums no pusdienām un kafejnīcas. 1.100 dol. nodots ērģeļu fondam un atbalstīts pensionēto mācītāju fonds. Pāri par 1.300 dol. izdots LELBA sinodes dalībnieku ēdināšanai. Bez tam pirkti ziedi altārim, grāmatu galdam iepirktas grāmatas, iegādāti trauki, svečturi un cits inventārs.

Draudzes visu nozaŗu kopēji (kašu) ieņēmumi bijuši, pieskaitot 60.351,58 dol. pagāj. gada atlikumu, 355.628,48 dolaru. Gada laikā izdots 274.584,48 dol., dodot atlikumu 81.044,00 dol. Draudzes bilance uz 1985. gada 1. janv. uzrāda 657.965,21 dol.

Viss draudzes 1985. gada budžeta projekts ienākumos un izdevumos sastādīts par 173.000 dolariem, ko caurskatīs un pieņems draudzes gada sapulcē. V. S.

VANKUVERA

● Vankuveras latviešu jaunatnes kopa, sadarbībā ar 10. Rietumkrasta dziesmu svētku rīcības loku, 26. janvārī rīkoja saviesīgu vakaru, kuŗa tīrais atlikums veltīts dziesmu svētku atbalstīšanai.

Daudz darba un izdomas bija pielikts sarīkojuma telpu izdaiļošanai un galdu dekorēšanai, bet vēl vairāk programmas sagatavošanai. Programmā bija divas īslugas un vairāki skeči, Dažos no tiem humorizēja svētku sagatavošanu un pašu svētku izdarības. Vairāk kā stundu gaŗā programma saistīja nedalītu publikas uzmanību.

Bija arī mantu loterija, kuŗai vakara apmeklētāji un labvēļi bija saziedojuši bagātīgu laimestu klāstu. Vakara dalībnieki paši bija sarūpējuši latviskos cepumus kafijas galdam. Deju mūziku spēlēja K. Pelēns.

Vankuveras latviešu jaunatnes kopa aktīvi iesaistījusies 10. Rietumkrasta dziesmu svētku rīkošanā no 3. līdz 7. jūlijam, uzņemoties informācijas darba veikšanu pirms un dziesmu svētku laikā. Jaunieši organizē kuģīša braucienu pa fjordu 5. jūlijā.

● DV Britu Kolumbijas nodaļas biedri savā 3. februāŗa gada sapulcē ievēlēja Egonu Pelēnu par nodaļas valdes priekšsēdi, K. Pelēnu par priekšsēža vietnieku. Sekretāra amatu pildīs J. Ruško, kasieŗa V. Kajaks un biedrziņa — P. Rožlapa. Revīzijas komisijā darbosies: A.K. Dīcmanis — priekšsēdis, Ed. Feldmanis — sekretārs un K. Indāns — loceklis.

Tekošā gada budžetu līdzsvaroja uz 5,100.00 dol., no kuŗiem 2,800.00 paredzēti aprūpes darbam.

Jaunā nodaļas valde kārtos Daugavas vanagu salidojumu dziesmu svētku laikā, 5. jūlijā. Salidojuma laiku un reģistrēšanās kārtību izsludinās laikrakstā. Lūdzu sekojiet sludinājumiem.

Sapulces laikā bij. vanadžu kopas vadītāja Lūcija Kajaka godināja Vankuveras Latviešu Ziņu techniskos darbiniekus A. Pūpolu, A. Vēveri un J. Ruško sakarā ar Ziņu desmit gadu publicēšanu. Visi trīs arī saņēma vanadžu veltes. J. Ruško.

Glabā skaidru sirdi un dzenies pēc taisnības, jo miera cilvēkam beidzot labi klāsies. (Ps. 37:37).

Bezmaksas kristīgu literātūru un kasetes ar garīgu dziesmu ierakstiem jūs varat saņemt, rakstot māc. J. Šmitam, Box 465, Surrey, B.C. V3T 5B7.

Mūsu visu mīļā mammīte

Olga Āboltiņš,
dzimusi Ozoliņš,

dzimusi 1918. gada 20. maijā,
mirusi 1985. gada 13. februārī Toronto.

Jēzus viņai sacīja:
„Es esmu augšāmcelšanās un dzīvība. Kas man tic, dzīvos, arī ja tas miris."
Jāņa ev. 11—25.

Aija, Ilga un mazdēls Jānis.

BAZNĪCU ZIŅAS

SV. JĀŅA DRAUDZE

Draudzes kanceleja atvērta otrdienās, trešdienās un ceturtdienās no pl. 10 līdz 17, tālr. 921-3327, 200 Balmoral Ave.

24. februāŗi pl. 11 dievkalpojums.

3. martā pl. 11 dievkalpojums, māc. J. Cālītis.

10. martā pl. 11 dievkalpojums, mac. prof. Rozentāls.

17. martā pl. 11 dievkalpojums, māc. A. Celms.

SV. ANDREJA DRAUDZE

Māc. J. Cālītis, Sv. Andreja draudze, tālr. 924-1563, Carlton St. un Jarvis St. krustojumā, Toronto, Ont. Tālr. mājā 482-8403, 8 Rolland Rd., Toronto, Ont. M4G 1V5. Māc. J. Cālīša runas stundu laiks kancelejā: trešdienās un ceturtdienās no pl. 10—12 un no 18—19. Citā laikā, iepriekš sazinoties.

24. februāŗi pl. 11 dievkalpojums, Ciešanu laika 1. svētdiena, predikants mac. J. Mednis no Grand Rapidiem, ASV. Pēc dievkalpojuma draudzes gada sapulce.

No 25.—27. februārim klusā laika pārdomu vakari.

3. martā pl. 13 dievkalpojums angļu valodā; pl. 15 draudzes 36. gada svētku dievkalpojums, draudzes padomes un darbinieku ievešana; dievgalds; koris.

10. martā pankūku brokastis no pl. 9—11; pl. 11 dievkalpojums.

17. martā pl. 15 dievkalpojums.

AUSTRUMU DRAUDZE

Māc. A. Celms: 47 Lord Roberts Drive, Scarborough, Ont., MIK 3W1, tālrunis 267-3507. Toronto Austrumu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnabas baznīcā 361 Danforth Ave.

24. februāŗi pl. 13 ciešanu laika dievkalpojums ar dievgaldu.

28. februāŗi pl. 19 Sv. Barnabas baznīcā ciešanu laika meditacija.

3. martā pl. 13 dievkalpojums; pēc dievkalpojuma draudzes pilnsapulce.

17. martā pl. 13 Ciešanu laika dievkalpojums. Pēc dievkalpojuma dāmu komitejas rīkotā pēcpusdiena ar programmu un cienastu.

KATOĻU DRAUDZE

Prāvests Dr. B. Kokins, 67 Curzon St., Apt. 315, Toronto, Ontario, M4M 3J3, tālrunis (416) 466-7037. Toronto katoļu vienības dievkalpojumi notiek Kristus Augšāmcelšanās (lietuviešu) baznīcā, 1021 College St.

Nākošais dievkalpojums 10. martā pl. 13.

BAPTISTU DRAUDZE

Māc. A. Arājs, 9 Kingsbridge Court, Apt. 402, Willowdale, Ont. M2R 1L6, tālr. 638-3822. Toronto latviešu baptistu draudzes sanāksmes Waimea Rd. baptistu dr.dievnamā.

Toronto latviešu baptistu draudzes dievkalpojumi notiek katru svētdienu pl. 16 Walmer Rd. baptistu draudzes dievnamā.

GAISMAS TELEFONS — ticības stiprināšanai 635-8582 atkal atjaunots un darbojas 24 stundas. Programmas latviešu valodā, maina 2 reizes nedēļā.

HAMILTONAS DRAUDZE

Hamiltonas latviešu ev. lut. Kristus draudze — 18 Victoria Ave. South. Māc. K. Kuškēvics, 55 East 44th St., Hamilton, Ont. L8T 3G6, tālrunis 385-9838. Māc. K. Kuškēvica runas stundas baznīcas telpās ceturtdienās no pl. 19—21. Tālr. 527-5810. Ieeja birojā no baznīcas aizmugures.

24. februāŗi pl. 16 — Lielās Lūdzamās dienas dievkalpojums ar dievgaldu.

3. marta pl. 10.30 Bērnu dievkalpojums, svētdienas skola un Bībeles klase; pl. 11 — draudzes dievkalpojums, Kalpaka un brīvības cīnītāju piemiņa.

BRAMPTONAS DRAUDZE

Bramptonas latviešu ev. lut. draudzes dievkalpojumi notiek Grace United Church dievnamā: 156 Main Street, North Brampton, Ont. Māc. A. Briedis, 44 Marilyn Cr., Toronto, Ont. M4B 3C6, tālr. 757-2739.

MONTREALAS LATVIEŠU TRĪSVIENĪBAS EV. LUT. DRAUDZE

Dievkalpojumi notiek Jāņa (igauņu) ev. lut. baznīcā 4345 Marcil Ave. Draudzes nams, kanceleja un prāv. A. Voitkus dzīvoklis 3438 Rosedale Ave, Montreal, Que, H4B 2G6, tālr. 489-3224, vasarā arī 1-264-5816. Draudzes mācītājs runājams katrā laikā, bet ieteicams iepriekš sazināties pa tālruni.

TRĪSVIENĪBAS EV.LUT.DRAUDZE. Dievkalpojumi — ja nav citādi norādīts, notiek baznīcā, 4345 Marcil Ave.

OTAVAS DRAUDZE

Māc. E. Lange, 364 Pleasant Pk. Rd., tel. 733-3906. Otavas latviešu ev. lut. draudze 83 Main ielā (ne vairs Sv. Pēteŗa baznīcā).

24. februāŗi pl. 11 dievkalpojums baznīcā, dziesmu grāmatas.

LATVIEŠU MISIJAS RADIO RAIDĪJUMS
„BRĪTIŅŠ AR DIEVU"
nepārtraukti
30 gadu gājumā
katru svētdienas rītu no
pl. 9 — 9.30
Vilnis 1270 AM
no Niagaras WHLD raidītāja
Vadītājs A. Laksmanis
106 Dorset Rd., Scarboro, Ont., tālr. 261-4218
Latviešu misijas

ĶLAUSIETIES „LABĀS ZIŅAS" RAIDĪJUMU
uz īsajiem viļņiem 6155 KHZ
49 metr. band
Sestdienās plkst. 10.30 vakarā
Vadītājs Dāvids Miķelsons,
60 Stevenson Rd., Rexdale, Ont. M9V 2B4
tālr. 749-0832

KLAUSAITIES GARĪGOS RAIDĪJUMUS

Global TV 6. un 22. stac.
100 Huntley St., Toronto,
no pirmd. — piekt. pl. 9.30 no rīta, sestd. pl. 10 no rīta. Bufalo TV stac. 29, 700 Club, ik dienas pl. 11.30 no rīta un pl. 9.30 vakaros.
Radio FM CBN 107.1
24 stundas. Tel. 889-3126.

Daugavas Vanagu nams
PIEDĀVĀ ZĀLI
DAŽĀDIEM SARĪKOJUMIEM
PIEPRASIET TELEFONISKI
SVĒTDIENĀS DZĒRIENI TIKAI PIE MALTĪTĒM — $5.00

125 Broadview Ave.
Tel. 465-5225

Daugavas Vanagu klubs
ATVĒRTS BIEDRIEM UN VIESIEM
no pirmdienas — trešdienai, iesk.,no pl. 14 — 22,
ceturtd. no pl. 14 — 24,
piektd., sestd. no pl. 12 — 24,
svētdienās no 12 — 21.

VALUDE
JEWELLERY LTD.
Zeltkaļi
ALDONA KORMS un
TĀLIS KIVLENIEKS B.Sc. G.J.
VEIKALĀ UN DARBNĪCĀ — Tālr. (416) 595-1125
College Park, 441 Yonge St., Toronto, Ont. M5B 2H4

Fotografisks uzņēmums ar atzītu kvalitāti.
(416) 863-1166
BENJAMIN FILM LABORATORIES LTD.
287 Richmond St. E., Tor., Ont. M5A 1P2
We believe every picture counts

Lielākais latviešu veikals Toronto
BROADVIEW DELICATESSEN
141 Danforth Ave, tel. (416) 465-9905
un
POKO'S MEAT
376 College Str. (tuvu pie Bathurst), Toronto, Ont.
tel. (416) 922-1300
Piedāvā:
- lielā izvēlē eiropiešu gaumē gatavotus gaļas izstrādājumus,
- žāvētus tītarus, zivis,
- pašu ceptu rupjmaizi, pīrāgus, ķimeņmaizītes, smalkmaizītes, jubileju kliņģerus u.c. gardumus.
- klāj viesību galdus.

Īpašnieki Ausma un Jānis Miķelsoni

OPTICAL STUDIO
R. Schmid, Optician
VĀCU OPTIĶIS —
Speciālizējies kontaktlenžu nozarē.
Lielā izvēlē eiropiešu aceņu rāmji.
1586 Bloor St. W., Toronto.
Tel. 535-6252.

ZIEDI UN DĀVANAS
GARDENIA
FLOWERS & GIFTS
362 Danforth Ave., Toronto, Ont. M4K 1N8
(Pie „Chester" pazemja pieturas)
466-1951 vai 466-1502
ZIEDI KATRĀ VEIDĀ — KATRAI VAJADZĪBAI
VISUR BRĪVAJĀ PASAULĒ
LATVIEŠU DAIĻAMATNIEKU DARBI
ĀDĀ, KOKĀ — KERAMIKA, AUDUMI
DZINTARA IZSTRĀDĀJUMI
ZELTKAĻA A. GUGĀNA ROTAS
Māra Lūsis un Inta Tauriņš

Ērgļu ligzdas medus
30 Dewson St.
Toronto, Ont.
Telefons 534-0563
S. Vasarājs
EGLIŠNIEKI

R. S. KANE Ltd.
APBEDĪŠANAS BIROJS
4812 Yonge Street
(Sheppard Avenue tuvumā)
Willowdale, Ont.
221—1159

DOWNTOWN WOOLS, ARTS & CRAFTS
Īpašn. Elza Avots
137 Yonge St. — Shopping Mall,
(Ieeja arī no 74 Victoria St. Arcade Bldg.)
Lielā izvēlē dažādu rokdarbu materiāli.
Padomi rokdarbu jautājumos.
Tel.: 368-5011

Alcan Building Products Authorized Dealer
Māju īpašnieki!
ietaupait ar ALCAN SIDING
Sazinaities ar uzņēmuma īpašnieku — bez starpniekiem gatavo un ierīko
Thermo Windows
- LIETUS NOVADA CAURULES
- LOGUS
- DURVIS
- MARĶĪZES (Awnings)
- JUMTA PĀRKARES

CENTURY ALUMINUM INSTALLERS
Īpašnieks Artūrs Mīme
2229 Dundas St. W., Toronto, M6R 1X6 **534-2864**

PIEMINEKĻI
487-2147, vakaros 445-8955
Kvalitātes darbs un eiropiešu mets
Igauņu uzņēmums
YONGE MEMORIAL LTD.
2044 Yonge St., Toronto
M4S 1Z9
Starp Eglinton un Davisville

Dāmu un kungu DRĒBNIEKI
šuj apģērbus pēc mēra un gaumes
Runā vāciski
Old Mill Tailors
Rudi H. Schneider
7 Riverview Gardens — 769-9535
PIE BLOOR, VIENU BLOKU RIETUMOS NO JANE

Latviešu nams Toronto
IZĪRĒ LABI VĒSINĀTAS TELPAS
SARĪKOJUMIEM UN VIESĪBĀM
Pēc vēlēšanās nama dāmu komiteja rīko
GODĪBU GALDUS
491 College Street, Toronto, Ont. M6G 1A5
Tel. 922-2931

Ātri, glīti un lēti
iespiežam
dažādus ielūgumus
Tel. 466-1514

Murray E. Newbigging
BĒRU MĀJA
- **Izjusti personīgi pakalpojumi**
- **Pastāvīga kapella**

M. WAYNE HAMILTON
Funeral Director
733 Mount Pleasant Rd., pie Eglinton Ave.
Auto novietošana. Tel. **489-8811, 489-8002**

Aleksandra Grīna pēcpusdiena

Divu organizāciju literārs sarīkojums

Latviešu vēsturisko romānu autora Aleksandra Grīna, no kuŗa dzimšanas šogad aprit 90 gadi (dzimis 1895.g. 15. augustā), pēcpusdienu 3. februārī Latviešu Namā bija rīkojusi DV Toronto nodaļa un Toronto latviešu biedrība, tā kopīgi godinot šī mūsu izcilā kaŗavīra un rakstnieka piemiņu. Sarīkojums bija pulcinājis tuvu pie 150 apmeklētāju. Kā daudzi mūsu tautas redzamākie kultūras darbinieki, arī Aleksandrs Grīns Baigajā gadā apcietināts. Tikai pēc daudziem gadiem brīvajā pasaulē kļuvis zināms, ka rakstnieks miris 1941. gada beigās Astrachanā.

Piemiņas pēcpusdienu Latviešu Namā ievadīja DV vīru koris diriģenta Ausekļa Pērkona vadībā, nodziedot Lielo jundu. Par Aleksandru Grīnu brīvā stāstījumā runāja literātūras kritiķis un dzejnieks Ojārs Jēgens no Čikagas. Ar referentu iepazīstināja sarīkojuma vadītājs Hugo Miķelsons.

Ojāram Jēgenam par Grīnu bija plaši materiāli, saistīgā stāstījumā izsekojot mūsu lielā romānista dzīvei un darbiem, dodot labi pārskatāmu šķērsgriezumu. Aleksandru Grīnu nav spējuši noklusēt arī Latvijas okupanti, jo viņš tautā bijis pārāk labi pazīstams. Ja viņu piemin, tad gan tikai ļoti nievājošos vārdos, jo viņš esot bojājis tautas literāro gaumi un kalpojis nacionāli šovinistiskai politikai. Viņš esot bijis arī reakcionārs. Protams, kā gan citādi, jo Ulmaņa laikā strādājis arī Brīvās Zemes redakcijā un bijis laikraksta Rīts redaktors.

Tālāk Jēgens pakavējās pie Grīna dzīves gājuma. Viņa kristītais vārds bijis Jēkabs, ko vēlāk pārdēvējis un savos literārajos darbos bija pazīstams kā Aleksandrs Grīns. Dzimis Jēkabpils apriņķa Biržu pagasta Ziedos, kur tēvs Jkabs bijis lauksaimnieks. Pēc izglītības gaitām Jēkabpilī un Rūjienā beidzis reālskolu Cēsīs, kur saticies ar rakstniekiem Edvīnu Medni, Antonu Bārdu un citiem, kad modusies literārā interese. Pēc kaŗa skolas Maskavā kā jauns virsnieks piedalījies kaujās Galicijas frontē, kur smagi ievainots. Kad nodibinājušies latviešu strēlnieku pulki, pārgājis tajos. Pēc boļševiku revolūcijas no Pēterpils atgriezies dzimtenē, bet kad boļševiki okupējuši Latviju, mobilizēts sarkanarmijā. Tai atkāpjoties, izbēdzis un pievienojies Baloža brigādei.

Latvijas neatkarības laikā Aleksandrs Grīns dzīvojis Rīgā un kādu laiku studējis medicīnu, strādājis presē un aktīvi nodevies rakstniecībai, diktējot savus darbus mašīnrakstītājai dzīvesbiedrei Alīdei, dzim. Cerbulei no Alūksnes. Viņa arī bijusi pirmā rakstnieka darbu vērtētāja. Kad Latviju 1940. gadā okupēja sarkanarmija, A. Grīns kapteiņa dienesta pakāpē strādāja armijas stābā. Pēc Latvijas armijas likvidēšanas Grīns pārskaitīts t.s. territoriālā korpusā, bet 1941. gada jūnijā no Litenes nometnes aizsūtīts spaidu kārtā uz Pad. savienību, kur miris tā paša gada Ziemsvētku laikā.

Al. Grīna pirmais stāsts Krustneša gaitas iznācis 1921. gadā, kam īsā laikā sekojuši vēl citi, bet 1931. gadā viņa pirmais romāns Nameja gredzens, tad Dvēseļu putenis (1932/34), ko autors veltījis latviešu strēlnieku cīņām un Ziemsvētku kaujām Rīgas pievārtē. 1934. gadā iznāca viņa romāns Tobago, bet dažus gadus vēlāk viņa monumentālais darbs Saderinātie, romāns trīs atsevišķās daļās: Pelēkais jātnieks (1938), Sarkanais jātnieks (1939) un Melnais jātnieks (1940). Tanī pašā laikā A. Grīns vēl rakstījis otru romānu triloģiju Zemes atjaunotāji, bet paspējušas iznākt tikai divas daļas. Viņš sarakstījis arī vairākas lugas — Kalēja līgava u.c. Triloģijā Saderinātie minētie trīs jātnieki ir trīs Latvijas vēstures laiki — zviedru (karalis Kārlis XII), krievu (Pēteris Lielais) un poļu (ķēniņš Angus). Romāns stāsta par diviem saderinātiem, Katrīnu Lielo un Kraukli, kas nekad netikuši kopā. Romāns Tobago Latvijas laikā pārstrādāts par operu ar M. Jansona mūziku, dejām un dziesmām.

Izvilkumus no Aleksandra Grīna darbiem lasīja — no Pelēkā jātnieka Jānis Tikiņš un no romāna Dvēseļu putenis 3. daļas 42. un 43. nodaļas Modris Lorbergs. Šī romāna visas trīs daļas Jauņā vārda apgādā iespiestas arī 1947/48. gadā Delmenhorstā, Vācijā. Atmiņās par sastapšanās reizēm ar Aleksandru Grīnu Brīvās Zemes redakcijā kavējās dzejniece Biruta Senkēviča. Pēdējo reizi Biruta Senkēviča A. Grīnu redzējusi Baigajā gadā pie Brīvības pieminekļa Rīgā ar kādu viņai nepazīstamu virsnieku. Rakstnieka sejā bijušas redzamas visa smagā pārdzīvojuma sāpes.

Sarīkojumu nobeidza DV vīru koris ar piecām tālaika strēlnieku dziesmām komponista Imanta Saksa aranžējumā. Par šīm dziesmām A. Grīns rakstījis arī savos darbos. Sarīkojumā bija iekārtots arī rakstnieka grāmatu galds ar viņa ģīmetni un ziediem: pirmais romāns Nameja gredzens, triloģija Saderinātie, visas trīs grāmatas, Redaktora atmiņas, Daugavas izdevumā Zviedrijā, un Edvīna Grīna sakārtojumā, Tobago, Tilta izdevums, Varoņu grāmata, pārspiesta 1984. gadā Gaujas apgādā, žurnāla Atpūta numurs no 1938. gada, kuŗā redzams raksts ar A. Grīna ģimenes foto attēliem.

V. S.

Mazas saimes lielie darbi

Skaita ziņā mazā, bet rosību ziņā izcilā DVF Donkasteras nodaļa 16. februārī atskatījās uz 35 raženiem darba gadiem. Šajā sakarībā ilggadējais — 28 gadus — nodaļas valdes priekšsēdis Alf. Freimanis sagatavojis nelielu 36 lp. biezu brošūru — Daugavas vanagu fonda Donkasteras nodaļas 35 gadi — 1950—1985, ko izdevusi DVF Donkasteras nodaļa un kas iespiesta Selgas spiestuvē Mansfīldā. Brošūras techniskais redaktors ir O. Mierigs. Brošūras iekārtojums ir gaumīgs un saturu ievada Jāņa Jaunsudrabiņa „Piemini Latviju" sākuma vārdi. Seko Latvijas himna ar tās autora Kārļa Baumaņa vārdu; diemžēl, nākamai Daugavas vanagu dziesmai autors Vilis Plūdons nav pieminēts. Brošūras nobeigumā ievietoti atkal Jāņa Jaunsudrabiņa Piemini Latviju vārdi, kas labi raksturo Donkasteras nodaļas darbību un tajā valdošo garu: „Diena vai nakts, vai rīts — turi prātā, piemini viņu, iemīli viņu vienmēr dedzīgāk." Darbs Latvijas nākotnei ir vienmēr bijis šīs nelielās Daugavas vanagu saimes mērķis.

Grūti, pat liekas neiespējami, būs atrast otru DV nodaļu, kas ar tik mazu biedru skaitu — pašlaik 44 — varējusi tik daudz dot latviskās izglītības un audzināšanas pasākumiem kā Donkasteras nodaļa: Latviešu ģimnazijai un jaunam centram Minsterē, LNPL, LNF Zviedrijā, Latvijas Brīvības Fondam, Bērzainei Vācijā, Straumēniem Anglijā, mūsu laikrakstiem Eiropā, un tāpat daudzi citi svētīgi pasākumi ir saņēmuši ievērojamas ziedojumu summas no šīs mazās rosīgās latviešu saimes. Kopsummā ziedojumi sasniedz £37.637. Materiālā atbalsta fakti un skaitļi minēti lietiski, bez lielības un sevis izcelšanas. Tāpat pieminēti daudzie kultūrālie sarīkojumi, kur piedalījušies pazīstami rakstnieki, dzejnieki, mākslinieki, sabiedriskie un polītiskie darbinieki.

Interesants ir stāstījums par laiku, kad pirmie latvieši, kas ieradās Anglijas ogļraktuvju apgabalā, sāka pulcēties, nodibināja Latviešu ogļraču kopu, no kuŗas vēlāk izveidojās darbīgā DVF Donkasteras nodaļa. Daudzi no tā laika rosīgajiem darbiniekiem aizgājuši mūžībā, izceļojuši uz citām zemēm, bet vairāki vēl joprojām aktīvi darbojas nodaļā, to starpā arī brošūras autors Alfonss Freimanis. Labi raksturoti apstākļi, kas pamudinājuši nodaļu iegādāties savu namu un iekārtot tajā klubu: „...A. Freimanis ierosināja 1963. gada 1. septembŗa pilnsapulcē pašiem iegādāties savu namu, kur varētu ierīkot klubu, kas kalpotu DV mērķu sekmēšanai, pulcinot latviešus savā mītnē, un gūt vajadzīgos līdzekļus mūsu darba sekmēšanai." (16. lp.) Namu dažādu formālu grūtību dēļ ieguva gan tikai 1969.g., bet kopš tā laika tas ir paplašināts un izveidots par patiesi jauku mītni ne tikai pašiem nodaļas biedriem, bet arī tuviem un tāliem ciemiņiem. Tur pulcējas Ziemeļnovada DVF nodaļu pārstāvji, vanagi un vanadzes; notikuši vanadžu salidojumi un citi lielāki sarīkojumi. Visi nama pārbūves un remontu darbi veikti pēc iespējas pašu spēkiem talku veidā. Īpašu vērību nodaļa pievērsusi sportam. Atceres izdevumā minētie sportistu sasniegumi, pat Anglijas mērogā, vienu otru lasītāju noteikti pārsteigs. Arī tagad latviešu sporta nodarbību un sacīkšu rīkošana ir Donkasteras nodaļas ziņā.

Šo mazo darbības atceres izdevumu gribu minēt kā paraugu lietiskīgam un objektīvam savas saimes darbības novērtējumam, bez liekvārdības, teikto pamatojot ar skaitļiem un faktiem.

Techniskais izpildījums visumā labs, tomēr neapmierina foto attēli, kas ir ļoti bāli un pat neskaidri. Iespējams, ka tur vainojami novecojušies uzņēmumi vai arī krāsu fotografijas.

Autors Alfonss Freimanis ir Latviešu preses biedrības Anglijas kopas biedrs un rosīgs līdzstrādnieks vairākos laikrakstos un DV Mēnešrakstā, rakstīdams ar segvārdu „Strēlnieks". Varbūt tādēļ brošūra ir sagatavota ar profesionālu pieeju un labā valodā. Sagadīšanās dēļ arī autors šinīs dienās — 5. februārī — atskatījās pats uz sava mūža raženiem 60 gadiem.

Nav minēts, vai brošūra ir kaut kur pārdošanā, bet, domājams, ka atsaucīgā Donkasteras nodaļa neatteiksies to piesūtīt tiem, kas par to interesējas. DVF Donkasteras nodaļas adrese ir: 88 Kings Road, Doncaster, S. Yorks, DN1-2LZ, England.

A. L.

Brīvību redzēsim

Iedomāsimies. Ir 1985. gads, un tie no mums, kas Latviju atstāja, darīja to jau priekš četrdesmit gadiem. Bet te mums priekšā grupa latviešu jauniešu dzied latviešu dziesmas un skandina latviešu patriotismu. Jaunieši, kuŗu vecāki bieži paši bija bērni, Latviju atstājot. Un viņi saka: man pēc Latvijas apciemošanas zem nagiem ir Latvijas smiltis; un tās ir grūti izmazgāt. Un dzied tik brīnišķīgi dziesmas, kas līdz aizrauj ... sirdi. Kas ir šie jaunieši? No kurienes tie tādi nāk?

Trīspadsmit meitenes un pieci zēni, studenti no Jāņa Riekstiņa latviešu studiju centra aizrāva skatītājus Čikagas latviešu namā lieliskā latviskuma izpausmē. Ar precīzitāti un redzamu disciplīnu viņi atgādināja simts gadu vecus jautājumus; kas ir tik ļoti trāpīgi mūsdienām. Kad pienāks latviešiem tie laiki, ko citas tautas tagad redz; un: Tā zeme ir mūsu, tās pilsētas mūsu. Un, ai, šīs jaunās, skaistās balsis un burvīgā mūzicēšana.

Šai 27. janvāŗa pēcpusdienas uzvedumā studenti atgādināja visas mūsu tautas nedienas: Mūsu sabiedrības nedienas ar angļu valodas lietošanu bērnu, jauniešu un pat pieaugušo starpā. Un zemo dzimstību, augsto mirstību un pārlieku pārkrievošanos spiedienu Latvijā; un pārtautošanos un neganto neiecietību šajā pusē.

Bet šis bija ļoti cerīgs sarīkojums, kas teica: Debess malā redzu jaunu rītu un kas skaisti un nepārprotami deklarēja savu latviskumu

Mūzikālie priekšnesumu uzvedumam *Mēs mostamies* sākās mūsu tautas atmodas laikmetā, bet beigu daļā skanēja ar mūsdienu mūzikas ritmiem ģitaru pavadījumā, kas padarīja šo daļu priecīgu un jautru. Bet no visa, ko šie jaunieši bija teikuši un dziedājuši, zālē bija daudz mitru acu pēc tam, kad visi skatītātji, kājās piecēlušies, bija suminājuši tos cilvēkus, kas ar — vienu izņēmumu — dzimuši un auguši tālu no Latvijas, bija pratuši paši sastādīt tādu uzvedumu, kas runāja visas latviešu tautas vārdā. Bet tas nav brīnums: studiju centrs ir pasākums ar lielām iespējām padarīt mūsu sabiedrības nākotni spožāku un ievērojamāki cerīgāku. Skatoties, klausoties un noslaukot pa asarai, radās jautājums: kāpēc visa mūsu sabiedrība ar sparu neatbalsta šo svarīgo pasākumu? Jā tā noteikti nav. Kāpēc?

Vienalga. Jāņa Riekstiņa studiju centrs turpinās izglītot tieši šādus latviešu jauniešus. Ar zvaigznēm acīs. Tam darbam vajadzīga sabiedrības izpratne un palīdzība, mīlestība un — nauda. Īpaši tagad, kad nodibināta centra labvēļu apvienības (LASLA), kam liels skaits skatītāju ziedoja gan divus dolarus mēnesī, gan vairāk.

Identificēsim mūsu tautas ienaidniekus, arī lielkrievu impēriālismu. Pagriezīsim mūsu ieročus vispirms uz šī ienaidnieka pusi, jo tas draud iznīcināt mūsu tautu. Bet zem šī milzīgā spiediena tur un pārtautošanās draudiem te pukst vienota latviešu tautas sirds, kas prasa arī skaidru saprašanu par to, ko abas tautas daļas dara un ko tās jūt.

Laimonis Streips

SAVIENOTĀS VALSTIS

ŅUJORKA

● Ņujorkas skolas 27. janvārī Jonkeru baznīcas telpās rīkoja Krišjānim Baronam veltītu sarīkojumu, ko apmeklēja pāri par 200 personu, no tiem ap 80 pamatskolnieku un 20 vidusskolnieku. Bērniem bija ierīkoti stendi ģeogrāfijas, latviešu valodas un citās latviskās zināšanās, kur tie varēja parādīt savas sekmes mācībās. Priekšnesumu daļu izpildīja skolnieki. Labi dziedāja Bronksas vidusskolas zēnu kvintets. Bērni dziedāja tautasdziesmas, dejoja tautas dejas un rādīja L. Bērziņa un Poruka darbu drāmatizējumus. Šos priekšnesumus izpildīja Bronksas, Longailendas un Ņuarkas pamatskolu skolēni.

● Draudzīgā aicinājuma un Kultūras dienu sarīkojumā 27. janvārī Daugavas Vanagu namā Bronksā Ņujorkas draudzes vecākais mācītājs R. Zariņš lūgšanu teica no kādas 1867. gadā izdotas lūgšanu grāmatas. Kad vācieši cīnījās Ļeņingradas pievārtē, tur bija novietoti arī latviešu kaŗavīri. Kāds latviešu kaŗavīrs šo lūgšanu grāmatu bija ieguvis kādā pamestā bibliotēkā Carskoje Selo, atvedis to uz Rīgu un uzdāvinājis kā atmiņu savai mātei. No Rīgas tā bēgļu gaitās nokļuvusi Eslingenā un pēc tam Ņujorkā. Kad lūgšanu grāmatas īpašniece 1955. gadā mira, tā nonākusi Ņujorkas draudzes mācītāja rokās.

● Eleonora Šturma no Ilzes Šķipsnas piemiņas fonda 27. janvārī Kultūras dienu sarīkojumā pasniedza DV bibliotēkas vadītājai I. Upmanei grāmatu ,,Ilzes pasaule.'' Fonds izdalījis 85 eksemplārus no šīs grāmatas latviešu kultūras krātuvēm un dažādām mācību iestāžu bibliotēkām.

● Amerikas latviešu apvienības Kultūras birojs uzaicinājis Ņujorkas latviešus lasīt līdz gada beigām Latviešu tautas dziesmu otro sējumu. Pirmo dziesmu no šī sējuma izlasīja Kultūras dienu laikā Ņujorkas latviešu organizāciju padomes priekšsēdis U.Klauss.

● Ņujorkas latviešu baptistu draudzi apkalpo mācītājs Mārtiņš A. Jansons. Dievkalpojumi notiek katra mēneša pirmajā svētdienā Madisona avēnijas baptistu baznīcā. Saņemta ziņa, ka Olafs Brūvers ar dzīvesbiedri Sandru agrā pavasarī varētu ierasties no Vācijas Bostonā, kur tas paredzējis kalpot Bostonas baptistu draudzē. Ņujorkas baptistu draudzes iepriekšējais mācītājs Ādolfs Eglītis vēl slimo.

● Ņujorkas vanadzes Lilijas Tomases vadībā darbosies Krišjāņa Barona gada bērnu un jauniešu sacensību rezultātu izvērtēšanas komisijā. Tur vēl darbosies ASV vanadžu priekšniece Aida Ceriņa, Nora Valtere, Dagmāra Vallena un Astrida Stale. Līdz ar to būs pārstāvētas dainu pētniecības, jaunāko un vecāko klašu latviešu izglītības un tautas mākslas nozares. Šo sacensību izziņojusi vanadžu priekšniece A. Liepiņa.

● Dagmara Vallena ir akreditēta latviešu žurnāliste pie Apvienotām Nācijām, pārstāvot laikrakstu Latvija Amerikā. Preses pārstāvis pie Apvienotām Nācijām var būt tikai ASV dienas avīzēm dažādās valodās, bet tām jābūt ar metienu vismaz 30.000 eks. No citām zemēm laikraksts var būt pārstāvēts no visiem izdevumiem, kas minēts laikrakstu reģistrī. Pārstāvim izdod AN žurnālista apliecību, tam rēgulāri jāraksta savā avīzē un jānodod izgriezumi AN līdz ar īsu paskaidrojumu angļu valodā par uzrakstītā saturu. Vajadzības gadījumā AN tulki var pārtulkot visu rakstu. Raksts var būt kritisks, AN neuzliek cenzūru vai ierobežojumus, tikai tam jābalstās uz faktiem. Vallena darbojas arī Brīvības raidītājā.

● Ņujorkas vanadzes sniega dēļ atlika savu 2. februārī paredzēto sanāksmi. Tā notika 10. februārī. Vanadzēs šogad iestājušās desmit jaunās pauadzes pārstāves. Valde paliks līdzšinējā sastāvā, vanadžu priekšniece ir L. Tomase.

● Jonkeros 29. janvārī 72 gadu vecumā miris DV apvienības priekšnieka vietnieks un iekšējās informācijas daļas vadītājs Jānis Baltiņš. Pirms tam viņš vairākus gadus bija apvienības priekšnieks. Vienmēr bijis izpalīdzīgs, sagādājis vanadžu sarīkojumiem produktus, braucis apciemot slimos, piedalījies dažādās talkās. Viņš atrasts pakritis Jonkeru pilsētā Valentina un Brodveja ielas stūrī, pie Ņujorkas latviešu draudzes baznīcas. Izsaukta policija un ambulance, aizvests uz slimnīcu, bet tur konstatēts, ka viņš jau miris.

● Tautieši, kas piedalījušies aizgājušajā gadā vēstuļu rakstīšanas kampaņā sirdsapziņas cietumniekam Padomju savienībā un saņēmuši atpakaļ saņēmējam nepiegādātās vēstules vai kartītes, aicinātas tās nosūtīt BATUN, 2789 Schurz Ave, Bronx, NY, 10465. Šos materiālus izlietos kā pierādījumu, ka sirdsapziņas cietumniekiem pasts nav piegādāts un Padomju savienība pārkāpusi starptautiskos pasta noteikumus. Vk.

KLĪVLANDE

● Draudzīgā aicinājuma 50 gadu atceri atzīmēja Klīvlandes latviešu biedrība speciālā sarīkojumā 26. janvārī Apvienotās ev. lut. draudzes sarīkojumu telpās Programmas norisi vadība biedrības valdes loceklis Dr. V. Rutenbergs, jun. Par draudzīgā aicinājuma 50 gadiem referēja Dr. J. Bungs, norādīdams, ka ,,Zelta ābele'' ir devusi bagātīgus augļus mūsu skolām ne tikai dzimtenē brīvās Latvijas gados, bet tā ir paņemta līdz arī trimdā. Latviešu izglītības un kultūrālie pasākumi šeit saņem ne tikai materiālos līdzekļus, bet arī sabiedriski kultūrālā darba darītājus.

Pildot draudzīgā aicinājuma ideju, līdzīgi citiem gadiem vietējās organizācijas un atsevišķas personas nodeva ziedojumus Klīvlandes skolām, Gaŗezeram, Minsteres ģimnazijai, vietējām gaidu un skautu vienībām, Kentas valsts universitātes latviešu stipendiju fondam, kā arī stipendijas atsevišķiem jauniešiem. Ziedojumus pasniedza: V. Kukainis no Klīvlandes latviešu kreditsabiedrības, K. Smiltārs — Apvienotās draudzes kreditsabiedrības, V. Zemesarājs — DV Klīvlandes apvienības, A. Smiltārs — Korporāciju kopas, J. Ladusāns — Pensionāru apvienības, J. Bērziņš, E. Šteins un Oliņu ģimene, bet L. Jansona ģimene nodeva ALA mūža biedra karti jaunietei Ritai Grendzei.

Koncerta daļā dziedāja ansamblis Melodija G. Plostnieces vadībā. Klavieŗu pavadījumus spēlēja Dr. V. Ciemiņš.

Beigās biedrības dāmu komiteja pasniedza cienastu programmas izpildītājiem un apmeklētājiem.

Atstājot sarīkojuma zāli, kāds no apmeklētājiem izteicās: ,,Bija skaisti priekšnesumi, bet patīkamo noskaņu izjauca Melodijas atskaņotā koncerta pēdējā dziesma ar J. Petera tekstu un R. Paula mūziku. Šinī sarīkojumā tā neiederējās.'' J. Ū.

KALAMAZŪ

● Jaungada sagaidīšana notika Latviešu biedrības namā. Priekšnesumos A. Artmanis rādīja slīdītes — Gada maiņas dārzā.

● Kalamazū latviešu ev. lut. draudzes pusdienas notika 6. janvārī ar A. Mazurkeviča ceļojuma iespaidiem un slīdītēm par Ēģipti.

● Adolfs un Aina Artmaņi 12. janvārī Elka klubā atzīmēja savu 30 gadu laulības jubileju. A. Artmanis ir Sv. Jāņa latviešu ev. lut. draudzes, kā arī Latviešu biedrības darbinieks.

● 21. janvārī miris Herberts Bergmanis. Viņš dzimis Cesvainē 1908.g. 19. martā. Līdz aiziešanai pensijā strādāja par grāmatvedi Kalamazū. Piederēja pie Kalamazū latviešu draudzes, kā arī pie Fraternitas Lettica saimes. Aizgājēju pēdējā gaitā uz Riverside kapie izvadīja vikārmācītājs H. Lapiņš 28. janvārī.

● Draudzīgā aicinājuma 50 gadu atcere notika 26. janvārī Kalamazū latviešu biedrības izkārtojumā, reizē arī atzīmējot Krišjāņa Barona 150. dzimšanas dienu. Vakaru vadīja Latviešu biedrības priekšnieks V. Miķelsons. Uzrunas teica un latviešu skolai aploksnes pasniedza Latviešu biedrība, abas latviešu draudzes, DV apvienība un Korporāciju kopa. J. Avotiņš pasniedza grāmatas. Skolnieki bija sagatavojuši priekšnesumus, un gatavojuši priekšnesumus, un folkloras pētniece Aija Beldava referēja par Krišjāni Baronu, ko pēc tam papildināja Latviešu Studiju Centra bibliotēkāres Mairas Bundžas slīdītes ar paskaidrojumiem par Kr. Barona dzīvi un darbu.

● 28. janvārī miris kalpakietis LKOK kapt. Aleksandrs Lasis, dzimis 1894. gada 20. novembrī Koknesē. 1. Pasaules kaŗa laikā iesaukts, beidzis krievu virsnieku skolu; kaŗā ievainots. Pēc izveseļošanās viņš pievienojās Kalpaka bataljona Neatkarības rotai, kaujā pie Slokas atkal ievainots, šoreiz kājā. Ievainojums bijis tik smags, ka kaŗa chirurgs gribējis kāju amputēt, bet jaunais virsnieks to katēgoriski noraidījis. Brīnišķīgā kārtā kāja tomēr kļuva vesela.— Par varonību Brīvības cīņās apbalvots ar Lāčplēša Kaŗa ordeni. A. Lasis vēlāk atvaļinājās kapteiņa dienesta pakāpē un pārgāja privātā dzīvē. Studējot Latvijas universitātē, viņš pievienojās korp. Selonijas saimei.

Ar kapteini Lasi mūžībā aiziet Kalamazū un apkārtnes pēdējais kalpakietis un pēdējais lāčplēsis. Kad kapt. Lasis vēl bija spirgts, viņš stāstīja savas atmiņas Kalpaka atceres sarīkojumos. Pēdējos gadus to darīja kalpakietis prof. Rūdolfs Markus no Grand Rapidiem, bet arī tas pagājušā vasarā aizgāja mūžībā. Kapt. A. Lasis mūža pēdējos gadus pavadīja Provincial Nursing Home, kur viņš nekad nebija aizmirsts. Viņu apmeklēja organizāciju un draudžu pārstāvji un arī Latviešu Studiju Centra jaunieši.

Kapt. A. Lasi pēdējā dusā izvadīja prāvests Jānis Turks 1. februārī uz Riverside kapu latviešu nodalījumu. Langelanda bēŗu namā pār zārku klājās Latvijas karogs. Pie zārka goda sardzē pārmaiņus stāvēja 2 seloņi, 2 no Kalamazū Korporāciju kopas, 2 no Latviešu virsnieku apvienības Mičigenā un 2 no Kalamazū DV apvienības. Visas šīs organizācijas atvadījās arī kapos, noliekot ziedus. Bez tam atvadījās un ziedus nolika Kalamazū latviešu draudze un Kalamazū latviešu biedrība. Kalpaka bataljona valdes vārdā atvadījās un vainagu nolika E. Brože, bet piederīgo vārdā — Maruta Kajaka.

DETROITA

● Kreditsabiedrības gada sapulci 3. februārī ar lūgšanu ievadīja māc. V. Līventāls, pieminot mūžībā aizgājušo aizdevumu komisijas priekšsēdi Sigurdu Rudzīti.

Sapulci vadīja un par tās darbību ziņoja valdes priekšsēdis Andrejs Brože. Dzīves vietas maiņas dēļ kreditsabiedrības valdi pagājušajā gadā atstājuši valdes priekšsēža vietnieks Juris Junkulis un revīzijas komisijas priekšsēde Anda Kaminga.

1984. gadā kreditsabiedrības darbība ir pieaugusi. Palielinājušies aizdevumi, kas savukārt devuši lielākus ienākumus. Biedru skaits 1984. gadā audzis no 419 uz 428. Nacionālās kreditsabiedrības administrācija atzinusi Detroitas latviešu kreditsabiedrības darbību par priekšzīmīgu.

Bez valdes priekšsēža vēl ziņoja kasieris un biroja vadītājs A. Rēvalds, aizdevumu komisijas sekretārs R. Junkulis un rev. komisijas priekšsēde M. Sīpola. Kreditsabiedrības aktīvs ir 1,416,627 dol. (1983.g. bija 1,355,191 dol.), biedru noguldījumi 1,315,953 dol. (1,270,055). Ienākumi 1984.g. bijuši 167,681 dol. (145,641 dol.), izdevumi — 43,714 dol. (42,203 dol.), kas sastāda 26.1 proc. no ienākumiem. Dividendes par rēgulāriem noguldījumiem aprēķina katru gada ceturksni, un 1984. gadā tās bija 7 proc. ,,Money Market Certificates'', kas sastāda apmēram pusi no visiem noguldījumiem, nes augļus līdz 10.5 proc. Dividendēs un aizdevumu procentu atmaksās izmaksāti 113,284 dol.(101,014 dol.), kas sastāda 67.6 proc. no ienākumiem.

1984. gadā biedriem aizdots 423,044 dol. (244,315 dol.)

Kopš kreditsabiedrības dibināšanas biedriem aizdots 4,085,872. Interešu likmes jaunu automašīnu iegādei ir 11 proc., citiem aizdevumiem tās ir 15 proc.

Revīzijas komisija atzina valdes un aizdevumu komisijas darbību par sekmīgu. Lai samazinātu izdevumus, valde ir nolēmusi nemaksāt dividendes rēgulāriem noguldījumiem, kas mazāki par 50.00 dol.

1985. gadā kreditsabiedrības valdē darbosies valdes priekšsēdis Andrejs Brože, viņa vietnieks Dzidris Vītiņš, kasieris un biroja vadītājs Arvīds Rēvalds, sekretārs Juris Kalniņš, biedrzinis un informācijas daļas vadītājs Valters Līventāls. Aizdevumu komisijā: priekšsēde Ilze Junkule, sekretārs Rūdolfs Junkulis un komisijas loceklis Uldis Mednis. Revīzijas komisijā: priekšsēde Mudīte Sīpola, sekretāre Emīlija Kļaviņa un locekle Vilma Kempe. Bez ievēlētām amatpersonām kreditsabiedrībā vēl darbosies palīdze Benita Kavka un biroja vad. palīgs Andris Rēvalds.

MILVOKI

● Vanadžu kopas gada sapulcē 3. februārī kopas vadītājas M. Cukuras ziņojums liecināja, ka kopa ar 123 vanadzēm pašreiz ir lielākā ASV vanadžu saimē. Aizvadītajā gadā noorganizēti 6 sarīkojumi, vairāki cienasti, palīdzēts visos apvienības sarīkojumos un sanāksmēs. apmeklēti slimie un vecie tautieši, sagādātas stipendijas 4 jauniešiem, bet Rūtiņas U. grāmata dāvināta 4 jauniešiem, latviešu skolu beidzot. Ziedots dažāda jaunatnes darba atbalstam, Patiesības Fondam un BATUN. Pie kopas jau nepilnus 25 gadus darbojas vanadžu ansamblis, ko tagad vada E. Brusubārdis III.

DV priekšnieks V. Zālītis vanadzes informēja par nesenajā Milvoku organizāciju padomes sēdē pārrunātām iespējām, kā šovasar vietējā sabiedrībā atgādināt Latvijas okupācijas 45. gada dienu.

Par kopas vadītāju arī šim darbības gadam ievēlēja līdzšinējo — Mirdzu Cukuru, bet valdē A. Lāci, I. Strazdiņu, Z. Vilciņu, A. Ozoliņu, M. Vilcāni, E. Zālīti, V. Vizuli, L. Gulbi, E. Mintiku-Tauriņu, T. Austeri un E. Lieknu.— Sapulci raiti vadīja Z. Lazdiņa. M. Č.

Informācijas darbinieki Straumēnos

DVF informācijas darbinieku seminārā, diemžēl, tikai 8 DVF nodaļas bijas sūtījušas savus pārstāvjus; turpretī iepriecināja trīs ELJAs Anglijas nodaļas pārstāvju rosīgā dalība — referenta Imanta Liega , ELJAs CV locekļa Rolanda Blezūra un Anglijas nodaļas locekļa Aivara Sinkas. Vēl piedalījās DVF valdes priekšnieka vietnieks un LAK EC priekšsēdis J. Ranka, DV Vanadžu priekšniece A. Liepiņa un DV CV jaunatnes nozares padomnieks I. Kažociņš. Satiksmes klizmas dēļ aizkavēts bija angļu sociāldemokratu partijas referents M. Galagers; viņa aizstājējs B. Smits paspēja ierasties Straumēnos tikai tad, kad semināra dalībnieki jau devās mājās. Iespējams, ka viņš piedalīsies kādā citā informācijas sanāksmē.

Semināru atklāja un vadīja ārējās informācijas daļas vad. R. Parrisa, ar klusuma brīdi godinot I. Pāliša piemiņu.

Par baltiešu jauniešu sadarbību referēja ELJAs politiskais darbinieks Imants Lieģis. Atzīstot nepieciešamību sadarboties ar abu pārējo Baltijas valstu jauniešiem — igauņiem un lietuviešiem, — ELJAs tā laika Anglijas valdes priekšsēža R. Blezūra ierosmē notikusi pirmā kopēja sanāksme. Atsaucība bijusi laba un drīz sekojusi otrā sanāksme ar referātiem un pārrunām par visu trīs baltiešu jauniešu ciešāku sadarbību. Izstrādāti statūti sadarbības komitejas darbībai, par ko tuvāk runās nākamā jauniešu sanāksmē š.g. martā. Referāts ierosināja dzīvas pārrunas, no kuŗām izveidojās vairāki ierosinājumi un norādījumi jauniešu turpmākai darbībai. Atzina, ka ir ļoti svarīgi un nozīmīgi apliecināt britu politiķiem un sabiedrībai visu trīs Baltijas valstu jaunākās paaudzes apņemšanos aizstāvēt savu tautu tiesības uz neatkarību un pierādīt, ka, neskatoties uz to, ka jaunā paaudze ir dzimusi un augusi svešās zemēs, tā tomēr apzinās savu nacionālo iden titāti. Bija gandarījums dzirdēt, ka šo jautājumu iztirzāšanā bija pilnīga vienprātība visu paaudžu starpā, un ka jaunieši pilnībā izprot nepieciešamību ciešākai sadarbībai ar mūsu kaimiņu tautām. Apsveicami arī jauniešu uzsāktie sakari ar britu politiskām aprindām. Par ELJAs Anglijas nodaļas darbību stāstīja bijušais valdes priekšsēdis R. Blezūrs. Pārrunas pēc jauniešu ziņojumiem ietvēra Brīvības un miera kuģa akciju, PBLA tiesas sēdi Kopenhāgenā, Jaltas nolīguma 40. gada dienas un Latvijas okupācijas 45 gadu protesta akcijas. Par to informāciju deva J. Ranka. Semināra dalībnieki sagatavoja uzmetumu iesniegumam britu dēlēgātam nāk. Miera un sadarbības konferencē maijā Otavā, Kanadā, kā arī britu valdībai sakarā ar II pasaules kaŗa beigu atzīmēšanu 8. maijā. Semināra otrā daļa bija veltīta iekšējās informācijas darbam un to vadīja A. Liepiņa.

Semināra nobeigumā, dalībnieki izteica atzinību Rutai Parrisai par labi pārdomāto un sagatavoto semināra darba kārtību un lietišķo vadību. Vienojās turpmāk seminārus noturēt vai nu pavasarī vai rudenī, jo gada pirmajos mēnešos notiek nodaļu pilnsapulces un Draudzīgā aicinājuma sarīkojumi, kas apgrūtina izkārtot piedalīšanos informācijas sanāksmēs.

Memmingenas DV sekmīgais darbs

DV Memmingenas nodaļas pilnsapulci atklāja nodaļas priekšsēdis A. Glāznieks, vadītājs O. Brunovskis. Par nodaļas valdes darbību 1984. g. ziņoja A. Glāznieks un kasieris A. Vīlipsons. Nodaļā 1985. g. 1. janvārī ir 28 biedri, no tiem 18 vanagi un 10 vanadzes. Pie nodaļas registrēti 27 aprūpējamie 18 kaŗa invalīdi un 9 pārējie. 1984. g. bijiušas 8 valdes sēdes, 1 biedru sapulce, viena informācijas sapulce, apvienota ar biedru vakaru, viens biedru vakars pie svētku eglītes, abi vakari bijuši ļoti labi apmeklēti. Atbalstīti 2 sarīkojumi, 18. novembrī un kopīgā Ziemsvētku eglīte kopā ar latviešu pārstāvi A. Vīlipsonu un latviešu ev.-lut. draudzi 26. decembrī. Lāčplēša dienā nolikti ziedi uz 24 bijušo latviešu kaŗavīru kapiem Memmingenas Meža kapos. Apsveikti biedri dzimšanas dienās. Apmeklēti biedri slimnīcās un veco ļaužu mītnēs, aiznesot ziedus vai dāvanas.

Nodaļas bibliotēkā 892 grāmatas. Nodaļa iestājusies Latvijas Brīvības Fondā iemaksājot DM.1000,-. 10 reizes dažādos laikrakstos ievietoti raksti par nodaļas darbību un notikumiem. Savākti ziedojumi: 14. jūnija akcijā DM.410,- un Ziemsvētku DM.210,-.

Vanadžu kopas vadītāja A. Līvena un vanadzes atbalstījušas un aktīvi piedalījušās sarīkojumos. Revizijas komisijas priekšsēdis K. Ozoliņš ziņoja, ka visa valdes darbība bijusi priekšzīmīga.

Jaunajā valdē darbosies : Andris Glāznieks, Oskars Brunokvskis, Ārija Līvena, Antons Lapers, Arnolds Vīlipsons. Kandidātos Ēriks Ambiņš. Rev. kom. : Kārlis Ozoliņš, Ursula Brunovska, Beatrise Retiga. Vanadžu kopu arī turpmāk vadīs Ārija Līvena. Glāznieks lūdza nodaļas biedrus padomāt par jaunu biedru it sevišķi gados jaunāka gadu gājuma dzimušos piesaistīt pie DV organizācijas.

DV Memmingenas nodaļas priekšsēža adrese ir šāda:

Andris Glāznieks
Munchner Str. 62 — 4
8940 Memingen
West Germany.

Telf. 08331 - 81878

Vanadžu kopas vadītājas adrese:

Ārija Līvens
Rigaweg 6 — 3

Telf. 08331 - 81128

Armolds Vīlipsons

VĒSTIS,

žurnāls latviešu valodas praktiskiem jautājumiem, atsāk savas gaitas! Līdz šim iznākušas 12 burtnīcas. **6 pirmo burtnīcu** abonements — 17 ASV dol., **pēdējo sešu** — 18 dol., atsevišķas burtnīcas maksa — 3 dol. **Turpmāko 6 burtnīcu** abonements — 18 dol., 12 burtnīcu — 36 dol.; **atsevišķa burtnīca** arī turpmāk maksās 3 dol.

Pasūtinājumus un naudu sūtīt *Ievai Kalniņai*
4736 N. Damen Ave., Chicago, IL 60625, USA.
„Čikagas latviešu valodas pulciņš"

Mūsu nodaļas vanadze

Velta Giptere, dz. Meija, D.D.S.

dzimusi 1919. gada 11. decembrī Latvijā,
mirusi 1985. gada 4. februārī Londonā, Ont., Kanadā.

Nu čaklie soļi stājas
Un klāt ir ceļa gals;
Kungs, Tavās mūža mājās
Sauc mani Tava balss.
(L. Cauka)

Par viņu skumst
DV Londonas nod. vanadzes un vanagi

Mūsu mīļā filistre

Velta Giptere-Meija, D.D.S.

aizsaukta mūžībā
1985. gada 4. februārī
Londonā, Ontario, Kanadā.

Dziļās sērās
Korporācija Dzintra

L.K.O.K.

kapt. Artūrs Vītoliņš

pievienojies aizgājušo varoņu pulkiem.

Dziļās sērās
Lāčplēša Kaŗa Ordeņa Kavalieŗu Biedrība

Neatlaidībai ir panākumi

Metromedia televīzijas studija ir sagatavojusi raidījumu Inside Russia, kuŗā redzama arī Rīga. Sākotnējā programmā bija daudzas epizodes, kas latviešiem nebija pieņemamas. Ar neatlaidību Baltiešu Amerikāņu Brīvības Līgas darbiniekiem izdevās panākt vairākas pārmaiņas sagatavotajā raidījumā, ko 29. janvārī varēja redzēt Losandželosā.

Radās aizdomas, ka raidījums varētu būt piesātināts ar Padomju savienībai labvēlīgu propagandu un neatspoguļotu patiesos apstākļus Rīgā. Pēc vairākiem nesekmīgiem līgas priekšsēža V. Pavlovska un vicepriekšsēža A. Mažeikas un Dr. A. Blāķa mēģinājumiem sacināties ar raidījuma galveno producentu J. Pārsonu, V. Pavlovskim izdevās nodibināt ar viņu sakarus un vairākās sarunās pa telefonu izskaidrot baltiešu stāvokli Padomju savienībā, sevišķi uzsveŗot Latvijas pārkrievināšanu, latviešu nacionālo apziņu un pretestību okupācijas varai. Sarunās līgas pārstāvji producentam arī atgādināja, ka latvieši nav krievi un ka intervētie nevar brīvi izteikt savus uzskatus.

Sagatavotajā programmā Metromedia studija tiešām izdarīja vairākas pārmaiņas, piemēram, no Rīgas segmenta svītrāja intervijas, kuŗās atbildētāji nebija latvieši. Raidījumā pasvītrāja latviešu pretestību, un raidījuma komentātors vairākkārt piezīmēja, ka intervēto personu atbildes droši vien būtu citādas, ja sarunas neklausītos piekomandētā krievu sakarniece.

Varbūt programmā panāktās pārmaiņas nav tik nozīmīgas kā iegūtais pierādījums, ka ar neatlaidību var panākt grozījumus pat ASV lielo studiju televīzijas raidījumos, ja par to gatavošanu ir laikus saņemtas ziņas. **K. K.**

Kārļa Suntaža būvdarbi,
Metro lic. B 2494.
Būvē jaunas mājas un vasarnīcas. Izdara pārbūves, remontus, krāsošanas un mūrēšanas darbus. Sagādā atļaujas. Zvanīt 751-6829.

Kuģa braucienu rīko jaunatne

Māris Graudiņš mūs informē: Janvāra vidū apstiprināts Baltiešu brīvības un miera kuģa līgums ar angļu firmu par sarunāto 380 vietu pasažieru kuģi Seafarer. Laika tecējumā galvenās baltiešu organizācijas izteikušas savu atbalstu šim pasākumam. Šo organizāciju starpā var pieskaitīt abas galvenās igauņu organizācijas Zviedrijā, kuŗas ievirzīs paprāvo igauņu saimi Stokholmā Brīvības kuģa organizatoriskos darbos. Starp šiem darbiniekiem ir arī nesen pārbēgušais Igaunijas tieslietu ministrijas darbinieks Valdo Randpere, kurš piedalījās pēdējās rīcības komitejas sēdē.

Kuģa firmas aicināti, 4. un 5. janvārī, 22 baltiešu pārstāvji kreisēja 24 stundas pa Baltijas jūru, lai iepazītos ar kuģa iekārtu. Braucienā ietilpstošā darba sēdē sadalīja BBMK administratīvos pienākumus. No latviešu puses piedalījās BBMK kasieris Mārcis Štāls, sekretāre Anita Kancāne un Gundega Muchka, advokāte Kristīne Čakste-Štāls, akadēmiskā simpozija rīkotājs Atis Lejiņš, demonstrāciju koordinators Vilnis Zaļkalns, PBLA vice-priekšsēdis Imants Freimanis, PBLA darbinieks Jūlijs Kadelis, ZLCP pārstāvis Andrejs Leimanis, Jānis Bergholcs, Richards Čanka, u.c.

Brīvības kuģa brauciens atbalstīs PBLA (Pasaules Baltiešu Apvienības rīkoto Baltiešu Tribunālu Kopenhāgenā. Tālab dalībnieki vispirms izteiks savu protestu Padomju okupācijas 45. gadam 24. jūlija demonstrācijā, bet vakarā tiksies iepazīšanās sarīkojumā. BBMK oficiālā atklāšana tomēr būs 25. jūlija rītā. Ievadrunu teiks pazīstamais krievu disidents un Gunāra Rodes cīņas biedrs padomju spaidu darbu nometnēs — Vladimirs Bukovskis. Rode un Bukovskis arī pavadīs brauciena pilno maršrutu. Politiskām runām mūzikālu krāšņumu piešķirs ,,Kolibrī'' folkloras ansambļa uzvedums.

25. jūlija vakarā dalībnieki dosies paši savā vilcienā Baltija uz Stokholmu. Netrūks arī atsevišķa vagona kafejnīcai un dziesmai. Bet Stokholmā sāksies trīs dienu jūras posms, kuŗā kuģis pietuvosies Lietuvas jūras robežai un tad dosies tālāk uz ziemeļiem — garām Latvijai — uz Helsinkiem. Ierašanās Helsinkos būs degpunkts BBMK programai, jo pāris dienas pirms tam, kad Helsinkos pulcēsies visi Eiropas ārlietu ministri Helsinku sarunas 10 gadu atcerei, mēs izteiksim mūsu rūpes un neapmierinātību par Helsinkos garantēto cilvēku un nacionālo tiesību pārkāpumiem Latvijā, Lietuvā un Igaunijā.

Kamēr Ints Cālītis, igaunis Enn Tarto un citi tiek apcietināti par bezatoma Baltijas telpas joslas proponēšanu, mēs pieprasīsim patiesu mieru, kas garantē līdz šim liegtās tiesības. Mēs atbalstīsim arestēto brīvības cīnītāju prasību pēc kodol-ieroču izvākšanas no Baltijas valstīm.

Ne visām Helsinku dokumenta parakstītājām valstīm šāds masīvs protests nebūs viegli nesams.

Tālākajā gaitā kuģis atstās Helsinkus (28. jūlijā), nobeidzot jūras posmu Stokholmā. Atgriešanos Stokholmā ievadīsim ar demonstrāciju pilsētas centrā un ar gājienu uz igauņu katedrāli oikumēniskam dievkalpojumam. To vadīs prominenti baltiešu garīdznieki, to vidū igauņu archibīskaps K. Veems.

Stokholmas trīs dienu posms līdzināsies baltiešu dziesmu svētkiem. Notiks P.E.N. kluba literārais vakars Jura Kronberga vadībā. Atsevišķs akadēmisks simpozijs pulcinās ievērojamus sveštautiešu zinātniekus, kuŗi pārrunās Baltijas valstu politisko/stratēģisko lomu kā šodienas apstākļos, tā arī Eiropas nākotnē. Brīvdabas folkloras uzveduma tautas dejotāju kodols būs no Anglijas un Zviedrijas. Latviešu programas daļu koordinē Viktors un Tamāra Griguļi Londonā, bet Stokholmā Ingrīda Leinmane. Vēlreiz dziedās Kolibri ansamblis. Notiks baltiešu basketbola un volejbola spēles. Iepriekš paredzētās sacensības pret zviedru meistarvienībām izpaliek sportistu vasaras atvaļinājumu dēļ.

Kamēr uz kuģa un Stokholmā dienas programmu aizņems referāti un diskusiju grupas, vakaros dominēs mūzikāli sarīkojumi: klavier-koncerts, jauno mākslinieku koncerts un populārās mūzikas koncerts, kam sekos sabiedriski vakari. Pie tam vēl būs iespēja visos brīvos brīžos pulcēties īpaši noīrētā baltiešu satikšanās vietā ,,Baltic Connection''. Formāla balle 31. jūlija vakarā noslēgs šo baltiešu politisko un kulturālo manifestāciju.

Brauciena norisi dokumentēs ne tik vien starptautiskie preses korespondenti, kas jau apņēmušies pavadīt šo braucienu, bet arī tiks izgatavota profesionāla video-lente. Paredzama Vašingtonas ,,Amerikas Balss'' un Minchenes ,,Radio Brīvā Eiropa'' korespondentu dalība, kuŗiem būs iespēja tiešām pārraidēm no kuģa.

Šī projekta budžets ir paprāvs. PBLA jau iemaksājusi $15,000 no sava solītā atbalsta. Bez jau iepriekšsējā Daugavas Vanagu globālās valdes financiālā atbalsta tagad arī Kanadas DV sēde atzinusi nepieciešamību atbalstīt plašu piedalīšanos BBMK braucienā. Neseni ziedojumi atsūtīti no ALJAs — $500, DALJAs — $100 un no Vašingtonas studenšu korporāciju kopas $100. Rīcības komitejas izsaka pateicību šiem un arī citiem privātiem ziedotājiem.

Pieteikšanās izdarāma iesūtot neatmaksājāmu $100(ASV) iemaksu. Ziedojuma un pieteikšanās čeku rakstīt ,,Baltic Peace & Freedom Cruise'' (No.30012139149). Adresēt : BPFC, Box 7241, S 103 89 Stockholm, Sweden. Pilna maksa jaunatnei zem 30 g. $300, bet pārējiem $350 vai $400. Dārgākai cenai priekšroka kabiņu klasei. Cenā ieskaitīti visi sarīkojumi un apmešanās, vilciens uz Stokholmu un visas maltītes uz kuģa. Latviešu kvota uz kuģa ierobežota ar 110 vietām.

BBMK revīziju izdara Pasaules Baltiešu Apvienības komisija, kuŗa 19. janvāŗa sēdē izteica apmierinātību ar līdzšinējo rīcības komitejas darbību.

BBMK brauciens ir jaunatnes rīkots, bet visas paaudzes aicinātas piedalīties. Starp pirmajiem dalībniekiem jau pieteikusies vesela ģimene no Toronto — Dr. Guntis Siliņš ar sievu Rutu un trim puišiem.

Latviešu sekciju vada Māris Graudiņš, Čikagā. ALJA pārstāvji ir Kārlis Cerbulis un Vita Tērauda, LNAK — Dace Veinberga un Guntis Brumelis, preses sakarniece Baiba Rubesa, LJAA — Pēteris Dārziņš, ELJA — Valdis Labinskis, DALJA — Māra Vītola.

HAMILTONA

Hamiltonas mednieku un makšķernieku kluba pēdējās gadskārtējās līdaku un pikreļu žibulēšanas sacīkstēs St.Jo's ezerā piedalījās 14 kluba biedri. Tās vadīja L. Ozoliņš. Labākos lomus guva R.Mierkalns sen., V. Krauklis un R. Mierkalns jun. Eksternās žibulēšanas sacīkstes (asariem) iecerētas 23. februārī Simko ezerā.

Vēlos iepazīties

ar kungu, vecumā no 45—55 g., tikai no Toronto apkārtnes. Lūdzu rakstīt Ausmai, P.O. Box 913, Station F, Toronto, Ont. M4Y 2N9.

Izdaru krāsošanas darbus

Nocenošana par brīvu.

Zvanīt no pl. 10—23, tālr. 924-7095.

IERĪKO, LABO UN MAINA

plumbing, eļļas, gāzes un elektr. apkures, silta ūdens tankus, skursteņu oderes (liners), tīra krāsnis un ūdens tankus.

ROLAND KULLIK
(416) 275-1280.

Lūgums

kārtot laikr. Latvija Amerikā 1985.g. abonementa maksas, kas paliek līdzšinējās.

ASV un citu zemju abonenti, kas maksā ASV dolaros, lūgti maksājumu summu nesamazināt par kursa starpību, jo laikraksta sūtīšana ārpus Kanadas gadā maksā 15 dol. vairāk nekā Kanadā. Piezīmējam, ka sūtīšanas pasta nodeva ir augstāka tiem abonentiem, kas maksājumus nav nokārtojuši.

JUKATANAS TŪRE LATVIEŠIEM AR PAVADONI

NO 20.APR.—4.MAIJAM CAN.$1280.-/US $980.-

Merida, Uxmal, Chichen-itza, Tulum, Cancun

(Ieskaitīts lidojums, viesnīcas, ekskursijas, transferi u.c.)

* * *

VENECUELAS, TRINIDADAS UN TOBAGO TŪRE LATVIEŠIEM AR PAVADONI

NO 15.—27.JŪNIJAM CAN.$1950.-/US $1500.-

(Ieskaitīts lidojums, viesnīcas, maltītes, ekskursijas u.c.)

* * *

PAVADONIS ABĀM TŪRĒM PROF. G. ŠUBIŅŠ

Rezervācijas, brošūras, informācija:

ATLAS TRAVEL SERVICE

103 RONCESVALLES AVE., TORONTO, ONT. M6R 2K9

Tel. (416) 531-3519

Runājam latviski!

LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBA
LATVIAN CREDIT UNION

IEVĒROJIET KA R.R.S.P. PĒDĒJAIS NOGULDĪJUMA TERMIŅŠ IR 28. FEBRUĀRIS

Lai ietaupītu ienākuma nodokli — pasteidzieties izdarīt savu R.R.S.P. iemaksu līdz 28. februārim.
Kreditsabiedrības darbiniece Anita Jums palīdzēs ar padomiem.

Par Jūsu R.R.S.P. noguldījumiem mēs maksājam 9.00 %

* *

Izmantojiet mūsu dažādās hipotēkāro aizdevumu nomaksas iespējamības. Jūs varat izvēlēties dažādus nomaksas plānus, maksājot katru nedēļu, katru pārnedēļu, katru mēnesi.

Pirmās hipotēkas likme ir 10.75 %
un mēs šo likmi garantējam vienu gadu.

Tuvāka informācija saņemama Kreditsabiedrībā — zvanot Lailai.

TORONTO OFFICE 491 College Street Toronto, Ontario M6G 1A5 Phone: 922-2551
TORONTO OFFICE 4 Credit Union Drive Toronto, Ontario M4A 2N8 Phone: 751-8982
HAMILTON OFFICE 16 Queen Street North Hamilton, Ontario L8R 2R8 Phone: 529-7939
LONDON OFFICE 137 Huron Street London, Ontario N6A 2J3 Phone: 439-7342

Jauns Latvijas vārda populārizētājs Italijā

Bīskapa Sloskāna ciešanu stāsts

Itaļu valodā izdotas bīskapa Boļeslava Sloskāna atmiņas par viņa vajāšanu Padomju savienībā no 1926. līdz 1933. gadam. Šīs atmiņas uzrakstītas pēc pāvesta Pija XI lūguma franču valodā un tās turēja slepenībā līdz bīskapa nāvei. Dokumentu saīsinātā veidā tagad dod mēnešraksts Pro fratribus 1984. gada decembŗa numurā. No paša manuskripta ņemtais aptveŗ publikācijā kādas 45 lappuses, ziņas par Latviju — viena lappuse un kādas 2 lappuses par bīskapa Sloskāna dzīves gaitu. Izdevumu illustrē kādi 10 foto attēli, kur bīskaps redzams kopā ar Latvijas bīskapiem Urbšu un Rancānu, garīdzniekiem, latviešu semināristiem Beļģijā un latviešu klosteŗmāsām Vīnē.

Kā zināms, bīskapu Sloskānu, kas dzimis Stirnienes pagastā 1893.g. 31. augustā, iesvētīja par bīskapu slepeni Maskavas Sv. Ludviga baznīcā 1926. gada 10. maijā īpašs pāvesta sūtnis Miķelis d'Herbigny, kas bija ieradies Padomju savienībā kārtot citas lietas. Reizē ar Sloskānu viņš iesvētīja par bīskapu arī Sinferopoles administrātoru Aleksandru Frisovu. Sloskāns toreiz bija Ļeņingradas Sv. Katrīnas vikārs. Nepilnu 33 gadu vecumā viņu iecēla par Minskas un Mogiļevas apustulisko administrātoru Baltkrievijā.

Bīskaps Sloskāns sāka savu darbību 1926.g. augustā un dzīvoja Mogiļevā, bet tur noturējās tikai vienu gadu. Viņš liecina, ka no paša sākuma politiskā policija viņu izsekojusi visur: mājās, ceļojumos, baznīcā, draudžu apmeklējumos. Nevarēdama nekādi piekerties, beidzot Sloskāna prombūtnē, 1927.g. 4. septembrī, čeka izmeklēja viņa dzīvokli un novietoja līdzatnestus dokumentus un militārās kartes aiz kādas gleznas. Bīskapam atgriežoties 16. septembrī, čekas aģenti ieradās atkal izmeklēt viņa dzīvokli un simulēja, it kā būtu atraduši Sloskāna noslēptos dokumentus un kartes. To bīskaps katēgoriski noliedza un uzdrošinājās apgalvot, ka čeka pati to izdarījusi. Tad čekas aģenti pavēlēja bīskapam paņemt personiskos piederumus un sekot, kas nozīmēja arestēšanu. Bīskapu aizveda uz vietējo čeku, pēc tam uz Oršu, tad uz Minsku, kur 17. septembrī viņu ieslēdza cietuma savrūpcellē un sāka pratināt. Sloskāns atsacījās atstāt Pad. savienību, kuŗas pilsonis viņš bija, un izteicās esam gatavs liecināt uzticību Dievam un Baznīcai līdz nāvei.

23. septembrī Sloskānu aizveda uz Maskavu, kur viņam atņēma krūšu krustu un visas citas reliģiskās nozīmes. Viņam bija aizliegts uzrunāt citus cietumniekus, pastaigāties ārpusē un lasīt. Šādā izolācijā viņš palika līdz 1928. gada februāŗa vidum.

Nākošā vieta bija Butirku čekas cietums, kur viņam ierādīja celi nr.77.

1928. gada februāŗa beigās Sloskānam pateica, ka viņš ir notiesāts uz 3 gadiem Solovku koncentrācijas nometnē pie Baltās jūras. Šinī apgabalā viņš pavadīja smagus mēnešus un gadus, smagi saslima ar kurlumu un nierēm, viņam vajadzēja dzīvot kriminālnoziedznieku vidū, redzēt sieviešu un vīriešu spīdzināšanu, tikumisko pagrimšanu, slepkavības un zādzības, Dieva zaimošanu un cilvēku degradēšanu.

Viņa soda laiks bija beidzies 1930.g. 17. septembrī un oktobrī viņu atlaida no koncentrācijas nometnes. Novembŗa sākumā viņš atgriezās Mogiļevā. Baznīcā bija vairs tikai nedaudz ticīgo. 8. novembrī pl. 23 bīskapa dzīvoklī ieradās atkal čekas aģenti un viņu arestēja. Viņu ieslodzīja šaurā cellītē un paskaidroja, ka ir ielikts cietumā tāpēc, ka nav klausījis čekas padomam atstāt Mogiļevu. Kājām viņu sūtīja uz Minsku, un ceļā viņš uzzināja, ka ir notiesāts ar Maskavas čekas 1930. gada 25. oktobŗa spriedumu uz trim gadiem izsūtījumā uz Irkutsku. 11. decembrī viņš bija atkal Butirku cietumā Maskavā, no kurienes 24. decembrī ar vilcienu kopā ar citiem cietumniekiem ieradās Sverdlovskā, kur bija jāstrādā. 1931.g. 8. janvārī viņš bija nonācis Irkutskā.

Jeņiseiskā viņš ieradās 1931. g. 7. martā, kad čeka viņam pateica, ka ir atstāts pusbrīvībā. Viņš tikai nedrīkstēja atstāt pilsētu un katras piecas dienas viņam bija jāreģistrējas. Maijā čeka atkal viņu arestēja un ieslodzīja Jeniseiskas cietumā. No turienes 23. jūnijā viņu aizveda uz Turuhansku un viņam izsniedza politiskā izsūtītā apliecību ar nozīmētu dzīves vietu, bet 1. jūlijā viņš atbrīvoja, lai gan čeka viņu nemitīgi izsekoja. 17. novembrī bija jauna izmeklēšana, dažu reliģisku rakstu konfiscēšana un arestēšana. Pēc 10 dienām kopā ar grupiņu cietumnieku milzu salā ar ragavām čekista pavadībā viņu sūtīja nezināmā virzienā, 35 dienās veicot 1400 km lielu ceļa gabalu. Ziemsvētku vakarā, 24.decembrī, pl. 23 bija sasniegts ceļa mērķis, kas izrādījās esam Jeņiseiskas cietums. Pēc pāris dienām viņu veda tālāk uz Krasnojarsku, kur čeka Sloskānam pavēlēja braukt tūlīt uz Maskavu, nepaskaidrojot kāpēc. Čekists un divi bruņoti vīri viņu pavadīja. 1933.g. 20. janvārī viņu aizveda Padomju savienības augstākās tiesas ēkas priekšā. Kad viņu ieveda kādā birojā, kur sēdēja viens latvietis, drīz ieradās arī Latvijas vēstnieks Maskavā Dr. Alfreds Bīlmanis, kas, pārliecinājies par bīskapa Sloskāna identitāti, pateica, ka rīt viņš var braukt uz Rīgu. Bīskaps Sloskāns bija sapratis, ka tā ir pāvesta pavēle, citādi viņš nebūtu braucis. Dieva aizredze bija gribējusi, ka šis bīskaps, kas bija atteicies atstāt zemi, kur bija iecelts par bīskapu, atstāja to un atgriezās brīvā dzimtenē. Faktu vairs nevarēja grozīt, lai gan Sloskāns audiencē pie pāvesta Pija XI 1933.g. 30. martā uzzināja, ka Svētais Tēvs to nebija zinājis, bet teica, ka tagad lai paliek tā kā ir.

Sloskāna atmiņas liecina par necilvēcību, kas valda sabiedrībā, kur likums ir naids un cietsirdība. Daudzi čekisti ir saukti vārdā, rādīts arī bads, kāds tur bija toreiz pat ārpus cietumiem.

Šinī īsā apskatā norādītas tikai bīskapa Sloskāna „Krusta ceļa" pieturas. Varētu vēl rakstīt atsevišķus apskatus par bīskapa izciestām ciešanām un par viņa varonīgo garīgo nostāju. Varbūt gadīsies kāds, kas šo dokumentu pārtulkos latviski.

Blakus Zentai Mauriņai, kuŗas divas grāmatas ir pārtulkotas itaļu valodā un kuŗas daudzi lasa, tagad ir radies otrs Latvijas vārda popularizētājs — bīskaps Boļeslavs Sloskāns ar savu ciešanu stāstu.

A. B.

Dr. A. Brumanis ar bīskapu B. Sloskānu 1958. gadā Lurdā.

Kaminā svētkos

(Turpinājums no 1. lp.)

Igaunijas brīvvalsts izveidošanās un nostiprināšanās iezīmējās ar kāpinātu darbu, pašaizliedzīgām pūlēm un upuriem, visam norisinoties patriotisma pārņemtā gaisotnē. Tā arī bija svarīga baze Igaunijas nākotnei un drošībai.

Bet arī savus brīvības gadus vadot, igauņi nogieda, ka viņu zemi un valsts dzīvi vēro un ar savtīgi ļaunu dziņu vērtē kaimiņš austrumos, kas savās slepenās vēlmēs un nolūkos bija neaprēķināms. Tikai dažus gadus pēc miera noslēgšanas ar Padomu Savienību, 1924. gada 1. decembrī Igaunijas galvas pilsētā Tallinā notika Padomju Savienības polītikas un agitātoru inspirēts pučs jeb „strādnieku sacelšanās", kā to komūnisti apzīmē savos savilktotos izdevumos (enciklopēdijās). Igauņu tauta, tās strādnieku šķiru ieskaitot, allaž bijusi patriotiski un valstīski noskaņota, iestādamās par savu valsti un tās brīvību, kamdēļ piedēvēt tai sacelšanās tieksmes pret savu tautu un tās izraudzīto valdību ir melīgs un sakurtējis izgudrojums sarkanā milža iedomās. Taisnība paliek komūnistu agresīvo tieksmju demonstrējumā iepretīm tiem, kuŗu brīvība un valsts iekārta atbilst pašas tautas vēlmēm. Tādas tās bija arī igauņiem, kuŗi nesavtīgi cīnījās un strādāja savu nacionalpolītisko mērķu virzienā, lai īstenotu pašu galveno — iegūtu brīvu valsti ar visām tās tiesībām.

Taču lielo traģēdiju, Igaunijas brīvvalsts iznīcināšanu, austrumu milzis bija pataupījis vēlākam laikam, kad Igaunija bija sevi pierādījusi par dzīvotspējīgu, rietumu civilizācijas garā veidotu neatkarīgu valsti, kuŗas straujo augšupeju apbrīnā vēroja brīvo un neatkarīgo valšķu saime. Viņu zemi un tautu piemeklēja litenis, kāds satrieca arī mūsu valsti un dienvidu kaimiņu — lietuvjus.

Neviens šodien, vērtējot un vērojot notikumus pasaules valšķu attiecībās un līdz apnicībai klausoties polītiķu un valstsvīru retorikas izskaistinātā valodā, nespēj pateikt, cik gan ilgi vēl Baltijas valstīm, padomju agresijas pirmajam upurim, būs jāeksistē bez brīvības un pašnoteikšanās tiesībām.

Arī igauņiem jādzīvo ar to pašu spītu, pretestības garu un cerībām, kādas mums un lietuvjiem.

Vēstis no viņējā krasta neapgāžami liecina igauņu drosmi un apņēmību: visiem dvēseles spēkiem un fiziskā izturībā kveldināt sevī brīvības ilgas.

Arī svešajās mājās dzīvodami, igauņi neko nav zaudējuši no tā, kas viņu neatlaidības raksturā un dziļi dvēselē slēptajā patriotiskā lepnumā.

Kopbalsī ar viņiem un lietuvjiem lai vienojamies saucienam: mēs bez brīvības nerimsim, ik vietā un reizē to atgādinādami brīvajai pasaulei, prasot savu daļu.

MONTREALA

DV nodaļas pilnsapulcē piedalījās 35 vanagi un vanadzes. Par sapulces vadītāju izraudzījā Imantu Steprānu, par protokolistu — Induli Skrastiņu.

Priekšnieks J. Norvels ziņoja par iepr. gada darbību, sevišķi uzsveŗot divu ziedojumu vākšanas akciju (14. jūn. un Ziemsvētkos) labākus panākumus nekā iepriekšējā gadā. Nodaļa ziedojusi Patiesības fondam $300.-. Nodaļas dalībnieku skaits pagājušā gadā pieaudzis — gada sākumā bija 84, gadu nobeidzot — 93 vanagi un vanadzes. Par rosīgu darbību sevišķu atzinību izpelnījās Leitans, Skrastiņš, Hūns un Bilinskis.

Nodaļas lauku īpašuma Dzintari pārvalde ziņoja, ka apsaimniekošanas problēmas mazliet atviegloja vietējās pašvaldības $300.- nodokļa atlaide un Kvebekas valdības piešķirtais pabalsts $125.dol. apmērā.

Valdē pārvēlamos priekšnieku J. Norveli un viņa vietnieku Eiženu Reveliņu ievēlēja no jauna. Valdē vēl ievēlēja Viktoru Frīdi, kandidātos paliekot Ojāram Rozentālam un Zigurdam Bērziņam. Revīzijas komisijā ievēlēja visus līdzšinējos — Albertu Krievu, Aleksandru Zariņu un Ilmāru Laimīti.

Lietderīgā sapulces vadībā visus jautājumus pārrunāja nepilnās 2 stundās.

Daumants Vītols

PŪRA LĀDES
izdevīgāk iegādāties tagad, pirms iesvētību sezonas.
769-5580.

Akmens malti **RUDZU MILTI**
Smalkie — 40 kg sainī — $30.00
Rupjie (neiesaiņoti) $0.88 kg; zem 10 kg $1.00 kg.
Tel. (705) 456-3628

Tautai un tēvzemei par godu

KULTŪRAS DIENAS ŅUJORKĀ

Draudzīgā aicinājuma un Kultūras dienu sarīkojumā DV namā Bronksā par Draudzīgo aicinājumu runāja Dr. J. Labsvīrs no Indianapoles. Pirms 50 gadiem prezidents aicināja latviešu tautu katru gadu atcerēties savas skolas, biedrības namus, baznīcas, dāvinot grāmatas, mācības līdzekļus, gleznas un naudas līdzekļus. Kultūras fonda vajadzībām valdība uzlika nodokļus tabakai un alkoholiskiem dzērieniem, lai līdzekļus izlietotu kultūras vajadzībām. Šodienas Kultūras fonds trimdā vairāk līdzinās draudzīgā aicinājuma rezultātam.

Referents atgādināja cīnīties par latviešu valodu. Ja valoda pastāvēs, varam ticēt un cerēt, ka nāks laiks, kad latviešu tauta dzīvos kā brīva tauta brīvā valstī.

Jānis Neimanis nolasīja veltījumus Kārlim Ulmanim. Viņš pacēlis zemnieku šķiru un ģimeni goda vietā, sāka svinēt Ģimenes dienu. Ulmanis apliecinājis vārdus ar saviem darbiem, viņš ar savu dzīvību apliecināja savu uzticību Latvijai.

Par Kr. Baronu un Latvju dainām stāstīja N. Kalniņš, kam sekoja tautas dziesmu lasījumi. Dažas tautas dziesmas nolasīja Kr. Barona mazmeita Dr. L. Barona un vienu tautas dziesmu mazmazdēls Kaspars.

Sarīkojuma otrajā daļā Dr. P. Norvilis īsumā apskatīja Kultūras fondu darbību. Sekoja referāti par Kultūras fonda godalgotiem un viņu sasniegumiem. Dr. J. Labsvīrs norādīja, ka laureātam E. Andersonam ir tik daudz publikāciju, ka visu nevar uzskaitīt. Savos darbos viņš izmantojis avotus, ko citi latviešu vēsturnieki nav varējuši izmantot.

Par Jāni Cīruli kā zinātnisku grāmatu illustrātoru un gleznotāju referēja E. Šturma, rādot ar slīdītēm viņa darbu piemērus.

Nora Valtere izvērtēja Andreja Eglīša dzeju grāmatu „Caur daudzām zemju zemēm ...". Šinī grāmatā dzejnieka īpatnības parādās dziļākā veidā kā agrāk. Saturs ir traģisku jūtu piesātināts, tas brīžam ir klusa maiguma pilns, citā vietā vētrains, valda latviskais un reliģiskais. Latviskais strāvo un garīgās kultūras tur ir mīlestība pret dzimto zemi bet dzejnieks cieš no dzimtenes zaudēšanas. Eglītis ir latviešu tautas likteņu spilgtākais izpaudējs. J. Neimanis nolasīja dzejas no godalgotā izdevuma.

M. Štrausa apskatīja daiļamatniekus Lidiju un Sergeju Beklešovus Austrālijā un godalgotās grāmatas „Latviešu gads, gadskārta un godi" autorus Margeri un Māru Grīnus.

A. Šturms referēja par mūzikā apbalvotiem Veltu Delli, Trideksni Zviedrijā, Lolitu Ritmani, diriģentu Viktoru Bendrupu Austrālijā. A. Jansons raksturoja Tālivaldi Ķeniņu kā komponistu, pianistu, ērģelnieku, klavieru skolotāju, kaŗavīru, kritiķi un citu darbu darītāju, 30 kamermūzikas darbus un citu darbus. Māte gribējusi, lai dēls kļūtu par diplomātu, bet iznācis komponists. Referents demonstrēja komponista skaņdarbu piemērus skaņu lentē.

Prāvests A. Ozols referēja par Tautas balvas laureātu archibīskapu Arnoldu Lūsi.

Blakus telpās bija iekārtota izstāde par draudzīgo aicinājumu, Kultūras fonda laureātu darbiem, dainu izdevumi, darbi par Krišjāni Baronu. Sarīkojumu apmeklēja ap 150 personu, viesu grāmatā ierakstījās 120. **V.I.**

Politiska ...

(Turpinājums no 1. lp.)

voti, ka pietiktu ar pāris krievu izplētņu lēcēju divīzijām, lai sagrābtu visus stratēģiskos mērķus." Ģenerālis Simons tajā laikā bija jau demobilizējies, un drīz pēc šīs sarunas pēkšņi mira. Viņa brīdinājumu jau toreiz Kanada neņēma par pilnu. Liberāļu partijas Kanadas aizsardzības politika bija gauži dīvaina, jo Trudo pieņēma, ka militāri vājai atbruņotai valstij Maskava nekad neuzbruks. Un tā aizvadītajos gados Kanada savu drošību ir ar vieglu roku uzticējusi amerikāņiem, pieņemot, ka Vašingtonas pienākums briesmu brīdī būs gādāt par uzbrucēja aizdzīšanu.

Paraugoties Vecā kontinentā, tikai Rietumvācija un Francija veido Eiropas militārā potenciāla mugurkaulu. Beļģija, Holande un Dānija nevarēja pat izšķirties, vai pieņemt amerikāņu piedāvātos aizsardzības ieročus vai nē. Zviedrijas Palmem acis atvērsies tikai tad, kad Stokholmā plīvos sarkano atbrīvotāju karogi. Apbrīnojamā muļķībā lāča rīklē lien Grieķija. Ministru prezidents Papandreu Maskavā parakstīja līgumu, kuŗa ietvaros sarkanās flotes vienībām būs dota iespēja iegriezties grieķu ostās degvielu un provīzijas papildināšanai. Tas var izrādīties par pirmo soli uz Grieķijas sovjetizēšanu. Amerikāņu nonievāšana un mēļošana par amerikāņu militāro bāžu nevēlamību bija nonākusi tik tālu, ka ASV aizsardzības ministrs Kaspars Veinbergers apsveŗ šīs bazes no Grieķijas pārcelt uz Turciju. Portugalē un Spānijā sociālistu valdības NATO rindās turas ar gaŗiem zobiem. Politiskās stabilitātes trūkums Italijā nenoliedzami atsaucas uz tās lomu un vērtību NATO aliansē.

Par laimi Lielbritanijas premjēre Tačere ir bijusi viens no NATO stingrākiem balstiem.

Kas pamudinājis Tačeri tagad, Vīnes sarunām sākoties, apgalvot, ka Maskava patiesi vēloties mieru. Vai to Tačerei būtu iegalvojis Garbačovs savā nesenajā Londonas apmeklējumā? Varbūt ka britu slepenais dienests ir pareizi izvērtējis visus faktus un nācis pie slēdziena, ka Pad. savienība tuvākos gados nebūs spējīga iesākt liela apmēra militāras dēkas. Tas tomēr nenozīmē, ka Kremlis būtu atteicies no ideoloģiskā kaŗa, lai izplēstu savu politisko ietekmi ar citiem līdzekļiem.

Nikaraga ir neapšaubāms Kremļa ekspansijas poligons. Prezidents Rēgens to saprot, bet daudzi amerikāņu likumdevēji tam negrib ticēt. Pašā Dienvidamerikā komūnistu sazvērnieki rīkojas visās malās. Peru komūnisti fanatiķa Guzmana vadīti, sludina gaismas ceļu, kas nav nekas cits kā komūnistu revolūcija. Pats Guzmans, kuŗa vārds liecina par vācisko izcelsmi, varētu būt arī uz Dienvidafriku izbēdzis nacists, bet šodien viņš sevi dēvē par trešo lielāko marksisma apustuli pasaulē, tūlīt pēc Marksa un Ļeņina. Par notikumiem Peru neviens nekustina ausis. Kad komūnistu revolūcija no Peru pārsviedīsies uz kaimiņu zemēm, ar vaimanām to neapturēs.

Nesen Vašingtonā viesojās Austrālijas ministru prezidents Hoks (Hawkes), un drīzumā pie Rēgena durvīm klauvēs arī Jaunzēlandes ministru prezidents Lange. Abas šīs valstis kopā ar ASV ietelp Klusā okeana aizsardzības aliansē.

Jāapbrīno Jaunzēlandes tuvredzība, kad tā pēkšņi atteicās ielaist amerikāņu kaŗakuģus savās ostās, un tāpat dīvaina ir Austrālijas nostāja, neļaujot no savas territorijas sekot amerikāņu raķešu izmēģinājumiem Klusā okeana telpā. Abi sociālistu valstsvīri droši vien to dara iekšpolītisku apsvērumu dēļ. Jaunzēlande varbūt jau nožēlo savu rīcību, jo kādēļ gan Lange brauks skaidroties uz Vašingtonu. Pašas Jaunzēlandes spēki nespētu atvairīt kaut vienu uzbrucēja desanta vienību. Arī Austrālija militārā ziņā ir tāpat kā bez biksēm.

Vīnes un arī Ženēvas sarunās amerikāņi neapšaubami uzklausīs arī savu sabiedroto valstis. Vai Kremlis prasīs atsauksmes no savām vasaļvalstīm, par to nav nekādu šaubu — tas nenotiks. Tas, par ko mēs esam noraizējušies, ir, vai Vašingtona uzklausīs arī to tautu balsis, kas izmisīgi cauri Dzelzs aizkaram sauks pēc brīvības un taisnības. Bažas pastāv arī par to, vai uz šo tautu lēses dienas gaismu neieraudzīs jaunas Jaltas kauna pilns kompromiss.

Platoniskie mīlestības un līdzjutības apliecinājumi ir apnikuši. Cik ilgi liekulīgi var ar vienu roku glaudīt jēru, bet tajā pašā laikā ar otru roku vilku? Vai gaidīt līdz tam laikam kamēr vilks nosprāgs?

Nākošie mēneši būs politiskās trauksmes mēneši. Arī mums ir jāceļ sava trauksme un jāatgādina Jaltas nodevība un jāprasa, jāprasa un jāprasa, lai mūsu draugi beidzot vārdu vietā liek darbus.

Austrumeiropas tautas gaida nolaupītās brīvības atdošanu.

Polijā 28. februārī, neskatoties uz komūnistu režīma draudiem, strādnieki atkal pacels protesta karogu. Simboliskais 15 minūšu ģenerālstreiks šajā dienā nebūs vērsts tikai pret pasludināto cenu pacelšanu vien, bet arī pret visu komūnistu režīmu.

To Dancigā Sv. Brigitas baznīcas laukumā tūkstots strādniekiem pateica pats Valesa: „Ir jāizbeidz nevainīgo cilvēku vajāšana, jāatbrīvo tie, kas vēl šodien savas pārliecības dēļ atrodas cietumos."

Poļu čekistu prāvā Tornā komūnistu choreografi beigu posmā līdzās priestera slepkavām uz apsūdzēto sola nosēdināja arī katoļu baznīcu, kas nespējot kontrolēt savus kalpus.

Tas saniknoja par flegmātiķi uzskatīto kardinālu Glempu: „Baznīca zina savu vietu poļu tautā. Es šaubos, vai baznīcas noliedzēji zina savu vietu."

Pretestības uguns no Polijas agri vai vēlu pārsviedīsies uz kaimiņu zemēm, un to paturēsim prātā tieši šajos kritiskos mēnešos.

Marta mēnesī sabiedrotie atzīmēs hitleriskās Vācijas kapitulācijas 40. gada dienu. Nav šaubu, ka Pad. savienība šīs svinības pārvērtīs par sarkanarmijas triumfa svētkiem un noklusēs sabiedroto lomu 2. Pasaules kaŗa uzvaras izcīnīšanā.

Atceroties 8. maiju, piemināsim mūsu varonīgos, neuzvarētos cīnītājus Kurzemē.

Viņi nepadevās pārspēka priekšā. Kādēļ lai mēs atteiktos turpināt mūsu cīņu — cīņu līdz mūsu prasību piepildīšanai līdz mūsu uzvarai.

Aleksandrs Ķegumnieks.

GRUPU LIDOJUMI UZ RĪGU 1985.G.

APMEŠANĀS RĪGAS JAUNAJĀ VIESNĪCĀ „LATVIJA"
ASV pasažieŗi visām grupām var pievienoties Ņujorkā.
VISS IESKAITĪTS — VIA HELSINKI UN TALLINA
Visām grupām 16 dienas Rīgā.

1) no 10. maija—29.maijam	Can.$2050.-(US $1600.-)
2) no 24.maija—12.jūn.	Can.$2050.-(US $1600.-)
3) no 14. jūn. — 3.jūl.	Can.$2400.-(US $1890.-)
* 4) no 5.jūl. —24.jūl.	Can.$2400.-(US $1890.-)
5) no 19.jūl. — 7.aug.	Can.$2400.-(US $1890.-)
6) no 9.aug. —28.aug.	Can.$2400.-(US $1890.-)
7) no 23.aug. —11.sept.	Can.$2400.-(US $1890.-)
8) no 6.sept. —25.sept.	Can.$2100.-(US $1630.-)

* Dziesmu dienas Rīgā.

Pēc pieprasījuma varam izkārtot ilgāku uzturēšanos vēl kādā citā Rietumeiropas pilsētā.
Individuāli izkārtojams saīsināts uzturēšanās laiks Rīgā.
Ja domājat aicināt radus ciemos šeit, vai vēlaties viesu vīzu, lai apciemojuma laikā Latvijā dzīvotu pie radiem, tagad ir īstais laiks sākt vajadzīgo dokumentu sagādi.

Visās tūrēs ieskaitīts:

lidojums turp un atpakaļ, visi nodokļi, visur pirmās šķiras viesnīcas, visi transferi, ekskursijas visās vietās, maltītes u.c.

Sīkāka informācija un rezervācijas:

ATLAS TRAVEL SERVICE
103 RONCESVALLES AVE., TORONTO, ONTARIO, M6R 2K9
TEL.: (416) 531-3519
RUNĀJAM LATVISKI!

TORONTO

● DV Toronto nodaļas vanadžu pilnsapulce svētdien, 3. martā, pl. 13 DV namā. Aicinātas visas vanadzes.

Labojums

LA 6. nr. rakstā „Pensionāru apvienībai līdzšinējā vadība" pareizi jālasa, ka valdē no jauna ievēlēts T. Rozentāls (nevis T. Rozītis) un revīzijas komisijā A. Makovskis (nevis A. Markovskis).

GRAND RAPIDI

● Toronto DV TK viesizrādē svētdien, 3. martā, pl. 16 Latviešu biedrības namā izrādīs Gunāra Griezes lugu Atkal atraitnis, režisors Gunārs Vērenieks. Piedalās: S. Cifersone, A. Freijs, A. Leja, Ie. Lercha, L. Martinsone, V. Martinsons, A. Putniņš, V. Vare, dekorātors V. Vare. Ieeja 6 dol. no personas, pensionāriem 5 dol., skolu jaunatnei brīva.

Lūgums

kārtot laikr. Latvija Amerikā 1985.g. abonementa maksas, kas paliek līdzšinējās.

ASV un citu zemju abonenti, kas maksā ASV dolaros, lūgti maksājumu summu nesamazināt par kursa starpību, jo laikraksta sūtīšana ārpus Kanadas gadā maksā 15 dol. vairāk nekā Kanadā. Piezīmējam, ka sūtīšanas pasta nodeva ir augstāka tiem abonentiem, kas maksājumus nav nokārtojuši.